

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1349

ЗАБАВНИК

6
динара

4. 11. 1977 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

КОМПЛЕТАН
СТРИП
**ФЛАШ
ГОРДОН**

DUPLEX

Веровати или не!

ПРВИ БРОД

САГРАБЕН У АМЕРИЦИ БИО ЈЕ „ОНРАСТ“ КОЈИ ЈЕ 1614. ГОДИНЕ КОНСТРУИСАО ЕДРИЈЕН БЛОК ИЗ НОВОГ АМСТЕРДАМА.

ВИЛИЈАМ БЛАЈ

(1754—1817)

КАПЕТАН БРОДА „БАУНТИ“ КОГА СУ ЊЕГОВИ ПОБУЊЕНИ МОРНАРИ СТАВИЛИ У ОТВОРЕН ЧАМАЦ, ПРЕПЛОВИО ЈЕ 4000 МИЉА ПРЕ НО ШТО СЕ СПАСАО. ДЕВЕТНАЕСТ ГОДИНА ПОСЛЕ ТЕ ЧУВЕНЕ ПОБУНЕ НА БАУНТИЈУ, БЛАЈ ЈЕ ЗБОГ СВОЈЕ СУРОВОСТИ, ОПЕТ ЗА ВРЕМЕ ЈЕДНЕ ПОБУНЕ, ЗБАЧЕН С ПОЛОЖАЈА ГУВЕРНЕРА НОВОГ ЈУЖНОГ ВЕЛСА.

ТОМ КВИК

ИЗ МИЛВОКИЈА, СВЕТЕКИ ОЦА, УБИО ЈЕ КРАЈЕМ 18. ВЕКА 93 ИНДИЈАНЦА. СМАТРА СЕ, МЕЂУТИМ, ДА ИХ ЈЕ МРТАВ УБИО ЈОШ НЕУПОРЕДИВО ВИШЕ: ИНДИЈАНЦИ СУ ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ, ИСКОПАЛИ ЊЕГОВО ТЕЛО НЕ ЗНАЈУЋИ ДА ЈЕ УМРО ОД ВЕЛИКИХ БОГИЊА.

СЛОНИЦЕ

НОСЕ СВОЈЕ МЛАДЕ 20 ДО 22 МЕСЕЦА — А ИПАК КАДА БИ СВИ ПОТОМЦИ ЈЕДНОГ СЛОНОВСКОГ ПАРА ПРЕЖИВЕЛИ И ДАЉЕ СЕ РАЗМНОЖАВАЛИ ЊИХ БИ ЗА 750 ГОДИНА УКУПНО БИЛО 19.000.000!

РИБА С РАДАРОМ У РЕПУ

(*Gymnarchus niloticus*)

СЕВЕРНОАФРИЧКА СЛАТКОВОДНА РИБА ИЗБЕГАВА ПРЕПРЕКЕ КАД ПЛИВА УНАЗАД ЗАХВАЉУЈУЋИ ЕЛЕКТРИЧНИМ ИМПУЛСИМА КОЈИ СЕ СТВАРАЈУ У ЊЕНОМ РЕПУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● жене пламена Уполо у Конгу носе око врата цело породично богатство: огрлицу од бакра која може да буде тешка и до 18 килограма.

● узречица „Ако не учиним то и то појешћу свој шешир“, која може да се чује у неким земљама, навела је једног ше-

ширцију из Даласа да овог лета направи серију шешира од неке врсте „лиснатог теста“ који су пријатни за ношење и идеални за велике врућине. И, што је најважније, ако се изгуби опклада могу се у сласт појести.

● веровало се да су птице бурнице са Бермуда нестале још 1621. године као плен дивљих вепрова чија су омиљена храна била птичја јаја. Међутим, пре педесет година примећено је неколико примерака ових птица које су се биле настаниле на малим, пустим острвцима. Ове птице су се дању криле а ноћу тражиле храну.

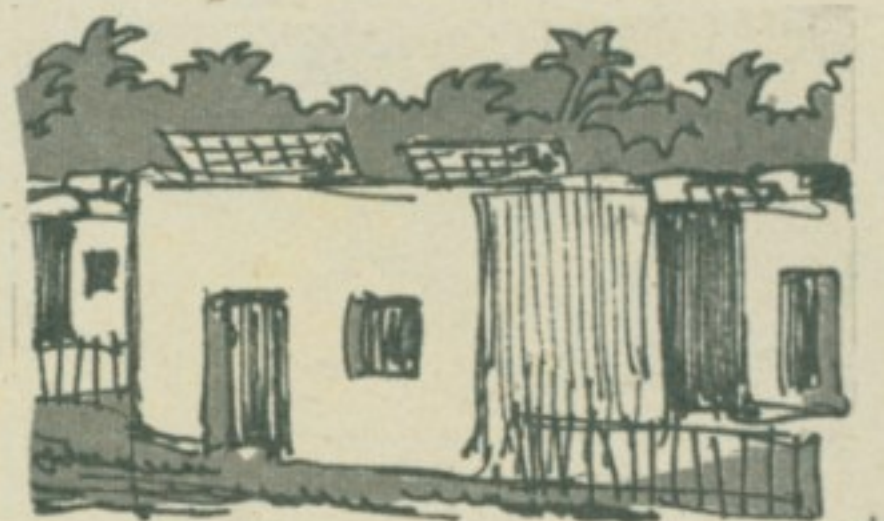

● Аустралијанац Џек Бернвел поставио је светски рекорд бацивши бумеранг на даљину од 82 метра. Бумеранг му се вратио у руке пошто је прешао кружну путању од 230 метара.

● енглески вајар Кристијан Пивет (1703 — 1796) одбио је да легне у постељу од своје шездесет и прве године па све до краја живота, то јест пуне 32 године. Разлог: једне ноћи док је он спавао запалила му се кућа.

● најнеобичнији систем расхлађивања на свету имају куће у Хајдерабаду, у Индији. Он се састоји од плочица постављених на крову које примају и најмањи дашак ваздуха који долази из пустиње и преносе га у унутрашњост куће освежавајући је на тај начин.

● град Шладминг у Аустрији који се 1525. године побунио против свог владара био је кажњен тако што је званично проглашен за село. Тек, четири стотине година касније, 1925. године опет је „постао“ град.

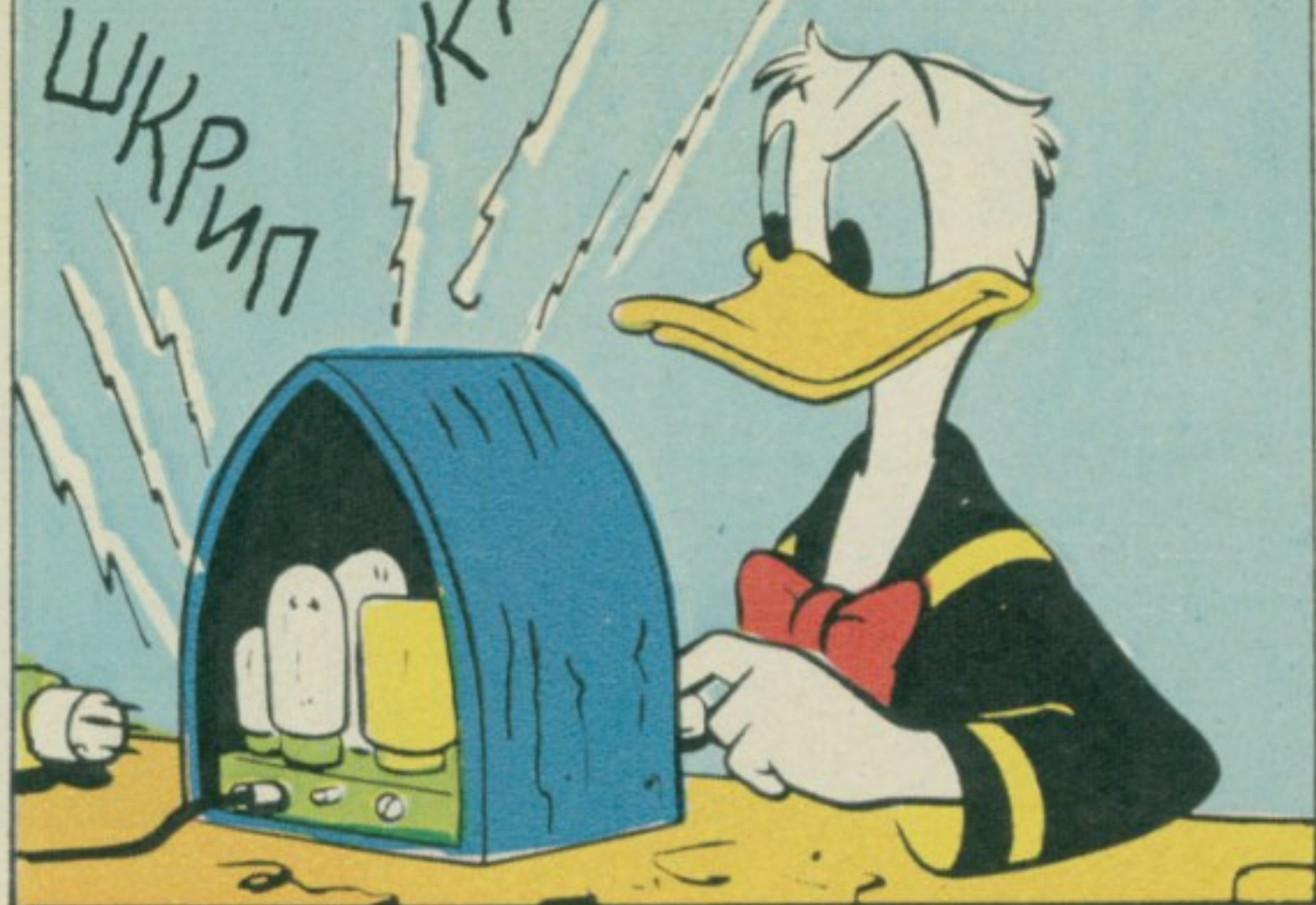
WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПЕТЉАМ СЕ С ОВИМ
АПАРАТОМ ЦЕО БОГОВЕТ-
НИ ДАН... АЛ' БАР
САМ ГА
ОПРА-
ВНО!

КРРРР
ШКРИП КРРРРР

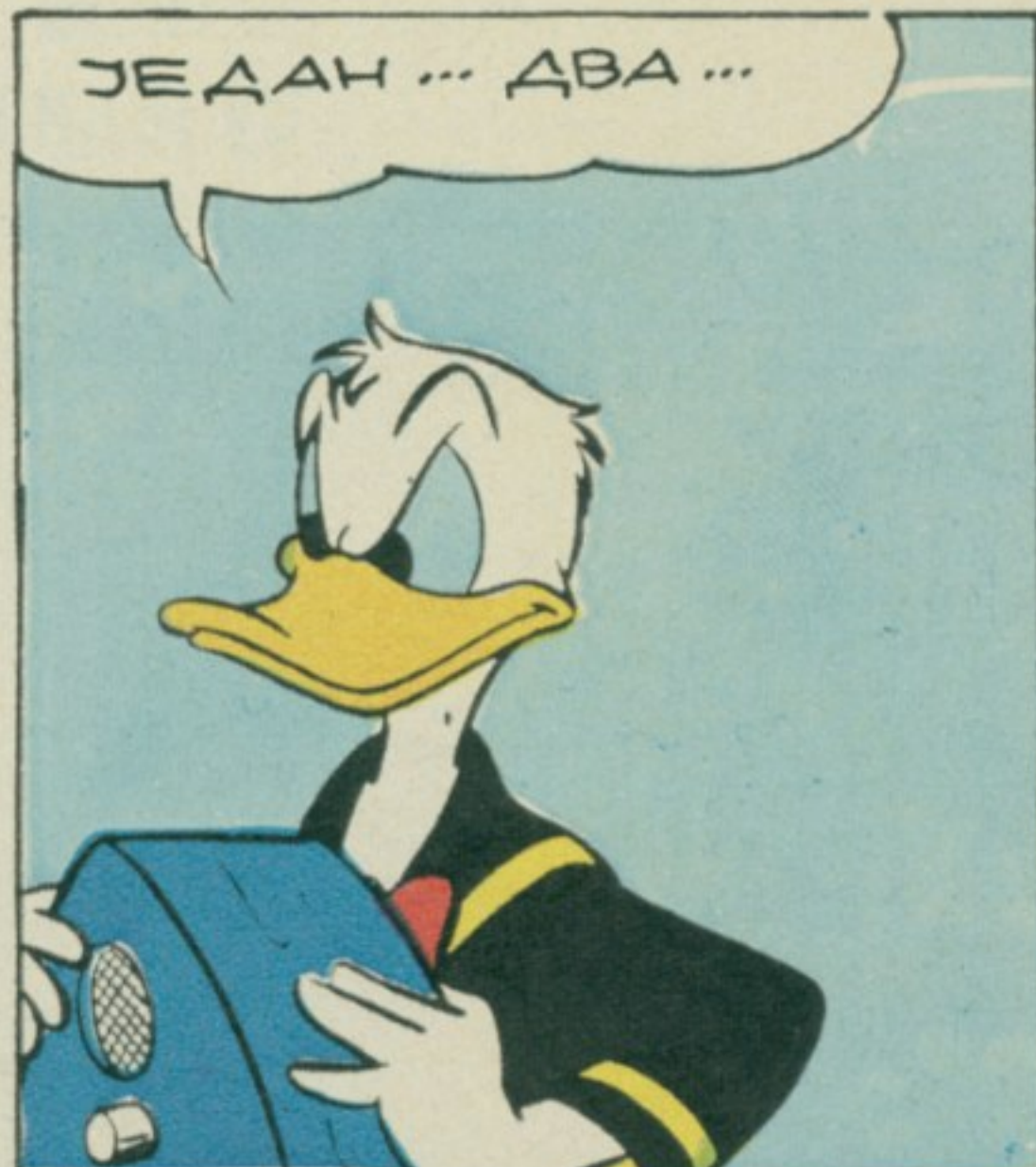
ПАЈО! НЕ! СТАНИ!

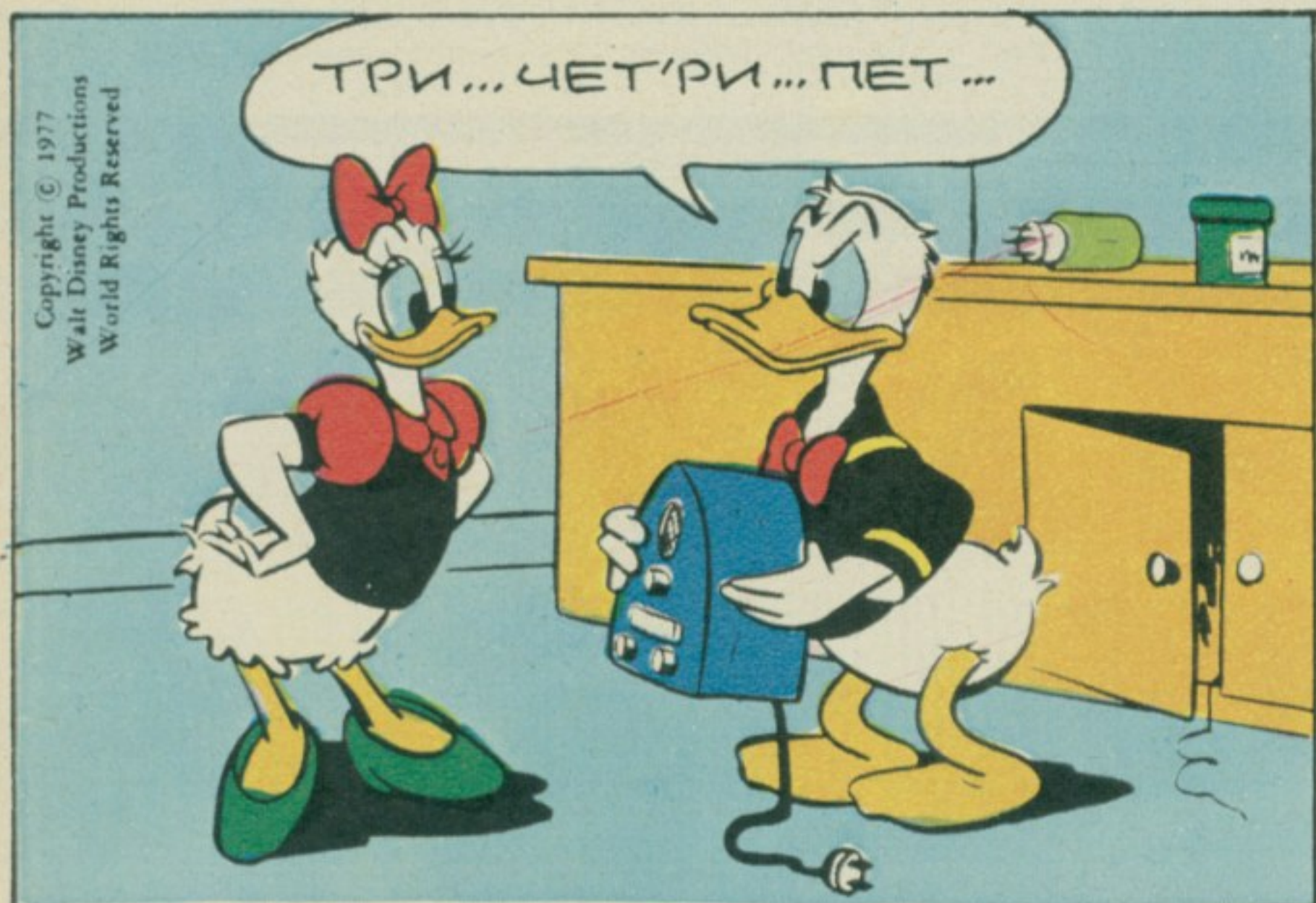
КАД СЕ НАЉУТИШ...
БРОЈ ДО ДЕСЕТ... ТАКО
БАР НЕКЕШ НАПРА-
ВИТИ НИКАКВУ
ГЛУПОСТ!

ЈЕДАН... ДВА...

ТРИ... ЧЕТ'РИ... ПЕТ...

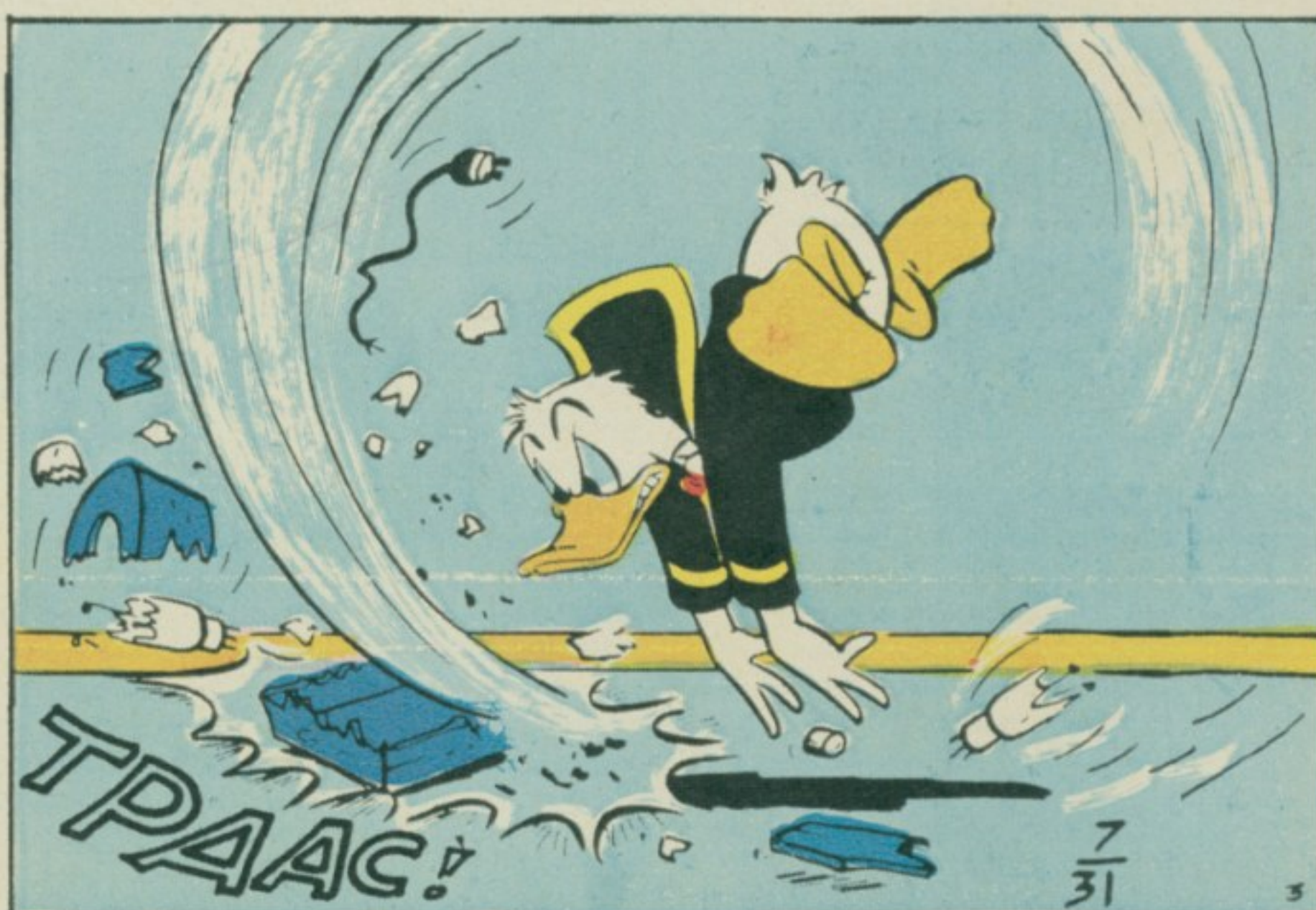
ШЕС'... СЕДАМ... ОСАМ...

ДЕВЕТ...
ДЕСЕТ!

ВИДИШ?

ГЛАСОВИ ИЗ

СВЕМИРА

Контролор лета аеродрома у Албакирку, у Новом Мексику, Дик Кервен притиснуо је дугме за случај опасности и проговорио у микрофон:

— Спремите амбулантну и ватрогасна кола. Место: главна писта. Изгубљена ве за са авионом из Лас Вега-са.

И док су спасилачке екипе журиле ка положају одређеном за принудно спуштање, Кервен се поново окренуо ка својим апаратима. Радио и радарски пријемници вибрирали су несхватљивом јачином од необјашњивих сигнала који су покрили све таласне дужине!

ВЕЛИКА СРЕБРНА ЦИГАРА

Негде у ваздуху, већ опасно близу аеродрома, налазио се ДЦ-10. Без помоћи контролног торња са земље, авиону је претила неизбежна катастрофа.

А онда, исто тако нагло као што су се појавиле, сметње су престале и глас пилота сада се поново јасно чуо:

— Да ли ме примате?

Иако је у последњем тренутку несрећа избегнута, а авион безбедно спуштен на земљу, контролор није мо-

Шта је изазвало чудне сигнале који су једног августовског дана прекинули радио-везе у Тексасу и је ли могуће да су их послали летећи тањираи?

гао да заборави чудне сигнале које је ухватио. Одлучио је да о свему обавести војне власти:

— Био је то звук који ни када пре тога нисам примио — рекао је. — Метални звиждуци праћени ритмичним, металним звуком. Нешто као да турпијом гребе-те по лиму.

Кервен тада још није знао да његов извештај није усамљен. Мистерија која се до данашњег дана не да објаснити, отпочела је једног јесењег дана 1962. године, када је станица обал-

ске страже у близини Галвестона, у Тексасу, послала поруку ваздухопловној бази у Амарилу:

НЛО (неидентификовани летећи објекти) виђени изнад Мексичког залива. Облик: сличан великим сребрним цигарама. Извесно време непомично су лебдели, а затим се удаљили огромном брзином; поново су се зауставили, лебдели и поново нестали. Све радарске везе биле су изложене озбиљним сметњама.

Чим је порука примљена неколико млазних авиона

У бази се зачуо глас пилота из млазњана. — Људи, ала је ово чудно! Била је то његова последња порука.

типа YF-12 послато је у два авиона кренула су ка извиђачку акцију. Продирући у област извиђања, пилота зачуо се у бази:

ВЕЛИКЕ ПРЕВАРЕ

РЕМЕК = ДЕЛА ПО НАРУШБИНИ

Без сумње, била је то слика чувеног Винсента ван Гога који је трагично завршио 1890. године, тридесет година пре овог догађаја. Стил је био његов, али платно још није било суво! Полиција је била убеђена да је слика лажна, док је истовремено, међу чувеним познаваоцима уметничких слика дошло до размимотицања у оцени њене аутентичности. Холандски и немачки стручњаци готово су се посвађали због ње.

СУМЊИЧЕЊА СУ ПОЧЕЛА

А све је почело када је Вакер двадесетих година овог века постао власник једне Ван Гогове слике и продао је за веома много пара. С тим новцем отворио је галерију у Берлину.

Случај је хтео да се његова галерија нађе у близини изложбених просторија Пола Касијера. Касијер је већ био чувен галериста који је продавао само класична уметничка дела, а у Вакеровој гале-

КАДА СУ ДЕТЕКТИВИ БОЉЕ ПОГЛЕДАЛИ У ПЛАТНО ВАН ГОГА, ПРИМЕТИЛИ СУ ДА ЈЕ БОЈА ЈОШ ВЛАЖНА, МАДА ЈЕ ЧУВЕНИ СЛИКАР ДАВНО УМРО.

рији могло је да се нађе прилично осредњих радова.

С друге стране, Вакер је поседовао велики број Ван Гогових слика. За сваку од њих је имао потврду о аутентичности и то потписану од најмање два призната стручњака. То није могло проћи незапажено.

Ускоро, он је продавао Ван Гогове слике купцима који су долазили из целог света и почео да

се богати. Још више је добио у значају када су башта платна великог уметника ушла у каталог дела овог ненадмашног мајстора. Каталог је припремио познати холандски критичар Де ла Феј.

Вакеров нагли успех није се свидео његовом конкуренту у суседству, Касијеру. Грете Ринг, такође експерт за дела великих сликара, ипак је посумњао у човека који је, тако рећи, према жељи

купаца могао понудити дела Ван Гога.

Када је Касијер отворио изложбу дела чувених мајстора, била је то прилика коју је Ринг дуго чекао, јер је и Вакер позван да учествује на њој. Он је послао четири слике Ван Гога.

ПРИЧА О РУСКОМ ПЛЕМИЋУ

Грете Ринг је провео дуге времена пажљиво студирајући сваки детаљ слика и на крају дошао до закључка да су све четири лажне. Али, шта је сада могао да уради?

Јавно изношење свог налаза представљало би кривично дело, јер је свака слика имала потврду о

аутентичности. Ипак, полиција је чула за његове сумње и почела с испитивањем.

Вакера истрага није узнемирила. Рекао је да су слике купљене од извесног руског племића у Швајцарској, али је одбио да каже његово име. И за то је имао разлог, пошто су платна, наводно, прокријумчарена из Совјетског Савеза па ако би за име дознала и совјетска полиција, живот племића био би доведен у опасност.

Полиција се није обзирала на његове речи и наставила је истрагу. Познати експерти су износили своја мишљења, па је и Де ла Феј закључио да се преварио у својој првобитној оцени Вакерове збирке Ван Гогових де-

— Контакт успостављен. Људи, ала је ово чудно! Настављам испитивање.

Била је то последња порука два авиона чији су остаци, као и тело једног пилота, нађени усред крша планина.

ТАЈНА ПРЕЖИВЕЛОГ ПИЛОТА

Најинтересантније од свега је чињеница да је војно ваздухопловство, иако је

други пилот успео да се спасе, одбило да да било какво објашњење или ин-

ла. Говорећи поново о њој, рекао је да Вакерове слике, иако веома успешне имитације, нису радови Ван Гога.

Ото Вакер се и даље држао своје верзије и ускоро је добио подршку неких критичара који не само да су му поверовали, него су још и тврдили да је учинио много употпуњујући културно благо света.

НА СУЋЕЊУ

Две године су експерти водили жустру расправу о спорним сликама, а за то време полиција је водила истрагу све док једног јануарског дана 1929. године није упала у један атеље у Диселдорфу. Атеље, који је припадао Вакеровом брату, тога дана је красило платно Ван Гога још увек влажних боја!

После ове провале Ото Вакер се и даље трудио да остави утисак невиног човека. По њему, слику коју је полиција затекла у атељеу његов брат је управо рестаурисао! Опет су многи ликовни стручњаци прихватили његову причу као истину, а други је одбацивали с подсмехом.

Али, без обзира на та

ТИТО У АНЕГДОТАМА

У Иванчићима, недалеко од Сарајева, јануара 1942. године, одржано је Покрајинско саветовање КПЈ за Босну и Херцеговину. Присуствовао је и Тито.

Поред осталих реферисао је и Нисим Албахари. На крају, овај предложи да се искористи присуство

формацију која би могла да разјасни мистерију. Јавност никада није успела да сазна оно што је преживели пилот можда и хтео да јој открије.

Мишљење да се његова прича поклапа са оном коју су испричали посада и путници авиона ДЦ-8 који је у то исто време надлетао Мексички залив, врло је вероватно.

Они су, изненада, изнад и са обе стране авиона, угледали четири сребрна објекта у облику диска. Кретали су се у правцу тексашке обале. Иако су помало подсећали на метеоролошке балоне, исувише су се брзо кретали да би то стварно и били. Осим тога, мало је вероватно да се четири таква балона нађу на истом месту. Све радио-везе су отказале, а ДЦ-8 је изненада захватио ветар страховите јачине.

Пуних двадесет секунди људи су као опчињени по-

сматрали невероватну појаву, а онда су, исто онако нагло као што су се појавили, неидентификовани летећи објекти ишчезли.

Тако су за путнике овог авиона фантастичне приче о „летећим тањирима“ постале стварност.

РАДИО-УРЕЂАЈИ

Влада би, ипак, вероватно успела да умири јавност да тог истог дана Џин Хекет није одлучио да и поред неспешних поподневних жега затвори своју пекарску радњу у Лубоку и оде у аматерску радио-станицу смештену у једној колиби. Одушевљени радио-аматер хтео је да успостави везу са пријатељима из Аризоне.

Али, уместо жељеног контакта, зачуо је сигнале који се нису могли упоредити ни са чим што је у својој дутој пракси искусни радио-аматер до тада чуо. Док је по-

НИСУ У ПИТАЊУ ПУШКЕ

Прве пролетерске бригаде на овом терену, па да се разоружају неке устаничке чете које су готово у целини прешле четницима. А оружје, што су га имали добили су из партизанске фабрике у ослобођеном Ужицу.

— Бар оружје да врате — каже Нисим. Тито на то примети:

— Нису у питању пушке, него људи, односно борци којима треба објаснити суштину ствари и настојати да они оружје употребе против непријатеља.

(Из књиге „Тито у анегдотама“ Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића)

кушавао да подеси пријемник, неочекивано, сви његови инструменти као да су полудели. На свим таласним дужинама чуо се онај исти метални звук кога је нешто раније описао и Дик Кервен.

— Прво сам зачуо читав низ цијукања, али се сваки од њих разликовао по висини тона; изгледало је као да су разбијени на речи — причао је касније Хекет. — Звук, најсличнији оном што сам га примио, добио би се пуштањем грамофонске плоче при брзини два пута већој од нормалне. Он није био механички, нити га је могао произвести људски глас или било која животиња која је мени позната. Па ипак, убеђен сам да се радило о разговору некога или нечега са себи сличним обликом.

Да ли се, као што је Хекет мислио, радило о разговору два летећа тањира? На ово питање, вероватно, никада неће добити одго-

вор. Чим је у једном часопису за радио-аматере објавио чланак у којем је описао своје необично искуство, од америчких власти је примио љубазно, али по своме значењу сасвим јасно писмо:

— У интересу националне безбедности — стајало је у њему — даља испитивања у вези са вашим искуством вам не препоручујемо.

Иако се влада САД одлучно супротставља ширењу прича које би у јавност могле да унесу немир, ипак су изјаве искусних чланова посаде авиона ДЦ-8, доживљај који је описао Хекет и мистериозно обрушавање два војна млазњака оставили отворено питање — да ли су оне судбоносне суботе летелице из свемира заиста надлетале Тексас?

М. И.

смирили ни после пресуде. Многи експерти су поставили питање на које ни до данас није дат одговор. Ако Ван Гог није аутор ових слика, ко је онда? Вакер није знао да црта и слика, а ни његов брат није имао већих амбиција и бавио се само рестаурисањем платна.

Међутим, није добијен ни одговор на питање да ли је можда Ван Гог променио начин рада у једном периоду свог живота. Једни одговарају потврдно, други се подсмевају и бацају Вакеру збирку.

Ван Гогов син је одлучно одбио сва нагађа-

ња тврдећи да његов отац није мењао начин свог рада, а такође и причу да је нека збирка радова великог мајстора постојала у Русији.

Ипак, „Аутопортрет“ Вакерове збирке Ван Гогових дела налази се у Америчкој галерији у Вашингтону, а други у Лувру.

Ако је пресуда заиста исправна, остаје непознато ко је онда човек који се у свом уметничком изразу могао мерити са самим Ван Гогом? Ако су слике лажне, колико има радова који су изашли испод руке непознатог уметника, великог талента?

М. А.

подељена мишљења, покренут је поступак против Вакера и његовог брата и они су се нашли на суду.

Суђење је имало сензационалан почетак.

Отворено је читањем налаза Јулијуса Мајера Грефеа, једног од познавалаца Ван Гогових радова. По њему, свака слика из Вакерове колекције је аутентична.

— Заиста — додао је он — ако се и докаже да су ови радови лажни, квалитет њихове израде је тако висок да нико у будућности неће бити у стању да направи разлику између њих и правих слика Ван Гога.

После ове изјаве полиција је организовала вештачење рендген-зрацима и на добијеним снимцима јасно се видела разлика у стилу.

Наношење боја код оригиналних дела великог сликара било је сасвим друкчије од наношења боја на спорним сликама.

КО ЈЕ НЕПОЗНАТИ УМЕТНИК?

За дело, које је сигурно било једно од највећих превара у трговини уметничким сликама, браћа су осуђена на казну затвора.

Али, духови се нису

УМЕТНОСТ БЕЗ УЗОРА

САМОУК ИЗ ЗАЛИ

Маске од слонове кости или дрвета, скулптуре од бронзе и глине, накит од бакра... који су пронађени на територији Нигерије, државе на источном крају широког Гвинејског залива, сматрају се најстаријим делима афричке црначке уметности. Управо због лепоте тих фигура и маски, од којих су неке старе готово две хиљаде година, реалистичког израза људских лица и јасноће облика, неки теоретичари уметности недавно су почели смело да тврде:

— Ова дела доказују да су тај део Африке посещивали — стари Грци. Они су били први учитељи овом народу, а обдареним појединцима су показали како се праве скулптуре. Зато оне изразом лица и положајем тела у простору често подсећају на њихове!

Међутим, ова хипотеза не сматра се вероватном, јер ниједан антички писац, чак ни Херодот, не помиње у својим делима да су стари Грци икада крочили у тај део Африке. Европљани, односно Португалци ту стижу тек у 13. веку па од тада и датирају први писани подаци о овој земљи и њеној култури.

Научници покушавају да докуче од када почиње стварање културе на територији данашње Нигерије. Многи се слажу да је прво велико историјско раздобље — такозвана култура Нок — било између 500. године пре нове ере и 200. године пре нове ере. За период који после тога настаје — у трајању од 1000 година — не постоје материјални подаци: претпоставља се да су их уништиле разне геолошке катаклизме или су предмети били прављени од материјала, вероватно дрвета, који је неотпоран на нагле промене климатских услова. После ове „празнине“ ствара се култура позната под именом Ифеа.

Почетком 15. века смењује је нова велика цивилизација, названа Бенини, коју ствара племе Бени или Бана. Данас разне скулптуре и маске из тог периода представљају драгоцене експонате највећих светских музеја. Бронзане скулптуре рађене су у техници „сирпери“: фигуре су прво прављене у воску, па облагане глином, а потом печене. Пошто би восак услед високе температуре испурио кроз посебан отвор, после печења добијао се калуп — у њега се кроз исти отвор наливала бронза. Затим се калуп ломео

и остајала је изливена скулптура.

У једном сеоцету недалеко од града Ошогбоа живи и ради двадесетак самоуких уметника чија де-

Ову циновну скулптуру од дрвета, која представља главу бонанства, правило је немолино самоуних уметнина, а постављена је на самом улазу у село.

На једном зиду у банци у Ошогбоу налази се овај мозаик, дар уметнина без учитеља, који је направљен од разнобојних наменчића и љуштурског шкољка и пунева.

ЖИВА

**У ЈЕДНОМ СЕЛУ
У НИГЕРИЈИ ЖИВИ
ДВАДЕСЕТАК УМЕТНИ-
КА КОЈИ, ДОК СЛИКА-
ЈУ, НЕ УПОТРЕБЉАВАЈУ
УЉЕ, ЧЕТКИЦЕ
ИЛИ ПЛАТНА.**

ла, попут њихових предака, немају узоре у туђим културама. Њихова вредност је због тога још већа. Уместо платна, уља, сликарске четкице или длета, они праве ремек-дела од разнобојних љуштурскојки или пужева, необичних сасушених плодова, шарених каменчића или офарбане вунене пређе. Сав материјал проналазе у природи, а често и на свом радном месту. Јер, неки од њих су електричари или ковачи, па су схватили да већ стечено знање могу да искористе да би у металу, најчешће алуминијуму, направили слике из своје маште.

Тако је Асиру Олатунда, ковач по професији, успео да „искуца“ слику у алуминијумској плочи на којој се виде призори из

сеоског живота. Његов колега Твинс мастилом прави маштовите слике на даскама, а Џимок Бураимах за прављење својих дела употребљава обојену вуну коју у праменовима или исплетену лепи на платно.

Свим овим уметницима заједничко је што њихова дела имају обележје афричког поднебља: боје су жарке, упечатљиве, стилизована сунца готово увек су присутна, као и екзотичне птице и биљке... Захваљујући њима, сеоце поред Ошогбоа се прочуло и сваке године посећују га бројни туристи из целог света. Они се не диве само складу боја на делима ових уметника без учитеља, већ и њиховој оригиналности у одабирању мотива, као и спретности и вештим рукама.

Б. Ј.

**Елентричар Џимок
Бураимах се
специјализовао за
прављење мозаика
које ствара од
сасушених плодова
биљана, обојених
перли и разних
семенни.**

Сликар Твинс највише воли да ради у хладовини манго дрвета, испред своје куће. Обично слика мастилом које сам справља, а добија га у сивој, плавој, жутој и црној боји.

Ненада је Асиру Олатунда био ковач. Сада помоћу ченића, енсера и ватре прави слике — плитне рељефе у алуминијумским плочама.

И вуна може да буде одличан сликарски материјал. Тано Адебиси Фабуними — плете своје слике, или дугачке упредене нити лепи на платно.

Анте Беговић снимљен
1942. године

Онако усправан, отац је изгледао Анти као планина. Средовечни Цвито благо је спустио руку на синовљево раме. Иза његових леђа мајка је нешто пословала по кући. Дечак није приметио да окренута леђима брише очи крајем мараме. Плакала је.

— Данас сам разговарао са браћом Михом и Ивом Бјелићем — шкрто је натекао речи. — Знаш их, они су одавде, бродовласници. Сложили су се да се укрцаш на један од њихових бродова, на „Мрава“. Радићеш као „мали“! Тако су почели твоји дедови, ја, сви! Иди, пробај. Ако ти се море не свиђа, наћи ћу ти други посао!

Анте је пресрећан истрчао напоље. У његовом Оребићу на Пељешцу није било породице из које бар један мушкарац није радио на неком броду у свету. Било их је стројара, официра, ноштрома, капетана, заповедника бродова. У дугим зимским ноћима увек се тискао уз оца да слуша приче о тим људима и њиховим далеким путовањима. После би ноћу у кревету дуго остајао будан замишљајући себе на тим пловидбама. И. ево, дошао је дан кад му се жеља испунила.

Било је лето 1911. године.

»МРАВ« ЈЕ ОДЛУЧИО

„Мрав“ је испловио за Холандију и још неке земље са новим „малим“, четрнаестогодишњим Антом Беговићем. На путу је дечак трчкарао од једног до другог морнара без поговора слушајући све што би му било речено да уради, увијао дуван у цигарету заповеднику брода и припаљивао му је, прао палубу, и... учио гледајући све што се ради на броду.

— Када се после неколико месеци вратио кући, са обаде је махнуо руком укотвљеном броду.

— Збогом, „Мраве“! Можда никад више нећу пловити на теби, али бићу поморац!

Пролазиле су године. „Мрав“, лепи брод за превоз терета носивости 6500 тона и дужине од готово стотину метара, одлучио је о дечаковом животном пу-

КАД ИГРА СЛУЧАЈА САТНА ПРИЧУ

Брод очајника

ту. После двогодишњег школовања у Дубровнику и троогодишњег у Баку код Ријеке, Анте Беговић је прво постао кадет па поручник, једна пловидба смењивала је другу, на мору је остављао месеце и године и на крају стасао у цењеног капетана променивши за то време много бродова.

Једног дана крајем 1935. позвали су га у дирекцију фирме за коју је радио и рекли му:

— Преузећеш заповедништво над бродом који у Ријеци управо утоварује групе за Енглеску, Белгију и Холандију! Уз пут нећеш савратити у Оран и тамо напунити танкове горивом, а затим нећеш у Малаги допунити терет! Брод се зове „Мрав“.

Тргао се. Учинио му се да није добро чуо, но, ипак.

— АКО СЕ БАРБА ЖЕЛИ УБИТИ, НЕКА СЕ УБИЈЕ, АЛИ ЗАШТО ДА МИ УМРЕМО! — ЗАВАПИО ЈЕ БРОДСКИ БЕРБЕРИН ГЛЕДАЈУЋИ КАПЕТАНА КАКО У ОЛУЈИ УСМЕРАВА ПЛОВЕЋУ ГРДОСИЈУ ПРАВО НА ТАЛАСЕ ВИСОКЕ ПРЕКО ДЕСЕТ МЕТАРА.

Пловио је њиме само кад је морао. Ниједан морнар на свету, ваљда, није га волео. Важио је за најопаснији пловидбени пут јер се ту стиче неколико струја због којих се море у време олује претвара у пакао и помамно гротло из којег се тешко може извући.

Капетан Беговић се није надао том злу; дошло је изненада. Времена за склањање у неку луку није више било. Навукао се мрак. Олујни ветар и таласи ви-

крцањем утробе и престрављена лица посаде, а она је личила на скуп очајника, све је то било, по њему, дело лошег Беговићевог командовања. Зар пио је.

ДВЕ КРУПНЕ СУЗЕ

Искусни капетан чинио је све што је било у ње-

кад није био ближе смрти. Да би отклонио морску пену, рушилачки део таласа који су преплављивали палубу, наредио је да се из бачви по мору расте маслиново уље, мада је изгледе за спас видео у насукавању на неку хрид. Док је о томе размишљао, пало му је на памет прво укрцавање на „Мрава“. Сасвим спонтано, оте му се уздах:

— Ех, „Мраве“, ти си ме увео у живот поморца, ти нећеш ми га и одузети!

На сву срећу, олуја је пустила око десет увече. Морнари нису могли да верују да су преживели бискајску страхоту. Повратак у домовину био је лепши део пута.

После неколико месеци капетан је још једанпут преузео командовање „Мравом“ и опет на путовању за Енглеску.

До Ламанша све је текло како се само пожелети може. Неочекивано, у каналу, брод је ушао у маглу густу као тесто. Нико, па ни заповедник са командног моста није видео кад је, попут авети искрсао естонски теретњак и прамац се забио у бок „Мрава“. Вода је покуљала у утробу и за петнаест минута брода није више било на површини мора. Последњи га је напустио капетан Беговић. Док се удаљавао чамцем, махнуо му је руком исто онако као кад је био дечак и искрцао се са њега после прве пловидбе.

— Збогом, „Мраве“ — једва је истиснуо из себе. Махао је, а низ лице су му се сливале сузе.

Анте Беговић је пловио до 1960. године. Један је од ретких Југословена који су за време другог светског рата командовали савезничким конвојима. Због тога је добио звање и заставу комодора. Данас живи у Оребићу као пензионер.

М. Тодоровић

била је истина. Ћутке је изашао напоље. Испунила га је радост као некад кад је као дечак крочио на тај исти брод.

ДАН СТРАВЕ

Некадашњи потрчко на „Мраву“ сада је био његов заповедник. Беговићу је то често падало на памет током пловидбе. Закључио је да живот испишује своје странице заиста необичним догађајима. Није ни слутио да ће најбољу потврду за то тек доживети. И више од тога.

После поноћи 2. јануара 1936. године „Мрав“ је већ био наомак Бискајског залива и у шест изјутра упловио у његове воде. Капетану се никада није допадао;

соки преко десет метара дограбили су пловећу грдосију и почели да је бацају као балван. Људи су се препустили судбини чекајући кад ће се море склопити над њима.

— Прамац у таласе! — викао је заповедник Беговић кормилару. — Ако окренеш брод бочно њима, готови смо!

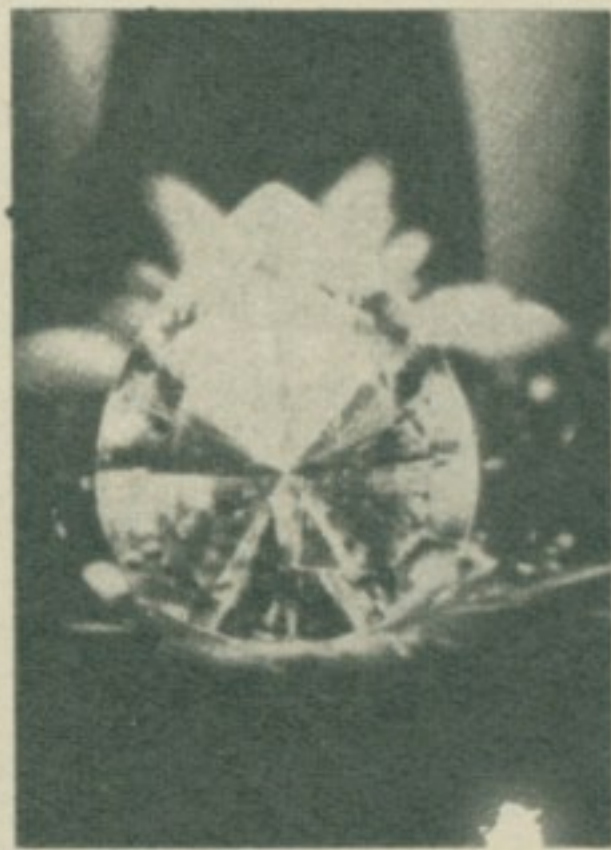
Таласи су подизали прамац високо изнад воде. Свако његово враћање на морску површину и ударац о њу било је праћено заглашујућим, језивим треском. Кад се дизао крмени део, стројар је заустављао машине да пропелер, вртећи се узпразно превеликим бројем обртаја, не поломи радилицу.

Бродски берберин је изгубио живце. Одизање и спуштање брода праћено

говој моћи да спасе људе и брод. Никад се у животу није више уплашио и ни-

НАЈВЕЋИ НА СВЕТУ

Дијамант на нашој слици спада међу највеће на свету. Има 107 карата, то јест нешто више од двадесет грама. Пре три године је откривен у афричким рудницама а данас изложен у чувеној златарској радњи Картије у Њујорку. Дијамант рефлектује тако јаку светлост да готово и не може да се гледа без наочара.

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

ПУСТИЊЕ НАДИРУ!

ДО ПРЕ ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ ОКО СУДАНСКЕ ПРЕСТОНИЦЕ КАРТУМА ЦВЕТАЛИ СУ БАГРЕМОВИ. ДАНАС ИХ НЕМА НИ НА 90 КИЛОМЕТАРА ДАЛЕКО! ГОТОВО НА СВИМ КОНТИНЕНТИМА СВЕ ВЕЋИ ПРЕДЕЛИ КОЈИ СУ РАНИЈЕ БИЛИ ЗЕЛЕНИ ОЗНАЧАВАЈУ СЕ ЖУЋКАСТОМ БОЈОМ: ПЕСАК И ПРАШИНА ГУТАЈУ НЕЗАДРЖИВО.

Читава Земља нестаје са географских карата, а народима прети уништење!

Ова драматична реченица није никакво древно пророчанство. Њу је недавно изговорио генерални секретар ОУН Курт Валдхајм, када је

хелом поново усахло, жетва је пропала, а гладна и жедна стока обрстила је до словце сваку влат траве још преостале око бунара. Ускоро је онај, мукотрпно добијени, танушни слој плодне земље ишчекао као фатаморгана и ништа осим

се пустиње. На северу Африке, на Средњем истоку и у Латинској Америци велики делови на географској карти данас су обојени жућкастосмеђом бојом, а некада су били зелени: људи су, обарајући стабло по стабло за огрев, истребили читаве шуме! Најтрагичнији пример су обронци Хималаја при дну ове огромне планине: пошто ништа више није могло да задржава воду која се вековима раније сливала, силно блато сручило се у реку Инд, Ганг и Брахмапутру, а брегови су остали потпуно голи, налик на месечеве пејзаже.

Дезертификацији, како се научно зове ширење пустиња, допринела је, ма како чудно звучало, животиња чијим се млеком храни и данас велики број људи, коза. Статистике кажу да је та, хиљадама година питома животиња за последњих неколико деценија направила већу пустош на нашој планети него све зараћене армије у току другог светског рата! У многим земљама и крајевима, упркос законским забранама држања коза, њихови власници се не обазире на опасност. У Ираку, на пример, природни услови не дозвољавају да постоји више од 250.000 ових папкара, међутим, зна се да их има — бар четири пута више...

КАКО ПРЕХРАНИТИ МИЛИОНЕ ЉУДИ?

У првој септембарској седмици ове године, одржана је у Најробију прва међународна конференција о дезертификацији, што показује колико је ширење пустиња постало светско питање. Око 1500 представника из 110 земаља добило је по 6,5 килограма штампаног материјала о освајању песка и прашине свуда где има пустиња, а језик бројки заиста је застрашујући. У Египту, по 13 километара годишње „напреду-

жилаваост. Данас багремова нема ни на 90 километара од суданске престонице... А индијска област Раджастан позната као „најпрашњавији предео на свету“ шири се такође стравичном брзином. За 18 година нарасла је за читавих 8 процената!

Изгледа да су најгоре прошла лутајућа племена која са камилама и козама живе дуж јужног крајка Сахаре, у Сахелу: када је на прагу седме деценије тешка суша погодила овај ионако неблагодарни део Африке, страдало је око 100 хиљада људи и небројено много стоке. Свуда дуж пустињских путева могли су се видети животињски лешеве како труну на сакелском сунцу. Кише су дошле тек 1974. године, када су губици били непоправљиви.

И тако проблем расте: земља постаје све сувља, људи на њој све више. Како их прехранити?

ВЕЛИКИ ДОПРИНОС ЈУГОСЛАВИЈЕ

Многи Југословени можда не знају да је наша земља већ приступила тешком задатку отимања земље од пустиња. Стручњаци и радници Пољопривредног комбината „Београд“ ускоро, крајем ове или почетком наредне године, отпловаће у далеки Ирак, да на сувом, белчастом тлу у долини реке Тигар подигну вештачку оазу, огромно пољопривредно добро.

Директор ПКБ-овог Завода за отимање земље од пустиње Ђорђе Кулаш рекао нам је да је овај њихов подухват највећа југословенска инвестиција на том плану: биће уложено 340 милиона долара да би се, за пет година, први усеви зазеленили на површини од 250 хиљада хектара!

Планови се раде још од септембра 1976. године. Сада је дошао и тренутак да прве лопате уроне у ирачки песак: најпре ће се направити такозвани хидро-мелиорациони систем, то јест, канали који ће напајати водом ижеднело тло. Када се затим оно и оплемени, биће засејана углавном сточна храна. ПКБ се обавезао да изгради све објекте потребне једном пољопривредном добру, па чак и да набави стоку. Али, када кроз пет година све буде готово, представљаће то само четвртину пројекта који предвиђа оплеменења читавих 100 хиљада хектара.

Можда ће и те даље радове изводити ПКБ, но, о томе се још не разговара. За сада и ово је крупан допринос Југославије у решавању животног питања за велики део Земљине површине и оних много милиона жедних и гладних људи који живе у — пустињама.

М. К

Током јануара 1804. године дахије су посекле око 150 српских глава, међу њима преко осамдесет кнежевских. Сеча кнезова затекла је Карађорђа код куће у Тополи. На њега је напад извршен ноћу између 17. и 18. јануара. Успео је да измакне и да се састане са Станојем Главашем. Касније су им се придружили готово сви виђенији Срби. Другог фебруара они су одржали збор у Орашцу и положили заклетву.

Карађорђе је на збору издао наређење да се одмах нападају ханови, субаше и јањичари. Први српски устанак ширио се као пожар.

Прота Матеја Ненадовић, који је од првог дана био у жижи устанка, стигао је 28. фебруара у близину Бољеваца код Београда и ту се сусрео са једним аустријским оберлајтнантом. У околини је све врло: пушке су праштале, ватра гутала насеља а смрт сустижала и Србе и Турке.

ПРОЋИ СЕ ПОЛИТИКЕ!

Аустријски официр је објаснио проти да је прешао Саву зато да би видео шта се то збива у

пред најауторитативнијом светском скупштином било говора о опасности која лагано, али све сигурније, прети да доведе у питање опстанак 650 милиона људи. Какво је то проклетство задесило људство, по броју приближно најмнобројнијој земљи на свету, Кини?

Реч је о ширењу пустиња. О све бржем претварању плодне земље у песак и прашину, у јалову и негостољубиву подлогу и за најотпорније семење. Како то изгледа, најдрастичније показује пример Сахела, пустиње на коју излазе три афричке земље, Мауританија, Мали и Сенегал.

УСАХЛО НЕБО

Бунари ископани у овој пустињи улили су наду становништву до тада зависном од оскудних киша да ће убудуће бити више хране. Повећали су стада, посејали културе од којих се могла очекивати већа добит пошто су веома тражене на свим тржиштима, памук и кикирики. Ипак, све је бујало само док су — грајале кише. Чим је небо над Са-

пешчаних дина унедоглед није оживљавало сахелски пејзаж.

Овде је највећа грешка била што су на негостољубиву земљу засејани усеви које она није могла да отхрани. Слично разочарање доживели су и Суданци када су, у жељи да произведу више хране, уместо култура које су традиционалне сезане, на њиховом тлу, сеза-

ШТА ЈЕ ПУСТИЊА?

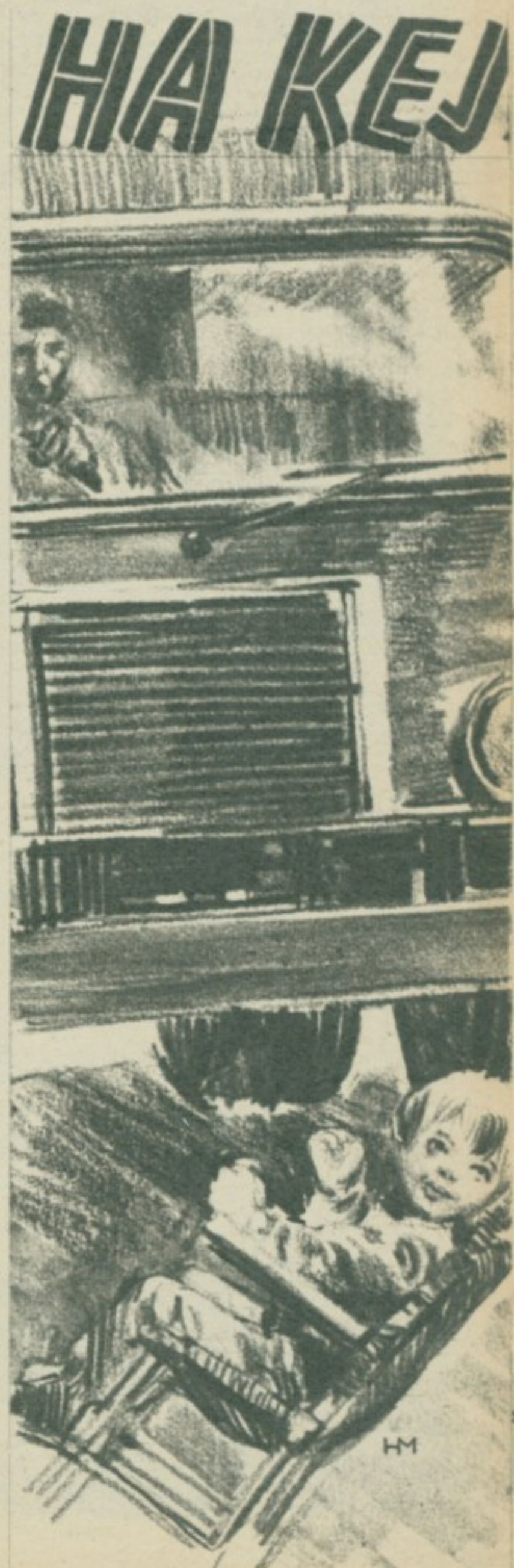
Научници се још нису сложили како да дефинишу пустињу. Међутим, сматра се да је то предео који не добија више од 100 мм воденог талога годишње. Неки због тога и веома суве поларне пределе убрајају у пустиње.

ма и кикирикија, засејали и неке друге. Не само да су жетве биле све горе, него данас те давнашње житарице не приносе више ни четвртину од онога што су давале пре дванаест и више година.

И на друге начине шире

је“ песак у плодну низију дуж Нила, реке — хранитеља овог народа још од времена фараона. До пре две деценије, сећају се Суданци, око Картума су цветали багремови, „дрвеће сувих предела“, како га називају, јер је позната његова

НЕК' СЕ ЗНА КО ЈЕ КО

иштите помоћ!

Прота се узмува.

— Јесте, право велите, господине! Истина, ја сам писмен, али не знам вам ја писма написати ни обичном попу, а камоли митрополиту или принцу. Ту иду политичне титуле,

вајући му папир свећом. Тако су дочекали и зору. Сутрадан су писма била послата: једно митрополиту, друго принцу Карлу.

ШТА СУ ВЛАСТИ ЗАПЛЕНИЛЕ

На одговор се није дуго чекало. Разочарао је и Карађорђа и проту Матеју. У аустријском писму је стајало да од помоћи нема ништа јер би тиме Аус-

ни очима видети, него, ко веле, нек' Срби гину уместо Аустријанаца! Лепо су то написали. Ово ћу писмо, вала, чувати! Нек' се зна ко је ко!

Аустријско писмо прота је вазда носио уза се. Чувао га је као очи у глави јер су му тек сада биле јасне политичке прилике на Балкану и игра коју су Русија и Аустрија водиле око Србије. И једнима и другима малена Србија значила је много због тога

су се извлачили, нарочито Аустрија, наводно зато што су Срби прво куцали на врата Русије.

Прота Матеја је схватао велику важност аустријског одговора као доказног документа за дволичну политику те земље, па је писмо предао Правитељствујућем совјету чим је овај основан.

И заиста, после пропасти првог српског устанка, Аустрија је пребацивала српским вођама због њиховог везивања за Русију. Прота је то једва чекао. Тражио је на све стране онај аустријски одговор који би доказао њихово лицемерство, али писмо као за инат није могао наћи. Тек много касније сазнао је да је после пропасти устанка, секретар Правитељствујућег совјета прешао са архивом у Аустрију и да су га у селу Ади зауставиле аустријске власти и прочитале сваки документ из архиве. Вратиле су му све до последњег папира, осим оног писма које је прота Матеја тако упорно тражио. Њега су задржали. Много је казивало!

М. С.

ПИСМО КОЈЕ ЈЕ ПРОТА МАТЕЈА НЕНАДОВИЋ ДОБИО ОД АУСТРИЈАНАЦА НЕСТАЛО ЈЕ НА НЕОБЈАШЊИВ НАЧИН. А ОНО ЈЕ МНОГО КАЗИВАЛО.

Србији. Прота га је пажљиво слушао. Кад је овај завршио, смерно га је упитао:

— Ја вас молим, господине, да ми дате савет коме да се обратим за помоћ: Аустрији или Русији? Видите и сами да смо се закрвили с Турцима, слаби смо, оружја и цеба не ниоткуда!..

— Како коме? — зачуди се официр. — Кога ви у овој страни више имате од митрополита Стратимировића. Он је ваше нације као краљ. Осим тога, добро се пази с нашим принцем Карлом. Пишите једном од њих двојице и

је л'... где ћу ја то!

Оберлајтнант се насмеја.

— Прођи се ти, човече, титула и политике. Ако ти њима политично пишеш, они ће ти тако и одговорити па нећеш знати где си! Него ти њима пиши о вашим невољама све онако као што си мени казивао!

Проти, духовитом и оштроумном човеку, није требало двапут објашњавати. Још исте ноћи у Забрежју код Обреновца у кући Пантелије Ружића писао је два писма клечећи за трonoшцем. Домаћин је стајао више њега осветља

трија покварила своје одnose с Турском.

— Много је њима стало до односа! — одреза прота. — Не могу они Турке

што је била нека врста препреке турским упадима у њихове земље. Али кад год би им се Србија обратила за помоћ, вешто

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

У СМРТИ

УЗАЛУД САМ ПОКУШАВАО — ДОК ЈЕ КАМИОН ЈУРИО НИЗБРДИЦОМ — ДА ДОХВАТИМ КОЧНИЦУ ИЛИ ВРАТА, ДА ИСКОЧИМ. ТАДА СЕ ИСПРЕД МЕНЕ ПОЈАВИЛА ЖЕНА СА ДЕЧЈИМ КОЛИЦИМА!

лакше дошло до мотора. Ради сигурности, она је причвршћена једним великим завртњем. Тога јутра нисам ни слутити да се он, док сам ја возио, полако одвртао. Схватио сам шта се догодило тек на низбрдици поред кеја, када је завртањ потпуно испао, а кабина се нагло подигла.

ЗАГЛАВЉЕН У КАБИНИ

Покушао сам да вратим кабину на њено место бацивши се нагло уназад, али мојих седамдесет килограма као да за то није било довољно. Погледао сам према реци сумњајући да ће ми поћи за руком да зауставим камион. Док сам десном ногом тражио папучицу кочнице, кроз главу ми је пролетела мисао да ми је дошао крај.

Кабина се потпуно пресавила и гурнула ме напред, на волан. Кроз предње стакло гледао сам у асфалт како фантастичном брзином нестаје испод камиона.

Окренуо сам главу према кеју и мутној реци. Рука ми је потражила кочницу, али без успеха. Када бих само могао да дохватим ручицу и отворим врата, помислио сам у том тренутку, али и она су била ван до машаја мојих руку.

Заглављен тако у кабини, нисам могао ни да заокочим ни да искочим из возила, а из положаја у којем

јем сам се нашао једва сам успевао да видим куда се камион креће.

Великом брзином камион се приближавао кривини и ја сам, колико год сам могао, ухватио волан још чвршће.

На путу сам приметио раднике који су поправљали коловоз. Због тога се саобраћај одвијао само једном страном улице, а регулисао га је семафор. Ја сам наишао на црвено светло и, пошто нисам имао избора јер кочнице никако нисам могао дохватити, окренуо сам волан надесно и пројурио.

До тог тренутка имао сам среће и, како-тако, задржавао камион на путу. Међутим, низбрдица је била све већа. Крајњим напором одржавао сам возило у одређеном правцу. Тада је до мене допрло мирис нагорелих гума које су готово додиривале ивицу кеја.

МУТНИ ВИРОВИ РЕКЕ

Када сам бацио поглед према реци, нисам видео ни педаљ пута већ само мутну воду. Кроз главу ми је у том часу прошла најпре слика камиона како тоне, а ја сам још у њему. После тога, видео сам, изгубљене и беспомоћне, моју жену и децу.

Облио ме је хладан зној. Не знам да ли су ми текле сузе или су ми

очи биле влажне од зноја који се сливао са чеда.

— Улица је преуска! — крикнуо сам гледајући улево према паркираним возилима. Не знам како сам прошао поред њих, тек — кривина је остала иза мене. Али, оно најгоре је тек почело само што сам изашао из кривине. Крв ми се следила од призора који сам угледао — јурио сам према жени која је гурала дечја колица.

Чула је звук мотора и окренула се. Није ни слутити да ја имам само две могућности: или ћу нагло скренути у реку, десно, или наставити право, према њој и детету.

Опет сам видео себе како тонем затворен у камиону, онда жену, децу... Први пут у животу гледао сам смрти у очи. Лево од мене стајао је неки камион, затим ваљак, било је ту и неколико радника. Десно су мутни вирови реке, а испред мене жена с бебом у колицима, гомила шљунка и песка и канализационе цеви.

Жена је стајала као укопана иако јој се возило приближавало стравичном брзином. Избора није било — или ја или мајка с дететом. Али, чудо се десило. Спazio сам пролаз, довољан да се провуче камион.

Осетио сам олакшање и окренуо волан налево, закачивши један камионет. Зачула се продорна шкрипа метала. На другој страни жена је, коначно, зграбила колица и повукла их даље од опасног места. Камион је заровао кроз песак и почео да малаксава. Потпуно се зауставио у гомили шљунка.

Радници су притрчали и отворили кабину. Нашли су ме полуонесвићеног за воланом.

Негде у пролеће 1969. године дошао сам ујутро на посао, узео камион из депоа предузећа и кренуо кроз улице, Њукастла, града на северу Енглеске. Обично сам возио улицом поред кеја реке Тајн, затим скретао лево и онда прелазио мост.

Камион који сам возио био је један од оних модела код којих се цела кабина подиже да би се

ПАД
БАСТИЉЕ

КРОЗ ОЦАК ДО СЛ

КАДА ЈЕ ЧУО ШТА СЕ ДОГОДИЛО
СА ОЗЛОГЛАШЕНИМ ЗАТВОРОМ,
ЛУЈ ХВИ ЈЕ ЗАПИСАО У СВОЈ
ДНЕВНИК САМО ЈЕДНУ РЕЧ.

ПОБОДЕ

Сем оног Гаскоњца који је успео да побегне из Бастиље, из овог затвора ни птица не може неопажено да излети! — тврдио је француски краљ Луј XVI који је дошао на власт 1774. године. Јер, Жан Денри је био једини човек који је после 10 година тамновања неопажено изашао из озлоглашеног затвора у којем су чамили политички осуђеници. У Бастиљи се са њима поступало веома сурово па је зато, још у 15. веку, постала синоним деспотизма и насиља.

ШИПКУ ПО ШИПКУ

Као двадесет четворогодишњи младић, Жан Денри је 1749. године оптужен да је ковао заверу против Луја XV и Мадам Помпадур и без суђења бачен у Бастиљу. Ова тврђава, подигнута у Паризу крајем 14. века, састојала се од осам кула повезаних високим зидом, око кога се налазио дубок канал испуњен водом, тако да је било потпуно немогуће побећи.

Месеце и године проводио је Жан Денри у својој ћелији, сам међу влажним зидовима и на мемљивој сламарици. По звецкању тањира који су му тамничари убацивали у ћелију знао је да је напољу свануо дан, а када би у ходнику зачуо повике и реске одјеке корака, слутио је да се спустило вече: то су чувари долазили да га одведу у собу за мучење где су га терали да ода своје тобожње саучеснике у завери.

Једном приликом Денри је приметио да зид у његовој тамници чудно звони када у њега удари. Убрзо је схватио да је шупањ. После месец дана извадио је једну циглу, а потом направио велики отвор кроз који се увукао — право у оцак. То му је дало идеју да — побегне! Али, градитељи тврђаве су дуж целе унутрашњости оцака поставили изукрштане металне шипке које су спречавале сваки пролаз.

Међутим, Денри није одустао од намере. Сваки дан, сакривајући се од стражара, улазио је у димњак, плувачком размекшавао малтер који је држао шипке а затим покушавао да их извали.

Тек после три године пошло му је за руком да их све уклони.

Једне кишовите ноћи успузао се уз унутрашњост оцака и, помоћу канапа који је раније набавио, спустио се са његове спољашње стране испод куле Бастиље. Ушао је затим у канал препун мутне блатнаве воде, препливао га и пре него што је свануло испео се на његову супротну страну. Најзад је био на слободи!

Али, убрзо су га ухватили и поново вратили у Бастиљу: овог пута стражари су га затворили у подрум где су се налазили најокорелији криминалци.

Тек двадесет година касније, 1789, у време револуционарног врења, краљ је одлучио да га ослободи из Бастиље, заједно са још неколико осуђеника, желећи тако да пред народом покаже своју великодушност. Међутим, његова „доброта“ била је изливна: огорчени Парижани продрли су у Бастиљу...

НА ВИСОКОЈ НОЗИ

Осамдесетих година 18. века бројне француске покрајине нису имале исти статус. У неким су убирани огромни порези, док су тамо, где су се кнежеви додворили Лују XVI, намети били готово симболични. Сам владар, потпуно незаинтересован за државне послове, проводио је дане у забавама и лову и, наравно, трошио државни новац. Тако је после четрнаест година његове владавине, 1789, државни дуг порастао на 4,5 милијарде ливри, готово се утростручио.

И прилике у тадашњој француској војсци биле су несрећне. Високи положаји и чинови добијали су се новцем и милошћу двора, а после само неколико година службе млади племићи могли су да купе — читав пук. Они су настављали да воде лак живот, а командовање војском препуштали су, уз добру накнаду, већ пензионисаним пуковницима.

Краљ за ово није марио. Уместо да среди прилике у војсци, уразуми племство и цркву, оформио је бројне пукове у којима су служили искључиво странци, швајцарски и немачки војници. Надао се да ће му они помоћи да у одлучном тренутку сачува власт.

Народ постаје све незадовољнији таквом владавином, доста му је суровости и тешког живота. Почиње да се буни, па је само у зиму 1789. године у Паризу било преко 300 великих нереда. Тим побунама неспремна војска не може да стане на пут, а тамнице Бастиље постају тесне за многобројне осуђенике.

ГОРИ ЈЕ БОЉИ!

У мају 1789. године сазвана је скупштина сва три staleжа: представника племства, свештенства и буржоазије која се не мири са даљим опстанком апсолутистичког система. После огорчених расправа и убеђивања, месец дана касније трећи staleж је прогласио Народну скупштину. Она тражи да се остваре захтеви готово целог народа: доношење устава, пореска једнакост, укидање феудалних права, престанак злоупотребе судова.

Краљ се не осврће на ове захтеве, па Народна скупштина без његовог одобрења приступа изрази Устава. Чувши за то, Луј XVI

почиње да прикупља трупе око Париза и за кратко време ствара војску од 20.000 људи, углавном Швајцараца и Немаца. Затим вуче још један погрешан потез. Смењује банкера Жака Некера, министра финансија који се једини залагао за штедњу и систематско сређивање државних финансија, и на његово место поставља барона Бретеја, представника најреакционарних кругова племства.

Сутрадан, 11. јула, када је ова вест прострујала Паризом, народ се окупља по улицама и, огорчен на краља, гласно тражи смењивање Бретеја. Искористивши погодну прилику, два дана касније адвокат Камиј Демулен почиње да држи ватрене говоре и раздраженој маси дели памфлете против краља, апсолутизма и анархије, позивајући народ на револуцију.

НИШТА НОВО!

У рано јутро, 14. јула, народ Париза решио је да га послуша. Одлучено је да се прво сруши Бастиља, у којој чаме многи невини, и поворке људи, наоружане само батинама, моткама и гвозденим шипкама, крећу пут тврђаве.

Са високих кула и зидина краљеви војници безуспешно су бранили Бастиљу. Ненаоружани људи успели су да продру унутра и ослободу затворенике, а затим су почели да руше Бастиљу: камен по камен, зидове, ћелије, куле... За само један дан сравнили су је са земљом.

Када је краљ чуо шта се догодило записао је у дневник само једну реч: rien (ништа!). То најбоље показује колико је био заинтересован за збивања у својој земљи.

Четрнаести јул слави се у Француској као национални празник: рушење Бастиље постало је симбол слободе људи и њихове борбе против апсолутизма и монархије.

Међутим, неки историчари не слажу се са овим историјским чињеницама и тврде супротно. Тако Немац Герхард Праузе верује да Бастиља није освојена на јуриш, већ је њена предаја утаначена између гувернера тврђаве и једне делегације побуњеника и то на — мирољубив начин. Бастиља није разрушена 14. јула, тврди овај историчар, већ много касније! И није је рушио народ већ 500 најмљених радника за надицу од по 45 суа дневно!

Једно је сигурно: Бастиље више нема! На месту ове тврђаве у Паризу је сада трг у чијој се средини налази велики споменик.

Б. Ј.

ТРИ МИЛЕНИЈУМА ПУШЕ

ПУШЕЊЕ ЈЕ СТАРО ГОТОВО КОЛИКО И ЉУДСКИ РОД. НАРАВНО, КРОЗ ВРЕМЕ СЕ МЕЊАО НАЧИН УДИСАЊА МИРИСНОГ ДИМА, КАО И БИЉКЕ КОЈЕ СУ У ТУ СВРХУ САГОРЕВАЛЕ.

У недавним ископавањима на средоземној обали Кипра пронађен је и предмет мало очекиван за време од пре 32 века, па ипак, судећи по његовом облику, забуне није могло бити: лула! Најстарија на свету... Била је направље-

рађеним од кости, дрвета, метала, коже.

Ескимима одвајкада пуше на лулама направљеним од издубљених зуба. Пронађене су и луле од камена и глине.

Велики грчки историчар Херодот писао је и о пуше-

Ованве луле употребљавале су се у 19. веку. Ова на слици налази се у збирци италијанског инжењера Ђузепеа Рамацотија, једној од најбогатијих на свету.

на од црвенкасте теракоте и очигледно служила за уживање у, ево, једном од најстаријих човекових порока, пушењу.

Било је, додуше, „лула“ за које је неоспорно да припадају још праисторијским временима, међутим, не може се баш са сигурношћу тврдити да су гвоздене или бронзане цевчице служиле управо за пушење. Ипак, назване су, по местима на којима су пронађене: „келтска“, „шкотска“, „холандска“ лула. А било их је на свим меридијанима ове наше планете: у Азији, Африци, Америци, Европи! Дакле, човек је очигледно од памтивека пушио.

ПУШЕЊЕ КАО ЛЕК

Додуше, није то било пушење у данашњем смислу. Научници сматрају да су људи, чим су открили ватру, запазили да постоје биљке које кад сагоревају шире дим пријатног мириса који не пече очи него годи свим чулима. Тако су намерно почели да га удишу. Староседеоци америчког копна, пре него што су откривене чари дувана, а било је то у 16. веку, удисали су дим конопље, опијума, гљива, аниса и другог ароматичног биља. Користили су се у ту сврху лулама из-

њу. Наводио је Ските као прве пушаче у историји. Они су, у ствари, палили семе конопље и удисали облаке дима који су се дизали као у сауни. Додуше, тиме су — лечили кашаљ!

Зато нема забуне на једном цртежу који су оставили древни становници Мексика. Маје: приказан је

ВАТРА ДОНЕЛА ПОРОК

свештеник са цевком у устима из које се шире језици дима, или, можда, ватре. Не треба се чудити што свето лице ужива у мирисној паљевини: дим и ватра одувек су сматрани нечим божанским, па је, дакле, пушење у древна времена представљало врлину!

Из римског града Херкуланума страдалом од вулканске ерупције 79. године, сачувала се слика „Играчице“, на којој једна жена у устима држи нешто налик на лулу. Међутим, археолози су помало уздржани пошто сумњају да је ово можда доцније учртала нечија обесна рука.

Неоспорно је ипак да је пушење прастари обичај. У неким деловима Азије и централне Африке у прилог томе говори начин на који домороци уживају у мирисном диму, а који датира ко зна од када. Пушач направи од земље малу купу, издуби је на врху и ту рупу испуни биљем које запали. Лежећи потрбушке, удише дим, који почиње да се шири.

ПЕНАСТЕ ЛУЛЕ

У Европу је лула за пушење дувана, изгледа, доспела 1535. године, пошто од тада датира најстарији писани документ. И лулу и диван донели су из Америке шпански морнари, а прве луле начињене на Старом континенту појавиле су се у Енглеској, у последњој четвртини 16. столећа. Но, убрзо после тога никле су и

фабрике белих, гипсаних лула у Холандији: већ су машта и танани укус почели да се оштре и на овој стварчици.

Свештеник Маја пуши на лулу

У то време јавља се и европска верзија дрвене луле, први пут у граду Улму. На самом почетку 17. века Немци и Аустријанци уживали су диван у огромним, порцуланским или стакленим лулама, каткад украшеним сребрним арабескама. Били су то прави примерци барокног луксуза.

На Истоку се у исто време пуши на фине, мале, металне луле.

Лулу је на двор први увео познати енглески истраживач из 16. века сер Волтер Рали. Међутим, два столећа доцније, пруски владар Фредерик I био је толико страстан пушач да је основао „Академију лулаша“. Његов син и унук били су такође чувени пушачи.

У то време јавља се нови материјал за прављење лула, „пена“, у ствари, једна врста магнетијумовог силиката који се вадио из рудника у турској покрајини Анадолији. Био је изванредно порозан и пријатан на додир и за око. Али, центар за израду лула од овог материјала није био Цариград, него Беч. У главном граду Аустрије вештина прављења силикатних лула средином 18. века достигла је савршенство праве уметности.

Међутим, у прошлом веку појавиле су се цигаре и цигарете и задале лули ударац од којег се ова није опоравила, могло би се рећи, више никад. Пушење ци-

Овано изгледа корен ерине од којег се данас праве најцењеније луле

гарета постало је не само модерно, него и практичније, па је лула полако потискивана.

Она је, додуше, доживела лагану ренесансу када је откривено да је корен медитеранског жбуна ерике изузетно погодан за прављење лула. Овај материјал и данас се користи — иако није нимало јефтин. Прве фабрике лула од корена ерике налазиле су се, крајем прошлог века, у Француској, Енглеској и Италији. Данас их има свуда у свету.

М. К.

С. ЗОРКИЋ

Пионирска ★ ТРОЈКА

Мали јунаци великог рата

Приче о дечацима, синовима Революције и Слободе

У три књиге описани су узбудљиви доживљаји тројице пионира који беже из београдског логора. Чврсто верујући у победу, они дечачки смело и пркосно грабе путевима Слободе. У сваком тенутку они су јачи и од пушке, бајонета, хладноће, бомбардовања...

Све три књиге представљају дело изузетне вредности, дело на коме ће се учити младе генерације. Књиге су штампане ћирилицом на формату 16x22 см а обogaћене су великим бројем илустрација. Корице су пластифициране у боји.

**ЦЕНА КОМПЛЕТА ОД ТРИ КЊИГЕ ЈЕ
120 ДИНАРА.**

КЊИГЕ СЕ МОГУ КУПИТИ САМО ЗА
ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ (плаћање
приликом преузимања књига од поште).
КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА књиге могу подићи у
предузећу „ВУК КАРАЏИЋ“, Краљевића
Марка 9, сваког радног дана до 15 часова

Издавачко предузеће
„ВУК КАРАЏИЋ“
Београд,
Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво
купујем комплет од три
књиге

„ПИОНИРСКА ТРОЈКА“

по цени

од 120 дин. за

ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ

(плаћање приликом преузимања књига од
поште) а по одбитку попушта од 10%.

Купац _____

Место и број поште _____

Адреса стана _____

Ричард III

Хенри Тјудор

ИЗДАЈА КОД БОСВОРТА

Мало је ко уживао већу наклоност краља Ричарда III од браће Стенли, али да ли ће му остати одани и кад Хенри Тјудор буде кренуо да освоји престо? Од тога је зависила и судбина једног краљевства.

Иако на престо није дошао као законити наследник, Ричард је био популаран владар. Лордовима који су завидели краљу на његовој моћи добро је дошао глас да су прави наследници принца Едварда и његов млађи брат убијени по Ричардовој жељи, али ова оптужба није никада доказана.

Кад је Ричард чуо за Хенријево искрцавање, нападач је већ био у Енглеској и многи су се придружили његовој војсци. Али, Хенри је морао да прође и поред два моћна племића који су могли да зауставе његово надирање. Били су то лорд Стенли Томас и његов брат сер Вилијам. Они су имали разлога да буду одани Ричарду јер су поседовали велика имања на западу Енглеске. Краљ се сада ослонио на њих надајући се да ће њих двојица задржати побуњенике док се он не спреми за одлучни бој.

Али, пре него што се краљева војска окупила у Лестеру, видело се да нешто није у реду. Хенри Тјудор је и даље напредовао, а браћа Стенли и њихови војници су се повлачили.

Хенри је сада био веома близу, као и браћа Стенли. Они, међутим, нису показивали жељу да се придруже краљу. Док је Ричард јахао у сусрет непријатељу, схватио је да га, уколико не извојује брзу победу, могу напасти ова два човека на чију је помоћ и верност некад толико рачунао.

БАРЈАК СА ГЛАВОМ ЗМАЈА

Тог августовског поподнева улогорио се изнад источног краја долине, три километра јужно од градића Босворта. На северозападу је видео логор сер Вилијама. Лорду Стенлију, чији је логор угледао према југу, послао је наређење да се придружи краљевој војсци, али његов одговор је био неодређен и војници сер Стенлија остали су на свом месту.

У сумрак су се могле видети ватре у логору Хенрија Тјудора који се налазио око три километра западно од Ричардовог места.

Следећег јутра у зору краљева војска се окупила

Сер Вилијам Стенли

на узвишењу изнад непријатељевих позиција. У подножју брда јасно су видели војнике Хенрија Тјудора и браће Стенли који још нису приступали краљу.

На глас трубе, неколико хиљада војника Хенријеве пешадије кренуло је у напад. На њих се сручила кишта стрела и ђулад из неколико топова краљеве војске. Али, када су пришли ближе, Хенријеви стрелци и тобције су узвратили истом жестином.

Убрзо, усред заглашујуће вике, експлозија топова и звекета мачева и оклопа, две војске су се судариле. Ратна срећа је била наклонена час једнима, час другима.

Ричард је посматрао битку и слао појачање где је било потребно. Његово око је будно мотрило на редове браће Стенли, а посебно на

Хенрија Тјудора, чији се барјак са ликом змаја вио над збијеним редовима јакних резервних снага.

Изненада, Ричард је донео одлуку. Ако убије Хенрија, побуњеници ће бити сломљени, а колебљивци ће приступити своме краљу. Окупио је око себе групу оданих витезова, није их било више од стотину, и кренуо у напад.

Пошто је пројахао поред десног крила главнине својих снага још заузетих борбом, краљ је повео своје изабранике преко долине. Док су галопирали према месту где је стајао Хенри, десна страна им је била потпуно изложена коњаницима сер Вилијама.

Ову опасност Ричард је потпуно изгубио из вида и својим људима ударио је на побуњенике. Својом ратном секиром крчио је себи пут. За њега је постојао само један циљ — омрзнута глава Хенрија Тјудора, грофа од Ричмонда.

Барјак са ликом змаја сада је лежао на земљи. Ричард је био само неколико метара од Хенрија када се једном од његових витезова отео крик. Брзо се окренуо и спазио како на његово десно крило јуришају коњаници у црвеним јакнама. Били су то војници сер Вилијама.

Викнуо је неколицини из своје мале групе да се окрену и одбију овај опасан удар, а сам је јурнуо напред, ка Хенрију. Али, ускоро је одсечен од својих пратилаца и стотину удараца оборило га је на земљу.

Последње што су чули од њега биле су речи:

— Издаја! Издаја!

КРУНА ИЗ ЖБУЊА

Када су видели да им је краљ погинуо и да је сер Вилијам Стенли прешао на страну побуњеника, остатак

Уским улицама Лестера зачуо се топот коња и звездане амова. Зов трубе се надјачавао са звекетом оружја и оклопа. Пролазио је краљ Ричард.

На челу су, као заштита, јахали наоружани коњаници а иза њих су ишли стрелци у кожним јакнама, са челичним шлемовима на глави. Складно кретање краљевих снага представљало је истовремено и параду.

Ричард III је био мршав, али је лепо изгледао на свом белцу. Нимало није личио на „Гуравка“ — како су потоњи нараштаји хтели да га представе. На краљевом шлему је била мала златна круна. Над колоном се њихао крст св. Ђорђа и Ричардов грб — Бели вепар.

НЕПРИЈАТЕЉ СЕ ПРИМИЧЕ

Лета 1485. године настала је велика узбуна у Енглеској. Краљу Ричарду (1483 до 1485), представнику династије из Јорка, претила је опасност побуне. Гроф од Ричмонда, Велшанин Хенри Тјудор, представник супарничке лозе из Ланкастера, вратио се из изгнанства. Искрцао се у Велсу и кренуо на Енглеску.

Дон је краљ Ричард бесно јуришао на Хенрија и његову гарду, изненада су га с бока напали коњаници сер Вилијама.

крљеве војске дао се у бег. Прича се да је сер Вилијам Стенли нашао круну краља Ричарда у једном жбуну и положио је на главу Хенрија Тјудора.

Лорд Стенли Томас није примио никакву награду за своје пасивно држање у време босвортске битке, али је могао у миру да проведе живот за време владавине Хенрија VII. Ту судбину, која је била више него што је лорд Стенли заслужио, његов брат није имао прилике да ужива.

Десет година после ове битке, сер Вилијам је био умешан у још једну заверу. Овог пута против човека на чију је главу сам ставио круну. Али, обавештен на време, Хенри га је ухватио, суђено му је и његова глава је одсечена.

М. А.

АНЕГАТА

ГЛУМАЦ ДОСКОЧИО ДЕЛИБУ

Чувени француски композитор Лео Делиб (1836—1891) написао је музику за комад Винтора Игоа «Краљ се забавља» Улога краља Франсоа I била је додељена тада славном глумцу Муне-Силију, који на пробама никако није успевао да тачно отпева једну арију. Делиб најзад изгуби стрпљење и рече му:

— Али, ... али, господине, ви певате унасно погрешно!

Глумац се није нимало збунио:

— А но вам наме, господине Делиб, да је Франсоа и умео лепо да пева?

**ЧИТАШ
Здраво!**

**ИМАШ
ПРАВО!**

СЛАВНИ ЧЕТВОРОНОШЦИ

Један амерички пас видео је више света но што би многи од нас могли да се похвале: зна се да је путујући возовима америчке железнице превалио више од 230.000 километара, да је одлично познавао возни ред и да му се никад није десило да закасни на воз.

Био је то Оуни, пас непознатог порекла и исто толико тешко одредљиве расе, који се, вероватно, никад не би прославио да се није, једне јесење ноћи 1888. године, изгладнео и дрхтећи од хладноће, увукао у канцеларије поште у Албанију, у америчкој држави Њујорк. Од тога дана није више морао да са својом четвороножном браћом дели тужни псећи живот.

БЕСПЛАТНО ШИШАЊЕ

Нико га није приметио када се те ноћи ушнуо у пошту и удобно сместио на једну гомилу празних врећа, али га је следећег јутра, приметивши да се њакви померају, открио један чиновник. Неуредни чупавко помолио се лењо се протежући и зевајући. — Добио смо куче. Како во олињало чудовиште!

— Мртав је гладан — за кључио је један његов колега. — Ево ти, мали, узми ове моје сендвиче, ти си сигурно гладнији од мене.

И тако је пас остао, спријатељио се са свима и врло брзо научио да се одазива на име које су му дали — Оуни. Ускоро је почео да прати поштаре на њиховим обиласцима града и једнога дана доспео на железничку станицу. Ту је први пут осетио примањиви зов путовања.

Неколико дана касније од њега није било ни трага ни гласа. Службеници поште поверовали да их се њихово мезимче заиста и кренуло у потрагу за новим пријатељима.

Али, после неколико недеља, радосно машући репсма, Оуни се вратио у пошту у Албани. Пратиле су га приче о његовим дугим путовањима и пријатељствима које је уз пут склопио са железничарима. Није било сасвим јасно како је успео да се врати у Албани. Да се не би изгубио, неко је одлучио да му купи огрлицу на којој је писало његово име и упутство да га поштени налазач врати пошти.

Није прошло дуго, а Оунија су већ познавали људи на железничким станицама и поштама широм земље. Постао је тако омиљен да су сад сви хтели нешто да му поклоне и његова огрлица ускоро је била закићена многобројним плочицама које су му

ПСЕЋА КАРТА ЗА БИОСКОП

Цео свој живот Оуни је провео путујући по свету. На једном од тих путовања лично га је примио јапански цар и — уручио му пасош!

поклањали трговци. Оне су му давале право на најчудније повластице: бесплатна шишања, пића, возне карте, цигарете и биоскопске карте!

— Од силних медаља, наш пас се више не види! — рекао је један од његових пријатеља. — Малишану треба направити већу огрлицу која му неће сметати на свим тим путовањима.

Тако је Оуни добио нову огрлицу, толико окићену медаљама да је подсећао на новогодишњу јелку. Свуда где се појављивао изазивао је сензацију, а неретко његова слика појављивала се у новинама. Некадашња луталица сада је постала позната „личност“ која мирно позира фото-репортерима.

НА КОНГРЕСУ ПОШТАРА

Једнога дана Оунију је и Америка постала тесна и он се, дошавши у Такому, град у држави Вашингтон, укрцао на брод „Викторија“ који је пловио за Јапан. Његова слава већ је прелетела Океан и по доласку у То-

кио њега прима сам цар који му том приликом уручује — прави правцати пасош.

Али, ту се Оунијево путовање није и завршило. Отпловио је даље обилазећи луке и градове од Шангаја до Коуба. Ту га је узео под своје капетан „Пост Филипа“ који га затим искрцава у Сингапуру одакле неуморни путник креће за египатску луку Порт Саид где стиже 30. новембра 1895. године. Опловивши Азорска острва, поново доспева на родно америчко тле, у Њујоршку луку. Одатле до Албанија пут је био кратак и за већ искусног путника сасвим једноставан.

Стигао је таман на време да присуствује конгресу поштара који се одржавао у Сан Франциску. Уз одушевљене овације присутних, прошао је средином сале и мирно се попео на подијум где му је уручена сребрна медаља и титула „Највећег четвороног путника кога је свет икад имао“.

Оунију је тада већ било 15 година и, као што је то чест случај, код остарелих паса, његова до тада блага нарав прилично се искварила. Можда је томе допринео и напор дугих пу-

товања светом. Оуни је све мање бивао пријатан за друштво.

Једнога дана ујео је чиновника поште у Толеду, а када се нешто касније случај поновио, један полицајац био је принуђен да га убије.

Његово тело је препарирано и послато у Смитсонов музеј у Вашингтону. Око његовог врата још је висила огрлица искићена плочицама обожавалаца.

Велики путник ни после смрти није престао да путује — на изложби у Филадельфији 1926. године, у Чикагу, 1933. године и Петој међународној изложби филателиста у Њујорку. Оуни је и даље привлачио пажњу многобројних посетилаца.

М. И.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

BABALU

стрип

ФЛАШ ГОРДОН: НАПИТАК ЗАБОРАВА

ВЕРУЈУКИ ДА СУ СТИГЛИ У СЛОБОДНУ ЗЕМЉУ, ФЛАШ И КАПЕТАН СУНОЛ ПОШЛИ СУ ДА ЈЕ ИСТРАЖЕ, АЛИ НАИЛАЗЕ НА БЕЛОГ ИНДИЈАНЦА КОГА СУНОЛ УБИЈА У САМООДБРАНИ. ДОМОРОЦИ ИХ ОСУЂУЈУ НА СМРТ. ПРИНЦЕЗА АДОРА СПАСАВА ФЛАША ШТО ПО ЗАКОНУ ДОМОРОДАЦА ЗНАЧИ ДА ЋЕ СЕ УДАТИ ЗА ЊЕГА...

РЕГОН, РАТНИК КОЈИ ЈЕ ХТЕО ДА СЕ ОЖЕНИ АДРОМ, ИЗАЗИВА ФЛАША НА ДВОБОЈ...

ОВО ЋЕ ТЕ МАЛО УМИРИТИ!

no Syndicate, Inc. World rights reserved

ФЛАШ ЈЕ ОНДА ПОШАО КОД АДОРИНОГ ОЦА, КРАЉА САГАНА...

МОЈИ ЉУДИ ЖЕЛЕ ДА ЖИВЕ У МИРУ С ВАМА! САМО ЈА НЕ МОГУ ДА СЕ ОЖЕНИМ АДРОМ... ВОЛИМ ДРУГУ ДЕВОЈКУ!

ОДМОРИ СЕ, ФЛАШЕ! СУТРА ЋЕМО НАСТАВИТИ РАЗГОВОР!

КРАЉ И ФЛАШ НИСУ ПРИМЕТИЛИ АДОРУ...

ОЦЕ, ЈЕ ЛИ ИСТИНА ТО ШТО ЈЕ РЕКАО?

НЕ ПЛАЧИ, АДОРА! СПАСЛА СИ МУ ЖИВОТ И МИ ЋЕМО ГА НАТЕРАТИ ДА СЕ ОЖЕНИ ТОБОМ!

ЧИТАВЕ НОГИ КРАЉ И ЛЕКАР-ВРАЧ ПРАВИЛИ СУ СПЕЦИЈАЛАН НАПИТАК ЗА ФЛАША...

ФЛАШЕ, ПОПИЈМО ОВО У ЗНАК ПРИЈАТЕЉСТВА, А ОНДА РЕЦИ ДА ЛИ ХОЋЕШ ДА СЕ ОЖЕНИШ МОЈОМ КЋЕРКОМ!

У ФЛАШОВОЈ ЧАШИ НАЛАЗИО СЕ НАПИТАК ЗАБОРАВА...

КАКО СИ ЛЕПА! КО СИ ТИ?

АДОРА, ТВОЈА ВЕРЕНИЦА!

ДАНАС ЋЕМО ПРОСЛАВИТИ ВЕНЧАЊЕ ФЛАША ГОРДОНА И ПРИНЦЕЗЕ АДОРЕ!

1941. King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

И ДОК СЕ ФЛАШ
ВЕСЕЛИ НА СВОМ
ВЕНЧАЊУ...

... ДЕЈЛ, ЗАРКОВ И ОСТАЛИ
ПРИЈАТЕЉИ КРЕНУЛИ СУ У
ПОТРАГУ ЗА ЊИМ.

ГЛЕДАЈТЕ! ОВДЕ
ИМА ЈАКИ!
КО ЛИ ЈЕ
УБИО
ОВОГ?

© 1941, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

БОЖИМ СЕ
ЗА ФЛАША!

© 1941, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ЗА ТО ВРЕМЕ РЕГОН, КОЈИ ЈЕ
ВЕК ЈЕДНОМ ПОРАЖЕН ОД ФЛАША,
ПРЕКИДА ВЕНЧАЊЕ И ПО ДРУГИ
ПУТ ПОЗИВА ФЛАША ДА ОДМЕРЕ
СНАГЕ...

У РЕДУ,
ОВОГ ПУТА
БОРИТЕ СЕ
НА СМРТ
И ТО У
ШУМИ!

МОРАШ ГА
ПОБЕДИТИ,
ФЛАШЕ!

ПОКИ КЕТЕ У ДВА
СУПРОТНА ПРАВЦА И
НАКИ СЕ НЕГДЕ У ШУМИ!

НАОРУЖАНИ САМО РАТНИМ
СЕКИРАМА ПОБОШЕ ПРЕМА
ШУМИ. ФЛАША ЈЕ ПРАТИО
ФИЕРО И ЈЕДАН БЕЛИ
ИНДИЈАНАЦ...

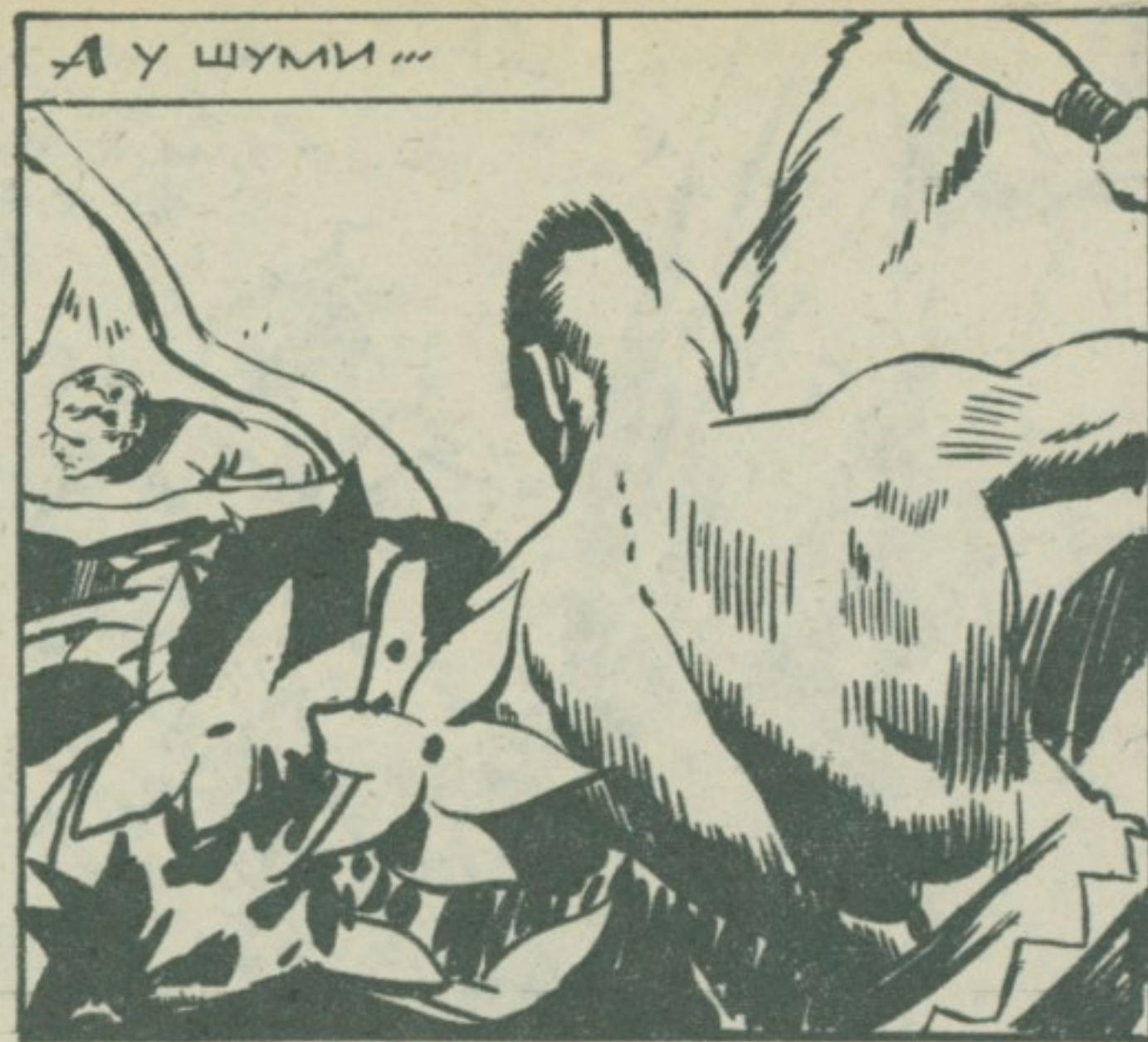
ФИЕРО, НЕ ЗНАЈУЋИ ДА ЈЕ
ФЛАШ ПОД УТИЦАЈЕМ ДРОГЕ,
ЖЕЛИ ДА СЕ ОСЛОБОДИ
ДОМОРОЦА...

ШТА ТО ГОВОРИШ?
ЈА ХОЋУ ДА СЕ
БОРИМ И
ДОБИЈЕМ ЛЕПУ
АДОРУ!

ЗВУК РОГА
ЗНАЧИО ЈЕ
ДА БОРЦЕ
ТРЕБА ОСТАВИТЕ САМЕ...

ЗАРКОВ, У СТРАХУ ДА
НЕ ПОГОДИ ФЛАША,
НИЈЕ ПУЦАО И ДОМОРО-
ЦИ ГА БРЗО САВЛАДАШЕ...

ФЛАШЕ,
ЖИВ
СИ!

КО СИ ТИ,
ДЕВОЈКО?

НЕ БРИНИ,
ДЕЈЛ! ТО СЕ
ФЛАШ САМО
ПРЕТВАРА
ДА НАС НЕ
ПОЗНАЈЕ!

4-4

ЕВО ЗАРОБЉЕНИКА,
КРАЉУ! ГДЕ ЈЕ МОЈА
АРАГА АДРА?

ФЛАШЕ, КАКО МОЖЕШ
ОВО ДА МИ ЦИНИШ?

АДОРА ЈЕ ВЕК ВИДЕЛА
ДЕЈЛ КАО ПРЕТЊУ ЗА
СВОЈ БРАК...

ОЧЕ, МОРАМО
УДАЉИТИ ОВЕ
СТРАНЦЕ!

ЧУДНО! РЕКАО
БИХ ДА САМ
ВЕК ВИДЕО
ОНУ ЛЕПУ ДЕ-
ВОЈКУ!

УМОРАН СИ, ФЛАШЕ! ПО-
ПИЈ ОВО
ПА ИДИ ДА
СЕ ОДМО-
РИШ!

"НАПИТАК ЗАБОРАВА"
БРЗО ЈЕ ДЕЛО-
ВАО...

САГАМ ЈЕ ТАДА
НАРЕДИО ДА СЕ ДЕЈЛ
И ЗАРКОВ УБИЈУ...

ФЛАШЕ, УПОМОК!

ДЕЈЛИН ГЛАС ЈЕ
ТРГАО ФЛАША...

КАКО СЕ УС-
БУЈЕШ ДА
ДИГНЕШ РУКУ
НА МОЈЕ
ЗАРОБ-
ЉЕНИ-
КЕ!

КРАЉУ, ЗАР СИ
ТИ НАРЕДИО
ДА СЕ УБИЈУ
ОВА ДВА БЕС-
ПОМОКНА ЗА-
РОБЉЕНИ-
КА!

ПОБИ СА
МНОМ, ДРАГИ!
ПУСТИ МОГ
ОЦА ДА ОДЛУ-
ЧИ О ЊИХО-
ВОЈ СУДБИ-
НИ!

ФЛАШ ЈЕ РЕ-
ШИО ДА ОСТА-
НЕ ЦИТАВЕ
НОЋИ
КРАЈ
ЗАТВО-
РЕНИКА...

ДЕВОЈКО, КА-
КО ЗНАШ МО-
ЈЕ ИМЕ?

УЗАЛУД СУ ДЕЈЛ И ЗАРКОВ
ПОКУШАВАЛИ ДА ГА УБЕДЕ
КО ЈЕ ОН. ФЛАШ ИХ ЈЕ ОСТА-
ВИО САМЕ ВЕРУЈУЋИ ДА ЖЕ-
ЛЕ ДА ГА
ПРЕВАРЕ...

ШТА ЛИ СУ МУ ТО
УРАДИЛИ КАД СЕ
НИЧЕГ НЕ СЕКА?

ЗАРКОВ СЕ ОСЛОБОДИО
КОНОПЦА И ПРИКРАО ДО МЕСТА
ГДЕ СУ СПРЕМАЛИ „НАПИТАК
ЗАБОРАВА“ ЗА ФЛАША...

ХУЉЕ!
ХОЋУ СМЕСТА
ДА ИЗЛЕЧИ-
ТЕ ФЛАША!

КРАЉ МИ ЈЕ
НАРЕДИО ДА
ТИ ДАМ „НА-
ПИТАК ЗАБО-
РАВА“! ОВО ЋЕ
ТЕ ИЗЛЕЧИ-
ТИ!

ЗАРКОВ ЈЕ ПРВИ ПРО-
БАО ТЕЧНОСТ БОЈЕЊИ
СЕ ДА НИЈЕ ОТРОВ...

СЛОБОДНО
ПИЈ,
ФЛАШЕ!

ЗАРКОВЕ, ПРИЈА-
ТЕЉУ МОЈ! ГДЕ
ЈЕ ДЕЈЛ
?

ДРАГА, МОРАМ
ТЕ ОДВЕСТИ
ОДАВДЕ ШТО
ПРЕ!

ЗАРКОВЕ, ТИ ОСТАНИ
СА ДЕЈЛ ОВДЕ! ЈА ЋУ
ПОКУШАТИ ДА СПРЕЧИМ
РАТ С ОВИМ ПЛЕМЕНОМ!

А ТИ КЕШ, ВРАЧУ,
САДА НАПРАВИТИ
„ЉУБАВНИ НАПИ-
ТАК“!

КРАЉ САГАМ НЕ
ЗНА ШТА СЕ ДОГО-
ДИМО С ФЛАШОМ
И НАЗДРАВЉА МУ...

НАДАМ СЕ ДА ВИШЕ
НИКО НЕЋЕ СТАЈАТИ
НА ПУТУ ТВОЈ И
АДОРИНОГ ВЕНЧАЊА!

ДРАГА, ЖЕЛИМ ДА СЕ
СУТРА СВИ ВЕСЕЛЕ
НА НАШЕМ ВЕНЧАЊУ!
ПОЗОВИ РЕГОНА ДА
СЕ ПОМИРИМО!

НЕ БРИНИ,
РЕГОНЕ!
ПОМОГИ ЋУ
ТИ ДА СЕ
ОЖЕНИШ
АДОРОМ!

НЕ
РАЗУ-
МЕМ

ФЛАШ ИМ ЈЕ ДАО
„ЉУБАВНИ
НАПИТАК“...

РЕГОНЕ, ДРАГИ... ВО-
ЛИМ САМО ТЕБЕ!
ХТЕЛА САМ ДА ТЕ
НАПРАВИМ
ЉУБО-
МОРНИМ!

ДРАГО МИ ЈЕ
ДА СТЕ СЕ ПОМИ-
РИЛИ!

САМО, ТВОЈ
ОТАЦ ТИ НЕЋЕ ДОЗ-
ВОЛИТИ ДА СЕ УДАШ
ЗА РЕГОНА! ИМАМ
ИДЕЈУ! ПОЋИТЕ ЗА
МНОМ!

УКЛОНИЛИ СУ СТРАЖАРА И ОСЛО-
БОДИЛИ ФЛАШОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ
КОЈИ СУ СА ЗАРКОВОМ И ДЕЈЛ
КРЕНУЛИ У ПОТРАГУ...

РЕГОН ИХ ЈЕ
ПОВЕО КРОЗ
ШУМУ...

ХЕЈ, САГАМ
НАС ПРАТИ!
ОТКРИО ЈЕ
ДА СМО
ПОБЕГЛИ!

НЕЋЕМО УПОТРЕБИТИ
ОРУЖЈЕ! ОН ЈЕ АДО-
РИН ОТАЦ! ПОКУШАЋЕ-
МО ДА СТИГНЕМО ДО
НАШЕГ БРОДА!

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

КРАЉ САГАМ ЈЕ
ПРЕДВОДИО СВОЈЕ
РАТНИКЕ ...

ФЛАШ И ЊЕГОВИ ПРИЈА-
ТЕЉИ СТИГЛИ СУ ДО
НЕКЕ РЕКЕ ...

... И ПРЕ НЕГО ШТО СУ ЈЕ ПРЕШЛИ,
ЗАПАЛИЛИ СУ ШУМУ ДУЖ
ОБАЛЕ.

САГАМ И ЊЕГОВИ РАТНИЦИ СУ ТАКО ЗА-
УСТАВЉЕНИ А ФЛАШ СЕ ПРИДРУЖИО ГРУ-
ПИ СЛОБОД-
НИХ ЉУДИ ...

КАПЕТАН
СУНОЛ
ЈЕ ВЕН-
ЧАО
АДОРУ
И РЕГОНА ...

БЕЛИ
ИНДИЈАНЦИ
НАДИРУ!

ФЛАШОВА ЖЕЉА ДА
НА ОВОМ ТЛУ ОСНУЈУ
СЛОБОДНУ ЗЕМЉУ
НИЈЕ СЕ ОСТВА-
РИЛА ...

МАЛО КАСНИЈЕ СТИГАО ЈЕ КРАЉ САГАМ ...

НИСАМ ОТЕО ТВО-
ЈУ КЕРКУ, САГАМЕ!
ОНА СЕ УДАЛА ЗА
РЕГОНА!

ФЛАШЕ, ИЗНЕВЕ-
РИО СИ МОЈЕ
ПРИЈАТЕЉСТВО!
ОБЈАВЉУЈЕМ
ТИ РАТ!

НЕ БОЈ
СЕ, АДОРА!
БРЗО ЋЕМО
СКЛОПИТИ
ПРИМИРЈЕ!
ТВОЈ ОТАЦ ЋЕ
УВИДЕТИ ДА НЕ
МОЖЕ ДА СЕ
БОРИ ПРОТИВ
МОДЕРНОГ
ОРУЖЈА!

АЛИ, АКО САМО
ЈЕДАН ЧЛАН ЊЕ-
ГОВОГ ПЛЕМЕНА
ПОГИНЕ, ОН НЕЋЕ
ПРИХВАТИТИ ПРИ-
МИРЈЕ!

ПОКУШАЋЕМО
САМО ДА ИХ
ЗАПЛАШИ-
МО!

ДОМОРОЦИ УСТУК-
НУШЕ ПРЕД БА-
РАЖНОМ ВАТРОМ...

ОНДА ЈЕ
ФЛАШ НАРЕ-
ДИО ДА СЕ
БАЦИ
ДИМНА
БОМБА...

ОНЕСВЕШЋЕНИ,
АЛИ НЕПОВРЕЂЕ-
НИ, РАТНИЦИ СУ
ЛЕЖАЛИ ПО
ПОЉУ...

ФЛАШ ЈЕ ЗАРО-
БИО КРАЉА САГАМА
И ПОВРАТИО ГА
ИЗ БЕСВЕСНОГ
СТАЊА...

ПРЕДЛОЖИО САМ ТИ МИР,
КРАЉУ, АЛИ ТИ СИ ИЗАБРАО
РАТ! САДА СТЕ СВИ МОЈИ
ЗАРОВАЊЕНИЦИ!

ХОЋЕШ ЛИ ИХ ОСЛОБО-
ДИТИ АКО ОТАЦ ОБЕ-
ЋА ДА ТЕ
ВИШЕ
НЕЋЕ
НАГАС-
ТИ!

ФЛАШ СЕ ПОСАВЕТОВАО
СА СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА...

ОБЕЋАВАМ ТИ ДА
НЕЋУ ЗАПОЧЕТИ
ДРУГИ РАТ ПРОТИВ
ВАС!

ФЛАШ ЈЕ ТА-
ДА НАРЕДИО
ДА СЕ САГА-
МОВИ РАТНИ-
ЦИ ПОВРАТЕ
ИЗ БЕСВЕСНОГ
СТАЊА...

ДЕЈЛ НЕ
МОЖЕ ДА
САВЛАДА
ЉУБОМОРУ...

СТАЛНО СЕ
ВРТИШ ОКО
АДОРЕ И ЧИ-
НИШ СВЕ
ОНО ШТО ТИ
ОНА КАЖЕ!

ХВАЛА ВАМ ШТО
СТЕ СПАСЛИ МО-
ЈЕ ПЛЕМЕ, АЛИ
НИКАДА ВАМ НЕ-
ЋУ ДОЗВОЛИТИ
ДА УБЕТЕ У МОЈУ
ПАЛАТУ!

ТЕ НОЋИ НА ТАЈНОМ САВЕТУ
РАТНИКА...

ОБЕЋАО САМ ФЛАШУ ДА НЕЋУ
ЗАПОЧЕТИ НОВИ РАТ, АЛИ НИСАМ
РЕКАО ДА ЋУ ПРЕКИНУТИ ОВАЈ!

БЕЛИ ИНДИЈАНЦИ СУ
СЕ ПРЕМАЗАЛИ РАТНИЧ-
КИМ БОЈАМА...

АЛИ НИЈЕ
САМО САГАМ
БЕСАН НА
ФЛАША...

ЗНАМ ЗА-
ШТО СИ
ИХ ОСЛО-
БОДИО!
ЗБОГ
АДОРЕ!

ПОТИШТЕН, ФЛАШ ЈЕ ПОВЕО
НЕКОЛИКО СВОЈИХ ЉУДИ ДА ИС-
ТРАЖЕ ОВУ ЗЕМЉУ ГДЕ МИНГО-
ВА ВЛАСТ ЈОШ НИ-
ЈЕ ДОПРЛА...

ДЕЈЛ ЈЕ ЗАБРИНУТО
ПОСМАТРАЛА ХЕЛИ-
КОПТЕР У КОМЕ СЕ
НАЛАЗИО ЊЕН ДРАГИ...

Copyright 1941 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

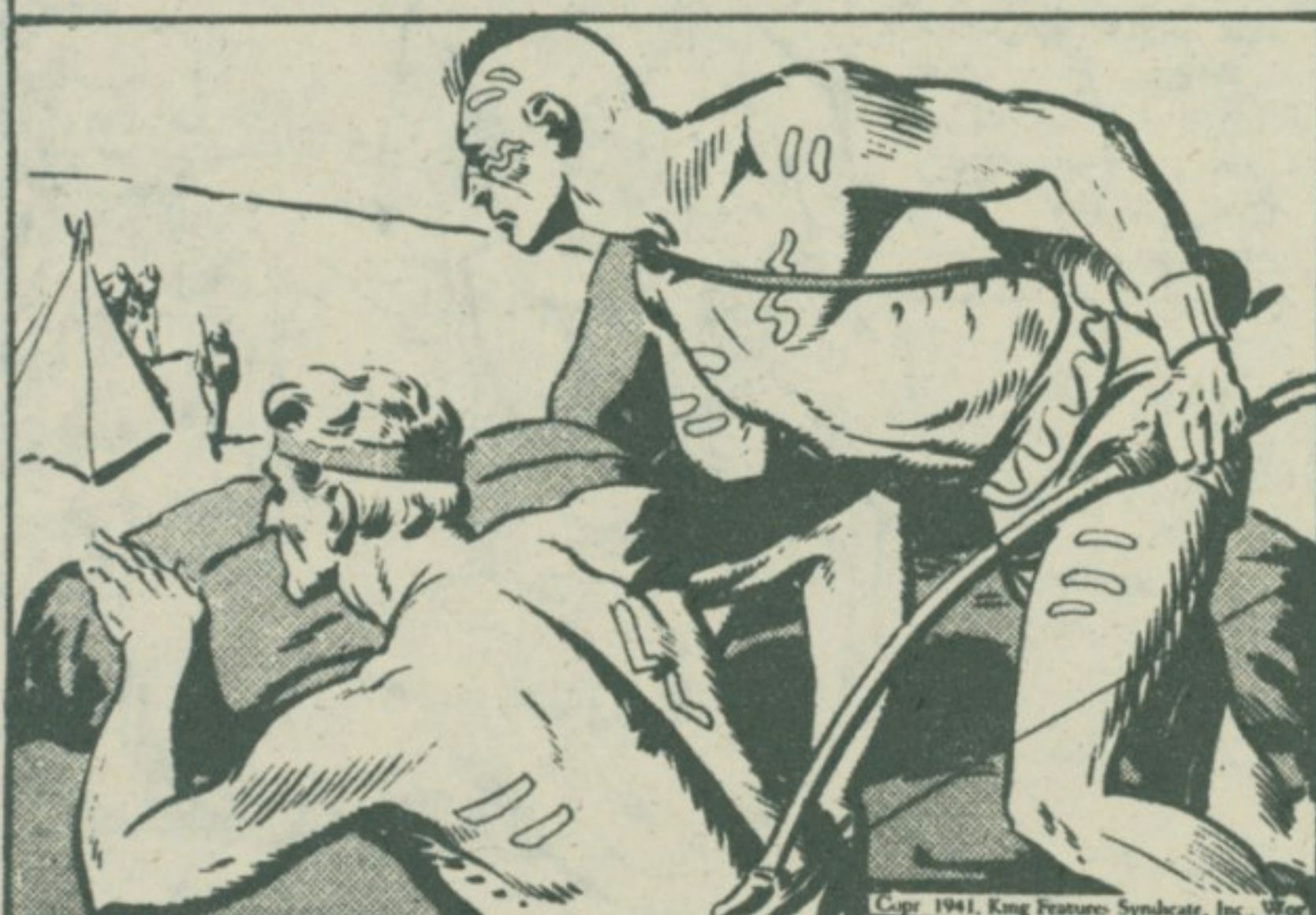

ФЛАШ И НЕ СЛУТИ
ДА МУ ПРЕТИ
ОПАСНОСТ...

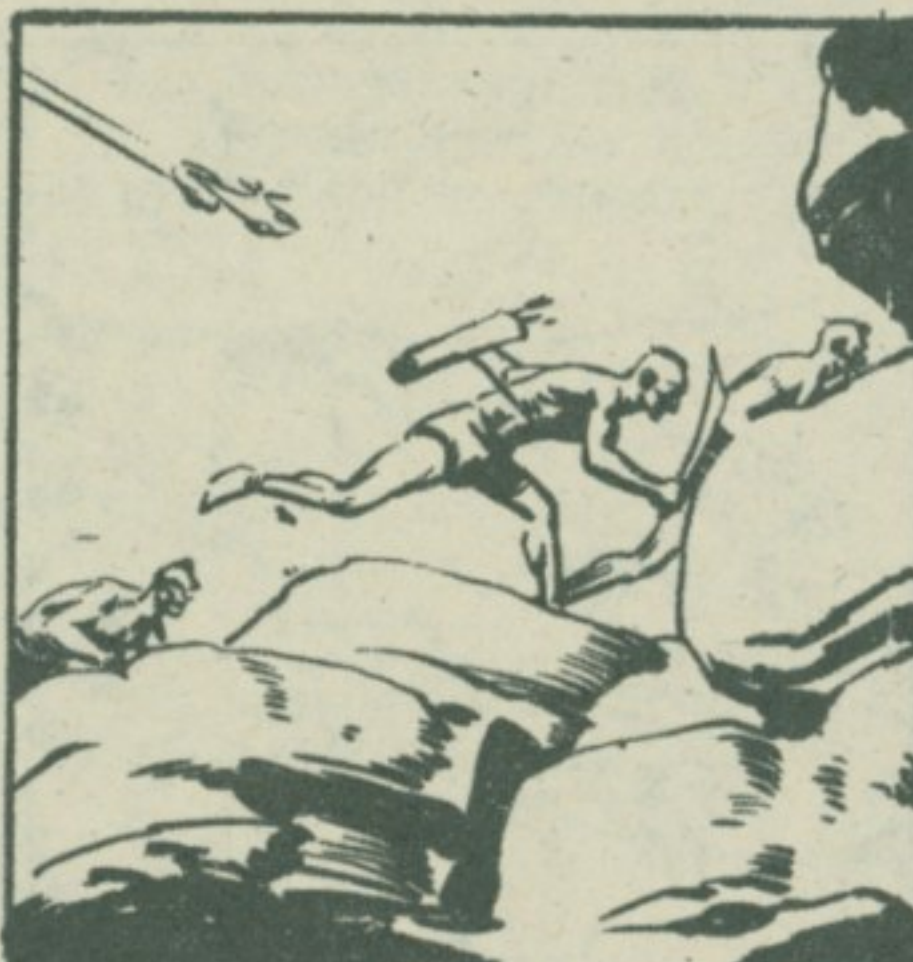

САГАМОВИ ЉУДИ
ЗАПОСЕЛИ СУ
ЧИТАВ
КРАЈ...

И САМ КРАЉ ЧЕКА У ЗАСЕДИ...

Copyright 1941 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

АЛИ, КАДА СЕ ПОЈА-
ВИЛА ЛЕТЕЛИЦА,
БЕЛИ ИНДИЈАНЦИ
СЕ РАЗБЕЖАШЕ...

КАПЕТАН СУНОЛ, КОЈИ ЈЕ
ПРЕ ФЛАША ЗАПОЧЕО ИС-
ТРАГУ, ДОЧЕКАО ЈЕ СВОГ
ПРИЈАТЕЉА...

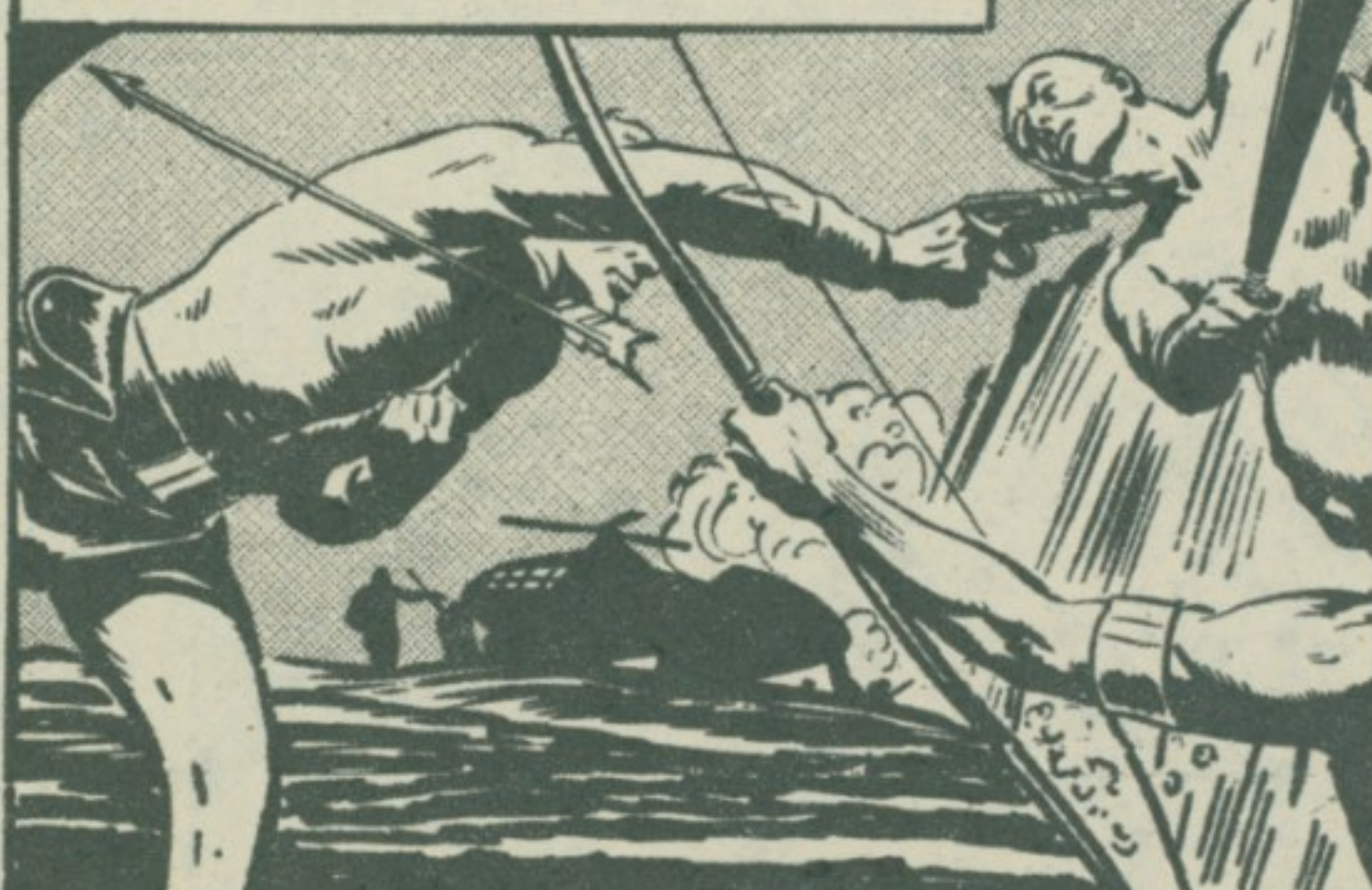

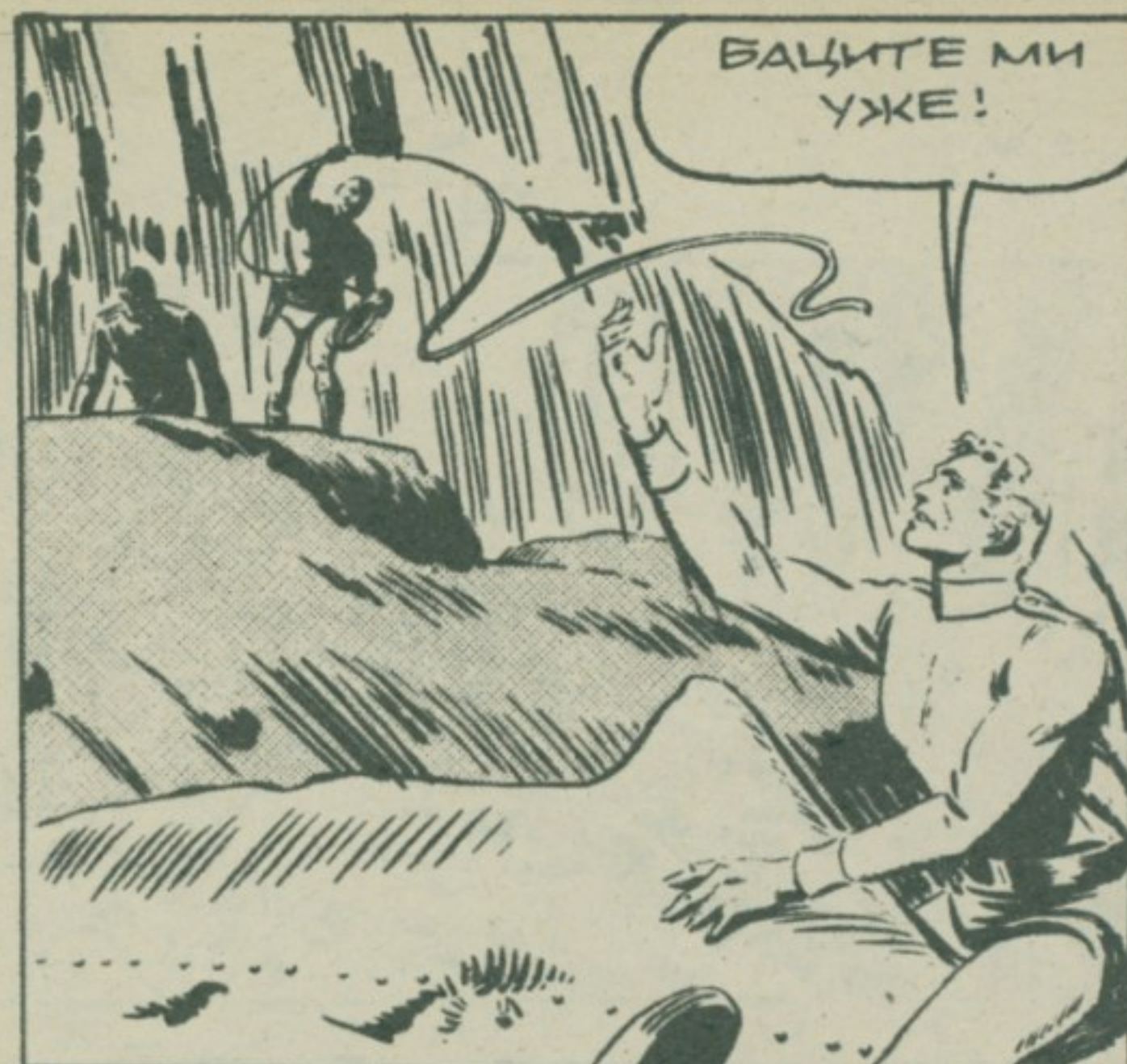
РАТНИЦИ, СТАНИ-
ТЕ! „НЕБЕСКА
ПТИЦА“ НИЈЕ ЖИВА!
НОБАС БЕМО ЈЕ
УНИШТИТИ!

ИАКО СУ СЕ БЕЛИ
ИНДИЈАНЦИ ТИХО ДОШУ.
ЊАЛИ ДО ЛОГОРА, ФЛАШ
ЈЕ ОСЕТИО ДА СЕ НА-
ПОЉУ НЕШТО ДОГАЂА...

НАТЕРАО ЈЕ РАТНИКЕ
НА ПОВЛАЧЕЊЕ, АЛИ
ОНИ СУ У БЕКСТВУ
УСПЕЛИ ДА СРУШЕ
ХЕЛИКОПТЕР...

НЕ ПРЕДОСЕКАЈУКИ ОПАС-
НОСТ, ФЛАШ ЖУРИ ДА ПРЕБА-
ЦИ РАЊЕНИКЕ ...

ИЗНЕНАДА, КАДА СУ СЕ
НАШЛИ У КЛАНЦУ ...

ДОЂАВОЛА! ОВИ
НАС НЕ ОСТАВЉА-
ЈУ НА МИРУ!

СВИ У ЗАК-
ЛОН! БРЗО!

И ПОСЛЕДЊИ
ЧОВЕК ЈЕ
СПАСЕН ...

ТАДА ЈЕ ФЛАШ
УГЛЕДАО АДОРУ ...

И НЕ СХВАТАЈУКИ КАК-
ВА ЈОЈ ОПАСНОСТ ПРЕ-
ТИ, АДОРА ТРЧИ ПРЕМА
ФЛАШУ ...

САГАМ ЈЕ НАРЕ-
ДИО ДА СЕ И
ОНА КАМЕНУЈЕ ...

ДЕВОЈКА ЈЕ ПОГОЂЕНА
И НИЈЕ МОГЛА ДА
ТРЧИ ...

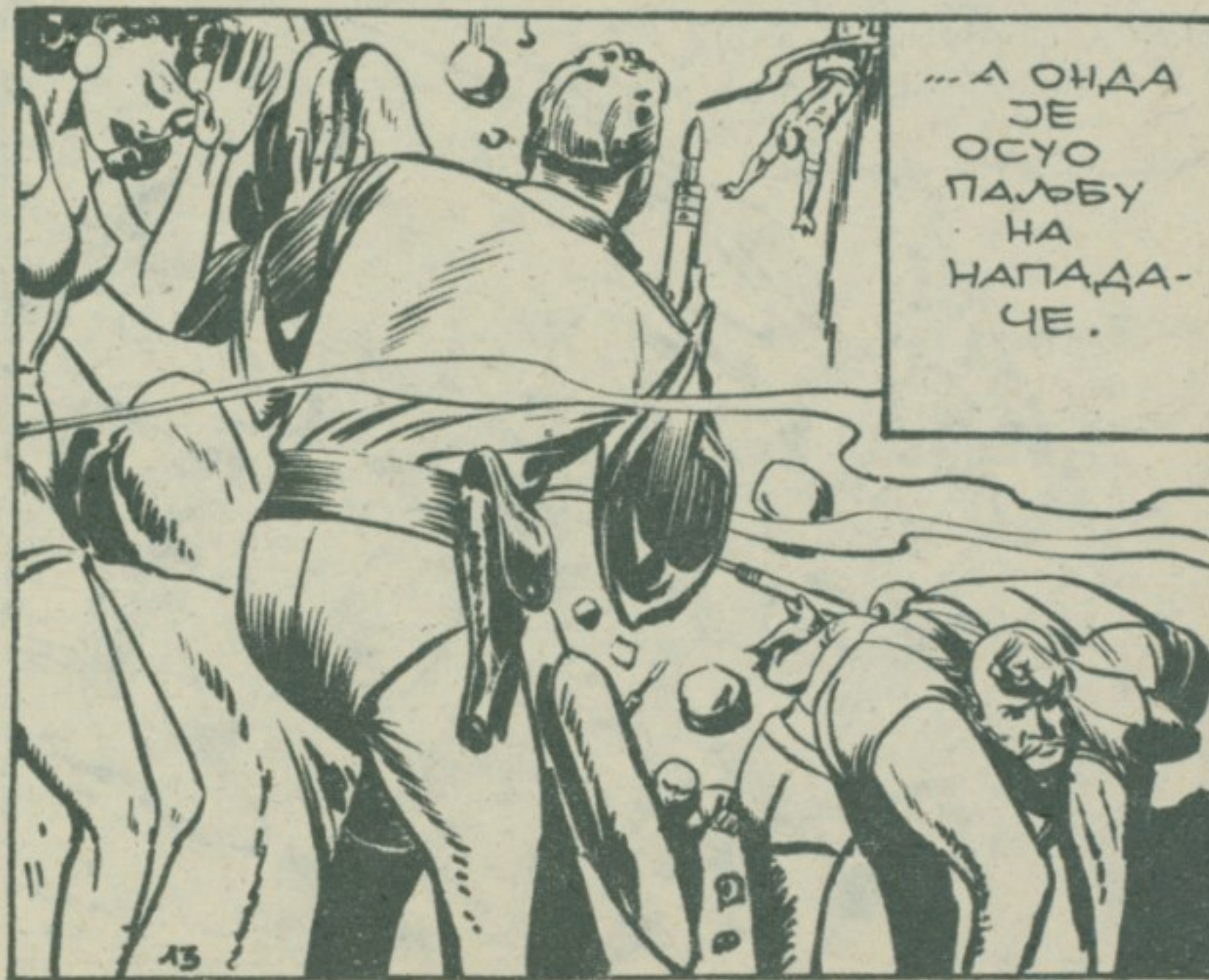
НА СРЕКУ, БИЛА ЈЕ
САМО РАЊЕНА ...

ФЛАШ ЈЕ ИСКОРИС-
ТИО ТРЕНУТАК ЗА-
ТИШЈА И ПРЕБАЦИО
ЈЕ У ЗАКЛОН ...

... А ОНДА
ЈЕ
ОСУО
ПАЉБУ
НА
НАПАДА-
ЧЕ.

УСКРО СУ ОПЕТ МОГЛИ
ДА НАСТАВЕ
ПОВЛАЧЕЊЕ...

ТЕ НОЋИ, КАД СУ СТАЛИ ДА
ПРЕДАХНУ, АДОРА ЈЕ ОБАВЕ-
СТИЛА ФЛАША О
ИЗДАЈИ СВОГ ОЦА...

5-16

ЧИТАВО ПЛЕМЕ СЕ
ДИПЛО ПРОТИВ ТЕБЕ!
ХОЋЕ ДА ТЕ
УБИЈУ!

СУТРАДАН
УЈУТРО БЕЛИ
ИНДИЈАНЦИ СУ
ОПЕТ НАПАЛИ
ФЛАШОВУ ДРУЖИНУ...

ПОТРЕБНА
СУ МИ ДВА
ДОБРО-
ВОЉЦА!

ФЛАШ ЈЕ ПОЖУРИО ПРЕ-
МА ХЕЛИКОПТЕРУ КОЈИ
СУ ДОМО-
РОЦИ ОБО-
РИЛИ...

ЗА
МНОМ!

ТО ЈЕ БИЛА ЊЕГОВА ЈЕДИНА
НАДА ЗА БЕКСТВО...

КАПЕТАН СУНОЛ ЈЕ ОСТАО
ДА СТРАЖАРИ НА ВРХУ
БРДА...

ПОМОКУ РАКЕТНИХ
ТОРПЕДА, ФЛАШ ЈЕ
ХТЕО ДА ЗАВАРИ ОШ-
ТЕЋЕНИ ТРУП ХЕЛИКОП-
ТЕРА...

УСПЕЛИ СМО ДА
ГА ПОПРАВИМО!

ОВДЕ ИМА МЕСТА САМО ЗА РАЊЕНИКЕ И ПИ-
ЛОТА! СУНОЛ, ХОКЕШ ЛИ ТИ ДА УПРАВЉАШ
ХЕЛИКОПТЕРОМ?

НЕ УСУЂУЈЕМ СЕ!
ЈА САМ КАПЕТАН
БРОДА, НЕ ПИЛОТ!
ТИ ИХ ПРЕВЕЗИ,
ФЛАШЕ!

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ГРАН ПРИ:

О С В Е Т А

ЧИКО МОНЦА И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ НАЛАЗИЛИ СУ СЕ НА ИМАЊУ МЕРИ ВОЛТЕР, ЗВАНЕ „САНТА ЛЕДА“, ГДЕ СУ СЕ ПРИПРЕМАЛИ ЗА ВЕЛИКУ ТРКУ. „ГРАН ПРИ“ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА...

СТИГЛЕ СУ ВАМ НОВИНЕ, МЕРИ!

ХВАЛА, БРУНО!

ДА ВИДИМ ДА ЛИ СУ ПОРАСЛЕ МОЈЕ АКЦИЈЕ ЗА ПОСЛЕДЊА ДВАДЕСЕТ ЧЕТИРИ ЧАСА! ПИХ! ОВЕ НЕДЕЉЕ ЗАРАДИЛА САМ САМО ТРИ МИЛИОНА!

ТАДА ЈЕ НЕШТО ПРИВУКЛО ЊЕНУ ПАЖЊУ...

ШТА ОВО ЗНАЧИ? МУЛТИМИЛИОНЕР ПОРКИНС НУДИ ТРИ МИЛИОНА ДОЛАРА ЧИКУ МОНЦИ ДА ПРЕЂЕ КОД ЊЕГА!

НЕ! НЕМОГУЋЕ! ЗАР ДА ИЗГУБИМ НАЈБОЉЕГ АУТОМОБИЛИСТУ! И КО ЈЕ УОПШТЕ ТАЈ ПОРКИНС?

ЕВО И ЊЕГОВЕ СЛИКЕ! ХЕЈ, ПА ЈА ЊЕГА ПОЗНАЈЕМ! СЕКАМ СЕ...

ПОРКИНС, ОТКРИЛА САМ ДА МЕ ПОТКРАДАТЕ!

ИМАЛА САМ ПУНО ПОВЕРЕЊЕ У ВАС, АЛИ ВИ ТО НИСТЕ УМЕЛИ ДА ЦЕНИТЕ!

МОГЛА БИХ ДА ВАС ПРЕДАМ СУДУ, АЛИ НЕЋУ! ДАЈЕМ ВАМ ОТКАЗ!

ОН ЈЕ ТО! КО ЗНА НА КОЈИ НАЧИН СЕ ОБОГАТИО И САД ХОЋЕ ДА МИ СЕ СВЕТИ!

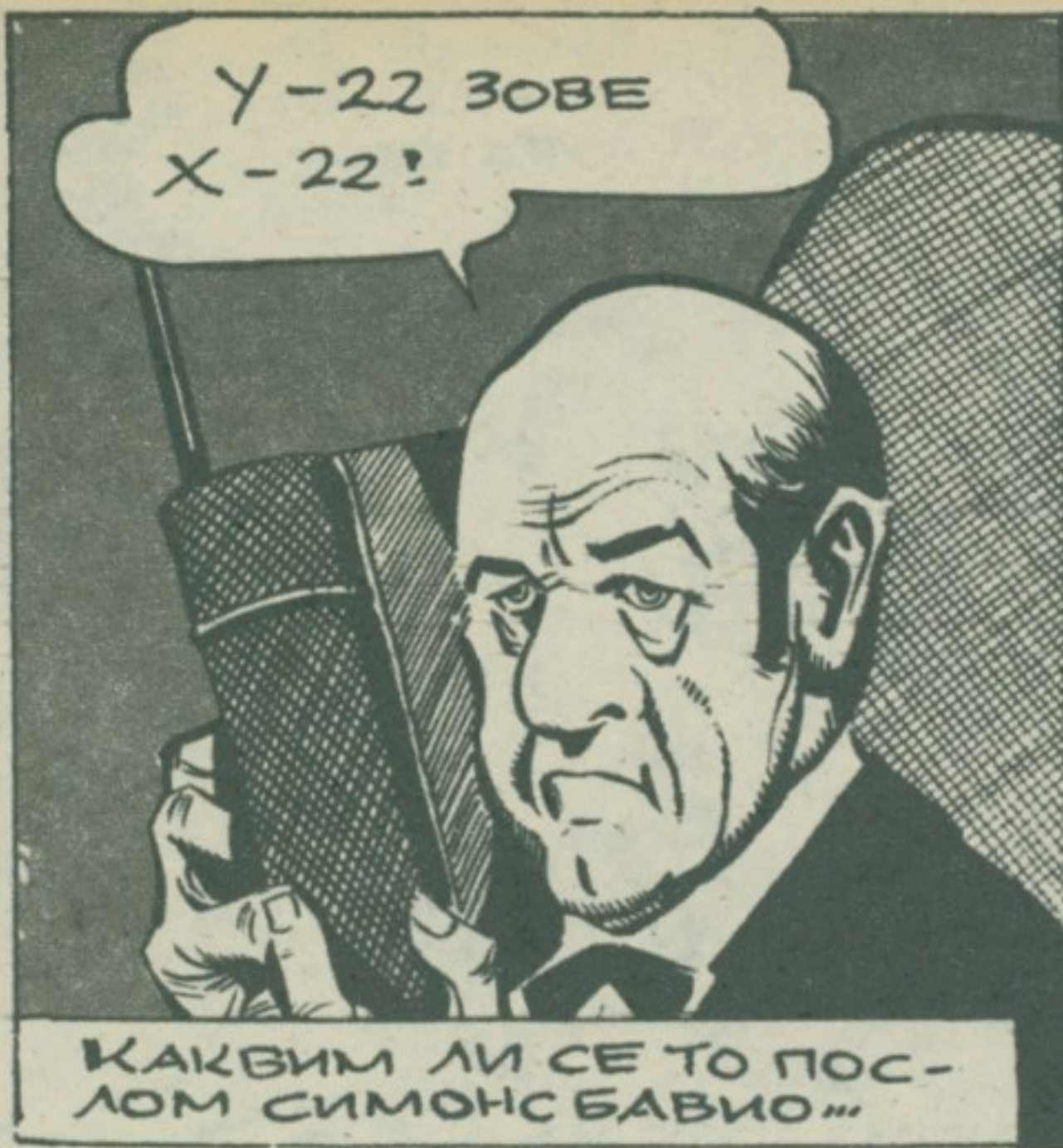

КАДА СЕ СИМОНС, ПОРКИНСОВ ДОМАР, НАШАО У СВОЈОЈ СОБИ...

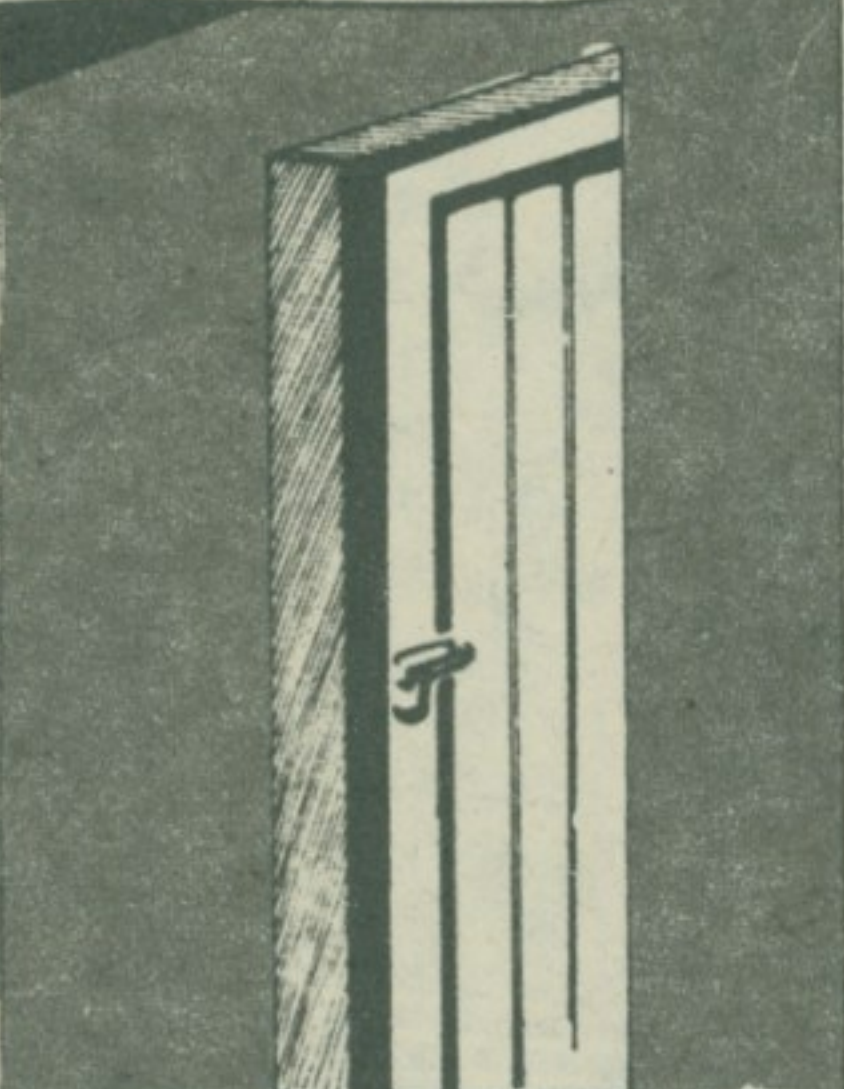
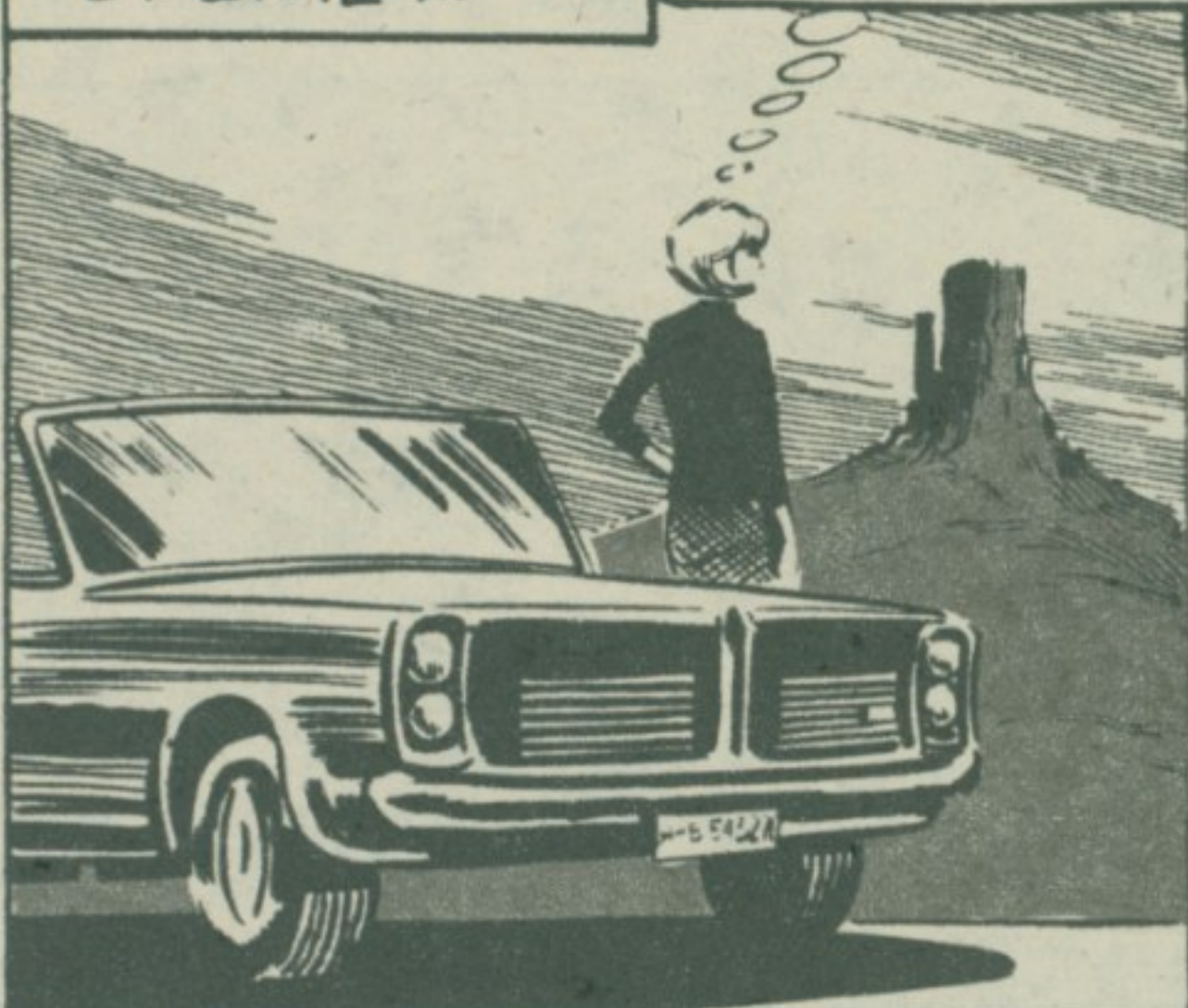
У-22 ЗОВЕ
Х-22!

КАКВИМ ЛИ СЕ ТО ПОСЛОМ СИМОНС БАВЉО...

У ИСТО
ВРЕМЕ...

ЧИКО НИЈЕ НА СТАЗИ!

ИМА ЛИ КО-
ГА?

ПЕПЕ, МУЊО! ШТА ОВО
ЗНАЧИ?

ААХ!

ДЕСЕТ МИНУТА КАСНИЈЕ...

ШТО СИ НАГОВОРНО МЕРИ ДА НЕ ПОЂЕ
САДА СА НАМА! ВЕЖБАЊЕМО НА
МИРУ!

МА БРИНЕ МЕ
ГДЕ СУ ПЕПЕ И МУЊА?

КОЛИКО ЗНАМ, ОВО ЈЕ ПРИВАТАН
ПУТ! ОВА КОЛА ДОЛАЗЕ СА СТАЗЕ!

МИРАНДА ИМА ИСТИ ОВА-
КАВ АУТО!

ГЛАС ЈЕ ДОПРО
ОДАВДЕ!

ХЕЈ! ШТА
ЈЕ ОВО?

УПОМООХ!
УПОМООХ!

НЕКО СЕ
ПОИГРАВА
СА МНОМ!

И ОВАЈ БОЛИД ЈЕ
САВРШЕНА КОПИЈА
„СУПЕРВОЛТЕРА“
КОЈИ ЋУ ВОЗИТИ
НА СВЕТСКОМ
ШАМПИОНАТУ!

У ПРАВУ СИ,
ЧИКО!

НИШТА ТИ СЕ
НЕЋЕ ДОГОДИТИ! МИ РАДИМО
ЗА ЈЕДНОГ ТВРДОГЛАВОГ МИЛИ-
ОНЕРА КОЈИ ЈЕ УВРТЕО СЕБИ У
УГЛАВУ ДА САМО ЧИКО МОНЦА МО-
ЖЕ ДА ИСПРОБА
ЊЕГОВ БОЛИД!

КАД СЕ ПРОБА ЗАВРШИ,
ТИ И ТВОЈИ
ПРИЈАТЕЉИ
БИЋЕТЕ
СЛОБОД-
НИ!

ВИДИМ ДА НЕМАМ
ИЗБОРА!

БОЛИД ЈЕ БИО ДОБРА КОПИЈА „СУПЕРВОЛТЕРА“
АЛИ МНОГО СЛАБИЈИ ОД ЊЕГА...

ТАЈАНСТВЕНА ОСОБА
ЈЕ ТАДА ОТВОРИЛА
ТОРБУ И...

КРОЗ КОЛИКО
МИНУТА ЋЕ ОД-
ЛЕТЕТИ У ВАЗ-
ДУХ, ШЕФЕ?

КРОЗ
ДВА МИНУ-
ТА!

КАДА ЈЕ ЧИКО
ХТЕО ДА ПРОМЕНИ
БРЗИНУ...

ДО БАВОЛА!
ИСПАЛА МИ
ЈЕ РУЧКА!

МИНУТ КАСНИЈЕ...

ЗАДАТАК ОБАВЉЕН! САД ТРЕБА ДАСЕ ПО-
ЈАВИ ВАЈТИ СА ХЕЛИКОПТЕРОМ И ЕКСПЛО-
ЗИВОМ! ПРАВИ "СУПЕРВОЛТЕР" ЈЕ У ОНОМ

КАМИОНУ!
УБАЦИЋЕ-
МО И ЊЕГА
И ЧИКОВЕ
ПРИЈАТЕ-
ЉЕ У ОВУ
НАШУ ЛЕ-
ТЕЛИЦУ!

КРОЗ ПОЛА
ЧАСА ХЕЛИ-
КОПТЕР ЋЕ
ЕКСПЛОДИРА-
ТИ И НЕЋЕ
БИТИ
ТРАГОВА
ПРОТИВ
НАС!

ЕВО ГА ВАЈ-
ТИ!

АЛИ, БАНДИ-
ТЕ ЈЕ ЧЕКА-
ЛО ИЗНЕНАЂЕЊЕ...

ПОЛИЦИЈА!
НЕМОГУЋЕ!

ЛАНИНГЕНЕ!
ПРОЗРЕО
САМ ТВОЈЕ
ПЛАНО-
ВЕ!

СИМОНСЕ,
ТИ?!

АЛИ, ЛАНИНГЕН ЈЕ ТЕК САДА
ДОЖИВЕО ИЗНЕНАЂЕЊЕ...

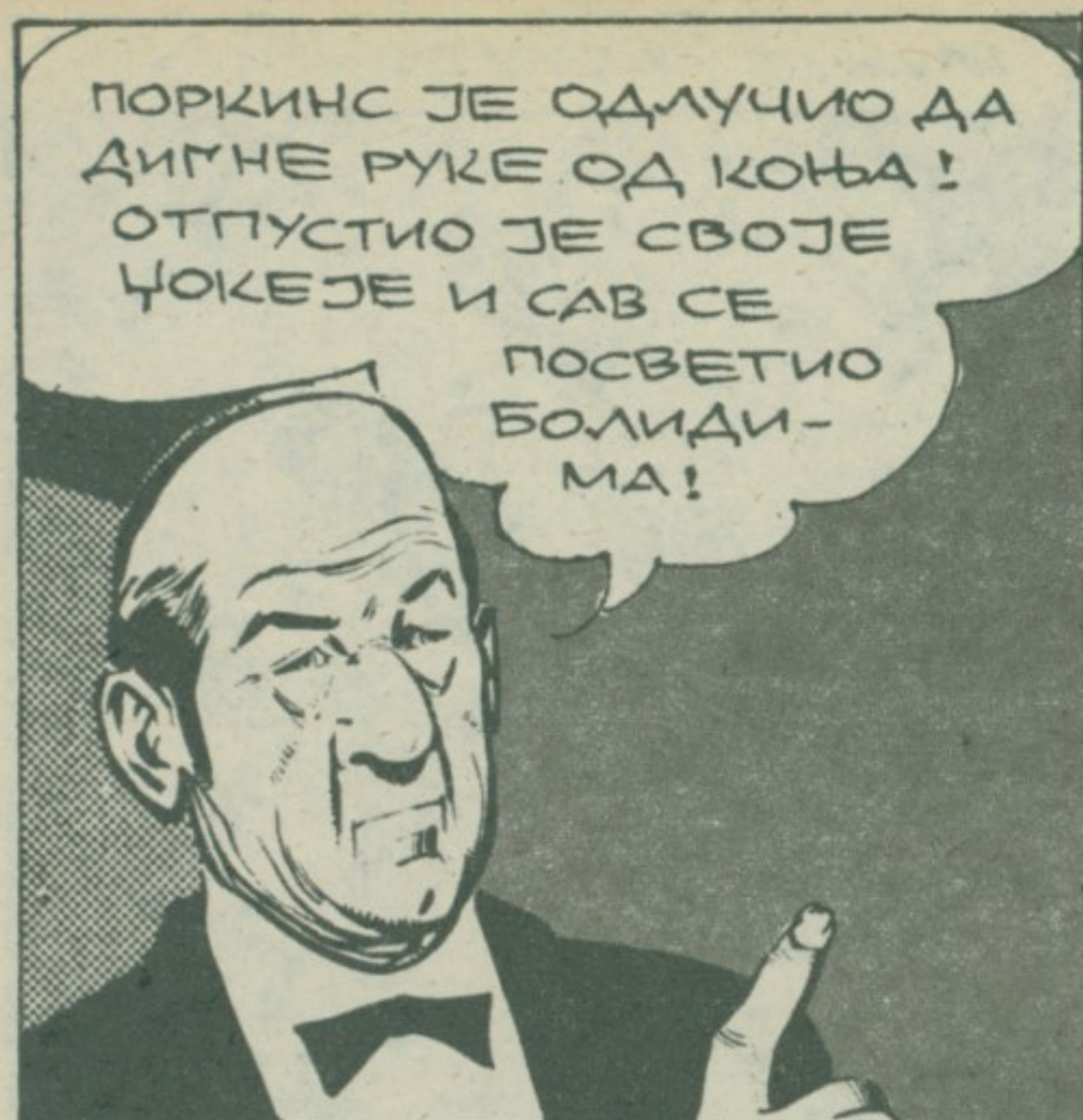
ЧИКО МОНЦА! ОВО
МОРА ДА
ЈЕ ЊЕГОВ
АЖ!

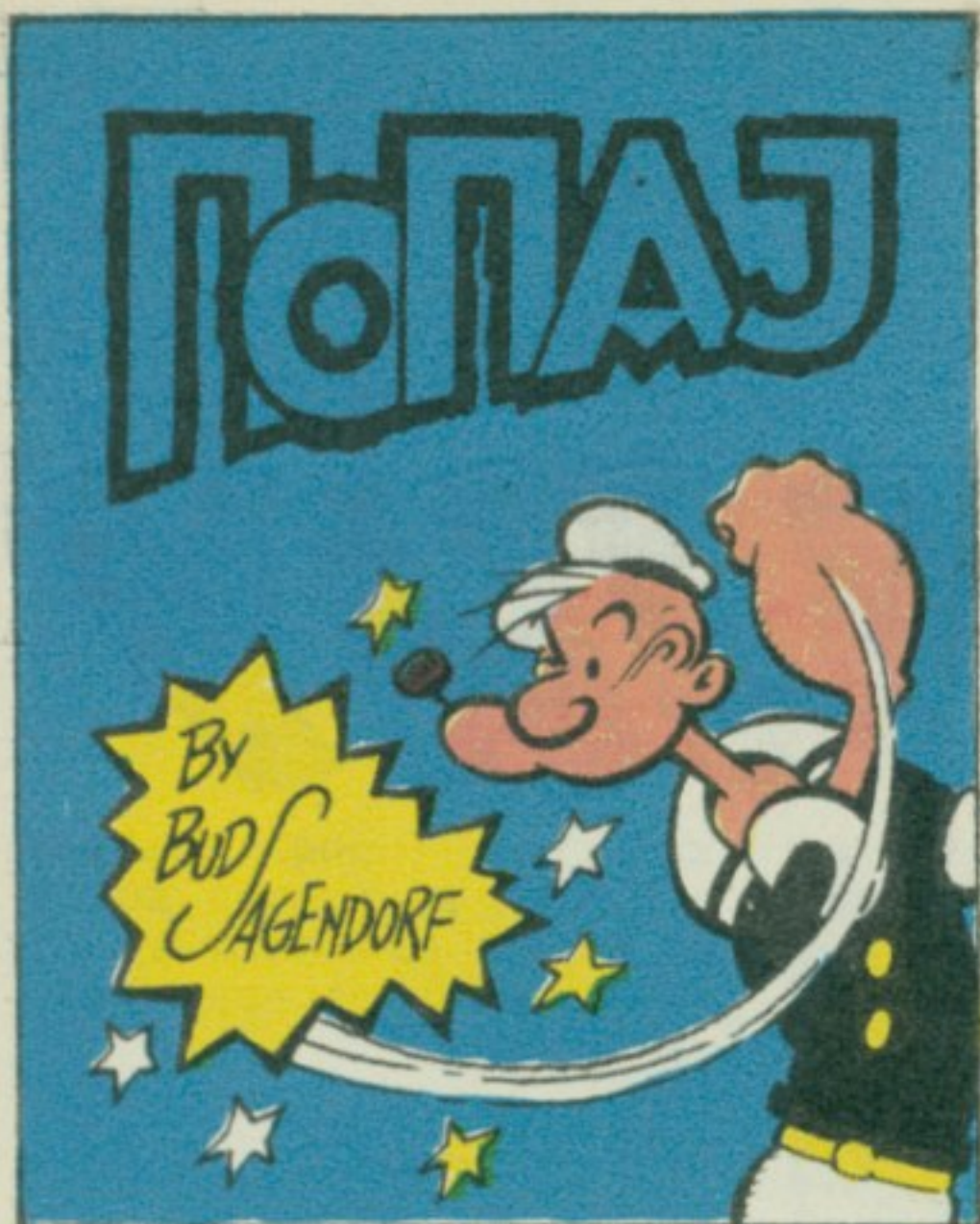
НИЈЕ...

ПРОНАШАО САМ ОВУ
УЕДУЉУ У БОЛИДУ И
НА ВРЕМЕ ИСКОЧИО!
А САД МИ ОБЈАСНИТЕ
ШТА ЗНАЧИ
СВЕ ОВО?

ИСКОЧИ,
МОНЦА,
ДУТО ЋЕ
СВАКОГ
ЧАСА
ЕКСПЛОДИ-
РАТИ.

Чим су поштанске кочије напустиле градић Соноро, у Калифорнији, и узаним кривудаџим путем појуриле према Коперполису, стари возар Џон Шајн је задремао. Јако сунце потпуно га је омамило, а равномерно дрмусање кочија које су грабиле кроз планински предео Фанк Хила успављивало га је. И док је жмурио, уједначени топот коњских копита подсећао га је на мелодију у чијем је такту, у себи, певушио неку песмицу.

Пред једном оштром кривином коњи успорише. То прену старог Џона и он се усправи у седишту.

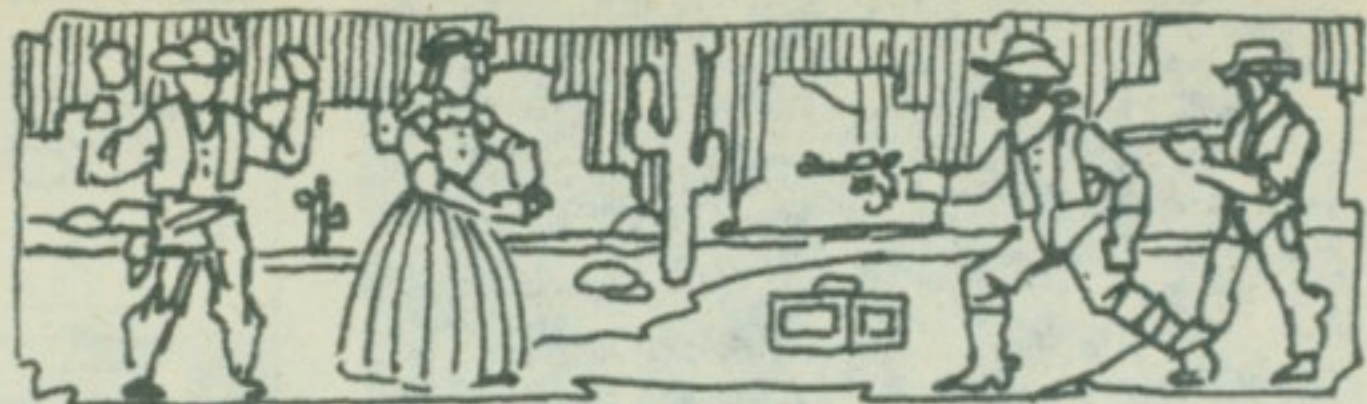
У том тренутку, из густе ша непосредно изнад друма, пред кочију искочи једна чудна прилика која је у рукама држала револвер. Сличног друмског разбојника Џон Шајн до тада никада није видео: био је обучен у дугачак, широк бели капут, а преко главе је имао навучену платнену кесу са два избушена отвора на местима где су се налазиле очи.

ИЗРЕШЕТАЋЕ ВАС!

Старца обли зној. Значи, то је тај маскирани разбојник који већ шест година напада искључиво поштанске кочије богате компаније „Велс-Фарго“! Додуше, никада није пуцао, већ само претио, а увек је био љубазан са путницима, понекад је и হাসкао са њима док је чекао да му возар преда злато и новац, а затим је нестајао, без трага.

Управо због њега „Велс-Фарго“ је одлучио да у својим поштанским кочијама преноси највише 500 долара. Претпостављало се да

FX-07 РЕШАВА ТАЈНУ

ЧИТАВИХ СЕДАМ ГОДИНА МАСКИРАНИ РАЗБОЈНИК, У ДУГОМ БЕЛОМ КАПУТУ И КЕСОМ НАВУЧЕНОМ ПРЕКО ЛИЦА, БИО ЈЕ СТРАХ И ТРЕПЕТ НА ПУСТИМ ДРУМОВИМА КАЛИФОРНИЈЕ. СВЕ ДОК ЈЕДНОГ ДАНА НИЈЕ ИЗА СЕБЕ ОСТАВИО ПРВИ ТРАГ.

ће разбојник, када пронађе тако мале суме, напоскон одустати од пљачки. Али, он није одустајао.

— У кочијама се налази само 300 долара — дрхтећи је рекао Џон Шајн разбојнику који му је прилазио. — Ево, сада ћу да вам дам! Уто једна млада преплашена жена изађе из кочије и пружи му свој новчаник, а затим поче да скида златан ланац који јој је висио око врата.

Маскирани човек јој приђе и дубоко се поклони.

— Заиста вам захваљујем — рече љубазно. — Задржите ваш новац и накит. И ово ће ми бити довољно.

Нагло се окренуо и зграбио кесу с новцем коју му је Џон Шајн пружио.

— Не покушавајте да организуете потеру, јер ће вас моји људи изрешетати — викнуо је одлазећи и по-

казао на шест пушчаних цеви иза себе које су биле прекривене гранама и лишћем. — И поздравите газду: реците му да Блек Барт мисли на њега. Ево и моје посетнице!

Бацио је на пут цедуљицу на којој је била исписана нека шаљива песма и потписана иницијалима — Б.Б. А онда је нестао у густини.

НИЈЕ ПРОФЕСИОНАЛАЦ

Неколико часова касније детектив Џим Хјум кога је јула 1875. године најмилу компанија „Велс-Фарго“ сазнао је за ову пљачку. Заједно са возаром Џоном Шајном одмах је кренуо према месту где се догодио напад, не би ли пронашао било какав траг.

— Шест пушака било је уперено у мене — старац је уз пут објашњавао. — Нисам смео ништа да учиним!

Када су стигли до места одакле је разбојник искочио на пут, и потом зашли у густину, детектив одједном поче да се смеје.

— Заиста овај разбојник има смисла за хумор! — рекао је старцу који је унезверено гледао око себе. — Погледај, па ово су само цеви, од пушака нема ни трага. Стварно те је добро насамарио.

Детектив се одједном уозбиљи. Сем неколико шаљивих песмица исписаних дрхтавом руком имена Блек Барт, како је разбојник сам себе називао, није имао никаквих других трагова. Ипак, нешто је слутило: начин на који су извршене крађе указивао је да пљач-

каш није професионалац, већ неко ко напада кочије из хобија или када му нестане новца за свакодневни живот.

БИО ЈЕ ТАКО УЧТИВ

— Морам да сазнам како, заправо, изгледа тај човек — одлучио је Џим Хјум чим се вратио у Коперполис.

Иако се распитивао код свих путника који су присуствовали пљачкама, није успео ништа ново да сазна. Зато је решио да обиђе и усамљене фармере који су живели у том крају: можда ће они успети да му помогну. Међутим, ни они нису могли ништа значајно да му саопште!

Тек осам месеци касније пошло му је за руком да наиђе на први већи траг. Једног дана, у марту 1876. године, у покрајини Мендосино маскирани разбојник опет је напао поштанске кочије. Видевши шта се догодило, једно индијанско племе које је живело у том делу Калифорније пошло је у потеру за њим. Али, иако су му били на трагу и километрима га успешно пратили, разбојник је успео да умакне. Од њих је Џим Хјум добио прве праве информације о изгледу овог бандита који је више од шест година уливао страх путницима и возарима поштанских кочија.

Индијанци су га описали као веома високог човека који је одлично умео да се држи у седлу и уопште није марио што је потера кренула за њим. Јер, у густини кроз коју се провлачио, његови пратиоци су пронашли шарене омоте од бомбона и бисквита које је разбојник уз пут бацао!

Неколико дана касније Хјум је пажљиво саслушао причу старе госпође Макари која је становала на једној усамљеној фарми, у покрајини Мендосино.

— Можда могу да вам помогнем — рекла је детективу. — Пре неки дан један човек, кога до тада никада нисам видела свратио је на моју фарму и замолио ме да му дам нешто за јело. Био је веома учтив што уосталом и приличи његовим годинама: претпостављам да има око шездесет...

Непосредно после пљачке, истог таквог човека живих плавих очију и седих бркова описао је и један ранчер: духовити и учтиви странац свратио је на ње-

— Ваш новац ми није потребан — Блек Барт је љубазно ренао младој жени.

гово имање да би се мало
окрепио и нешто појео.

КЉУЧ ЈЕ У ПЕРИОНИЦИ

Сада је Џим Хјум био сигуран: тај старац је — Блек Барт и вероватно станује у неком граду, где води обичан живот. Био је убеђен да је веома усамљен и да нема велике прохтеве, јер се задовољавао малим својтама које је проналазио у кочијама. Али, како га пронаћи?

Ускоро се срећа осмехнула младом детективу: Блек Барт је опет напао поштанску кочију док је пролазила кроз Фанк Хил. Овог пута упао је у замку!

Док је возар улазио у кочију да би узео новац и предао га разбојнику, његов помоћник, притајен на крову, пуцао је на Блек Барта. Пошто се томе није надао, а вероватно је и сам био невичан оружју, плачкаш је почео да бежи. Из капута му је испало неколико кесица бомбона и бисквита и једна — марамица. На њој се налазила ознака FX-07 — печат неке перионице за рубље!

Џим Хјум је дуго превртао по рукама то парче тканине. У малим градовима не постоје перионице, размишљао је, мора да се ова налази у неком великом, на пример у Сан Франциску.

— Да, то је наша ознака — љубазно му је рекла власница мале перионице која се налазила на периферији Сан Франциска. — Марамица припада господину Болтону, то је један диван и веома духовит старац живих плавих очију и белих бркова. Иначе је професор. Ево вам његове адресе.

Старац Чарлс Болтон се није изненадио када је на вратима свога стана угледао детектива Џима Хјума. Љубазно га је примио, понудио да седне, а онда му потанко испричао о свим својим плачкама. А почео је из шале, да би застрашио једног свог пријатеља који је возио кочију.

Када су чули ко је, заправо, маскирани разбојник, власници компаније „Велс-Фарго“ опростили су му свих 27 плачки, колико их је извршио током седам година. Међутим, шездесетогодишњи професор морао је да проведе у затвору — шест година.

Тако је Блек Барт, завршио своју разбојничку каријеру. А ни у затвору му није било досадно: збијао је шале са осуђеницима и писао песме. Две његове збирке касније су и објављене.

Када је изашао из затвора, власници компаније „Велс-Фарго“ позвали су га на разговор. Пошто су се плашили да старац, којим случајем, опет не настави по старом, одлучили су да му дају пензију од 200 долара месечно. Тако је Блек Барт постао први и једини пензионисани плачкаш поштанских кочија.

Б. Ј.

ВЕЛИКИ СТРАХ

Тата нам је, желећи да задовољи нашу радозналост, обећао да ће нас после распуста одвести да обиђемо остатке културе Инка. Наиме, те године, 1974. привремено смо боравили у перуанском граду Пиури где је тата, као инжењер, бис запослен на гигантском пројекту наводњавања перуанских пустиња из река Ђире и Пиуре.

И коначно, након, тако ми се бар чинило, месеци и месеци у школској клупи, дође и распуст.

Пустињом и андским врлетима хитали смо ка јужном делу Перуа. Негде савременим путем а неретко смо и сами од утрина и једва проходних камењара чинили аутомобилски пут.

После више од 2000 пређених километара, уморни али пуни непоновљивих утисака, стигли смо у стару престоницу Инка — Куско. Остали смо два дана обилазећи оно што је остало од тог несталога народа. Међутим, пред нама, неких 160 километара, налазио се Мачу Пикчу, последње упориште Инка пред најездом шпанских конквистадора, и ми кренусмо.

У СКРОВИШТУ КЋЕРИ СУНЦА

Мачу Пикчу је дуго било место познато само легендама и предањима. Чак су и потомци старих Инка веровали да је оно плод маште. Вероватно би то и остао да 24. јула 1911. године експедиција професора историје са Јелског универзитета Хирама Бингама није успела да допре до дотад неприступачних долина реке Урубамбе. Тајанственост и неприступачност скровишта Кћери Сунца, тако

НА СТАЗИ ИНКА

ГЛАСОВИ КОЈИ СУ ДОПИРАЛИ ДО МЕНЕ ПОЧЕШЕ ДА СЕ СЛИВАЈУ У ЈЕДАН ДУГ, ПОТМУО ЗВУК. НИТ КОНОПЦА КАО ДА ЈЕ СЕЗАЛА У БЕСКРАЈ А СА ЊИМ И МОЈА НАДА ДА ЋУ СЕ НЕКАКО ИЗВУЋИ.

могли да нађу какав-такав ослонац тако да је постојала опасност да и они, ако ме дохвате, следе заједно са мном у амбис. У почетку сам покушавао да се, извијајући тело, ногом закачим за пут. Без успеха.

Веома дуг конопца, разапет само на два места, почео је да попушта под мојим теретом. Руке су ми већ трнуле. Доле нисам смео да погледам а горе сам, међу мноштвом, видео тату, маму и брата. Док је тата нешто гласно говорио, често замуцкујући, мама и брат су стајали као скамењени. На њиховим згрченим лицима могао сам да разаберам само ужас. Е, нећу тај ужас да им приредим, обећах одлучно! Ного ми потражише неки ослонац у литици али се стена под мном неумољиво крунила. Гласови који су допирали до мене почеше да се сливају у један дуг, потмуо звук. Нит конопца као да је сезала у бескрај а с њим и моја нада да ћу се некако ипак извући.

Изненада, немоћ устукну пред надом. Осетих како се конопца затеже и тело подиже. Погледах навише: неколико људи је лагано вукло конопца држећи се подруку да би имали чвршћи ослонац. Тата је лежао на путелу пружајући руке да ме дохвати. Грозничаво је (сад сам га већ јасно чуо) понављао: „Сине, не дај се! Издржи још мало!“ Неко га је држао за ноге онемогућавајући да се, у тренутку кад ме дохвати, сручи у амбис. И ускоро ме две снажне татине руке зграбише и извукоше на сигурно.

Прошло је више од три године а ја сам тек пре неки дан, чини ми се, успео да савладам страх од висине — храбро сам погледао са моје терасе на четвртном спрату.

Драган Хераковић,
ученик.

Иве Лоле Рибара 2/IV
Нови Сад

(Хонорар: 300. — дин.)

названог по једној од легенди Инка, штитиле су провалије са три стране дубоке преко 600 метара а са четврте га је крио планински гребен. То је био само део онога што смо брат и ја научили нестрпљиво ишчекујући сусрет са Мачу Пикчком.

Специјалним туристичким возом стигли смо до подножја брда које води за скровиште Кћери Сунца. Било је то доба ђачких екскурзија, па смо затекли мноштво деце али и одраслих.

ГУРНУТ У АМБИС

Од подножја брда које се налази на близу 1900 метара надморске висине па све до врха (неких 2500 метара) иде се уским и слабо обезбеђеним стазама. А доле — само уска трака реке Урубамбе. Призор је заиста величанствен, али зато и врло опасан. Истина, стазе су, мада не на сваком месту, обезбеђене конопцима тако да се сваке године велики број посетилаца стрмоглави у понор без дна и наде.

Пажљиво смо корачали искрено се дивећи вештини Инка који су имали снаге и вештине не само да у овом непроходу подигну град, него и да се баве земљорадњом стрпљиво градећи степенасте терасе. За нама и испред нас, путешком не ширим од пола метра, кретала се непрегледна колона људи. Ако шпански конквистадори нису успели да пронађу и освоје Мачу Пикчу, то је, ван сваке сумње, пошло за руком хиљада-

ма доброћудних и упорних освајача наоружаних само фото-апаратима.

Одједном, на неколико метара од мене, један дежмекаст човек се нагло окренуо и почео узбуђено да виче и маше рукама, очигледно, неком иза мојих леђа. Радознао, нисам успео ни да се до краја окренем, кад нешто, налик на локомотиву, налете на мене и ја се, изненађен и без даха, нађох бачен на низак заштитни конопца. Под мном неколико степенасто поређаних тераса и амбис Урубамбе! Не пазећи, неко ме је гурнуо.

Неколико тренутака, мада се мени чинила вечност, љуљао сам се на конопцу. Гласови прво утихнуше а онда насталу тишину проломише крици. Изгубивши равнотежу, полетео сам преко конопца и у магновењу осетио да је неко покушао да ме зграби за мајицу али стисак је трајао само трен.

Срећом или инстинктом дављеника, опруженим рукама шчепах један од конопца и болан трзај прође ми целим телом. Руке као да су излетеле из рамена. Мој пад је заустављен или, боље рећи, одложен за неко време.

НЕ ДАЈ СЕ, СИНЕ!

Кад се тело умирило од стравичног лелујања, видео да нисам далеко од пута. А на њему мноштво беспомоћних и ужаснутих. Ускоро, они присебнији пружише руке покушавајући да ме дохвате. Узалуд. Стаза је била узана а они нису

ПРАВНИК МЕЛА

МОТО-СТАРТ

гума за жвакање са наградама без извлачења

Серија садржи 81 самолепљиву налепницу најмодернијих светских типова мотора. Налепите 10 купона из врећице «МОТО-СТАРТА» на дописну карту и пошаљите на: «ЈОСИП КРАШ», Бранимирова 29, 41000 Загреб — добићете бесплатно велики постер за лепљење налепница.

Налазник наградне слике добија без извлачења једну од 6.503 награде: значку клуба «МОТО-СТАРТ», спортске наочаре, во-
значку кацигу, и мотоцикл ТОМОС АУТОМАТИК.

ПОНОЈ ЈЕ ТАКО ТИХА

1207 СТАРЕ ГРАДСКЕ ПЕСМЕ — Поној је тако тиха, Винске песме. Код овако дивне ноћи. Дуни, ветре, мало јаче... Још шест композиција у извођењу Терезе Кесовије, Живана Милића, Душана Јакшића... Цена 54,50 динара

1224 ЗВОНКО БОГДАН — Еј, салаши, на северу Бачке, У том Сомбору, Пред Сенкином кућом... и још тринаест песама Звонка Богдана са пратњом Тамбурашког оркестра Јанике Балажа. Цена 54,50 динара

1238 БИЛА ЈЕДНОМ РУЖА ЈЕДНА (Старе градске песме) — Љубила сам црно око, На те мислим, Да ми се ластом створити. Кад те видим на сокаку... само су део од четрнаест композиција у интерпретацијама Предрага Цунета Гојковића, Душице Обрадовић, Дубравке Нешовић, групе „Шумадија“, локалног секстета „Стари Београд“... Цена 54,50 динара

1273 МИЛЕ БОГДАНОВИЋ — Бледи месец, Тужна је недеља, Што се брзе мисли моје... са још девет староградских песама певача за кога кажу да у свом грлу носи милионе гласова. Цена 54,50 динара

11-1279 ЗВОНКО БОГДАН са оркестром Шандора Лакатоша на албуму који је досад два пута продат у златном тиражу. Неке од 16 песама су и Јесен стиже, душо моја, Фијакер стари, Рузмарине, мој зелени. Нема лепше девојке... Цена 64,00 динара

11-1323 ЗВОНКО БОГДАН — на А страни варошке и народне песме а на другој, Б, буњевачки Ђердан, укупно 22 композиције. Цена 64,00 динара

1324 ЈАНИКА БАЛАЖ са својим оркестром свира и пева 11 композиција. Цена 54,50 динара

1331 ЖИВАН САРАМАНДИЋ пева седам руских народних песама. Цена 54,50 динара

1333 ОЛИВЕРА КАТАРИНА — незабривне песме њеног ТВ шоуа: Алај ми је вечерас по вољи, Ајде, драги, звезде да бројимо, Ђелем, ђелем... Цена 51,50 динара

Новогодишњи празници нису далеко и крајње је време да, ако сте одлучили да празнујете у свом дому, набавите и одговарајућу музику за „најлућу“ ноћ у години. Зато је „Политикин забавник“ у сарадњи са Продукцијом грамофонских плоча Радио-телевизије Београд обезбедио својим читаоцима изузетну могућност да у Нову годину уђу са новим плочама. Поред старих градских песама у изванредним интерпретацијама Звонка Богдана, Милета Богдановића, Живана Сарамандића, Оливере Катарине, оркестра Јанике Балажа, можете чути и Пола Морија, ненадмашну „АББА“ групу, Демиса Русоса, легендарног Сачма, гитару Јована Јовичића, стихове које говори Раде Шербеџија...

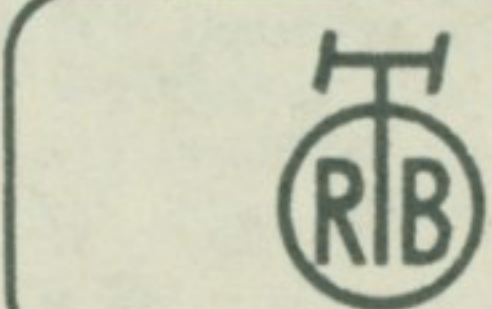
Цене грамофонских плоча су популарне на је и то један од разлога да набавите ове несвакидашње плоче и обогатите своју дискотеку. Међутим, вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове наковања и поштарине не сносити ви. Све плоче су велике, ЛП. Потребно је само да попуните наруџбеницу, пошаљете је на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ ПОУЗЕЋЕМ!

11-1405 ЗВОНКО БОГДАН — Низ поље иду, бабо, сејмени, Расло ми је бадем дрво, Ноћас нису сјале... и још петнаест песама у пратњи Тамбурашког оркестра Јанике Балажа. Цена 64,00 динара

1409 ВЕЧЕ У СКАДРЛИЈИ — У рану зору, Кад би ове руже мале, Има дана, Болујем ја... и још једанаест песама из скадрлијског амбијента. Цена 54,50 динара

1419 БРАНИМИР БОКИЋ — КОЛА: Скандал коло, Митраљез коло, Зврчка коло, Моравац... Цена 54,50 динара

1448 АНСАМБЛ НАРАКОРД — Креће се лађа француска, Четири коња дебела, Нешто ми се памет померања... са још једанаест песама. Цена 54,50 динара

66-6106 ДРАГАН ЛАКОВИЋ са избором најлепших дечјих песама. Цена 64,00 динара

6107 ДЕЦО, ПЕВАЈТЕ СА НАМА — из истоимене популарне телевизијске серије у интерпретацији Драгана Лаковића. Цена 54,50 динара

6108 БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ 76. — Дечје песме — у извођењу Девојег хора „Колибри“, Павла Минчића, Зорана Рамбосека... Цена 54,50 динара

5508 MEXICO — дванаест изванредних песама распевањем Мексика. Цена 71,00 динар

55-5566 ABBA — два пута у златном тиражу албум недо стижне спетске групе. Цена 81,00 динар

5572/73 PAUL MORIAT на дуплој ЛП са 25 композиција. Цена 146,50 динара

5584 GREECE — фолклор наших суседа са непоновљивим бузукијем на дванаест композиција. Цена 71,00 динар

5588 SPAIN на ЛП-ију са дванаест композиција. Цена 71,00 динара

5631 TANGO FESTIVAL I ROBERT STOLZ са Ole Guaoa, La Paloma, Adios Muchachos... и још девет лепих песама. Цена 71,00 динар

5635 WIENER WALZER — избор најлепших бечких валцера: Ни лепом плавом Дунаву, Приче из Бечке шуме, Сеоска ластва из Аустрије... Цена 71,00 динар

55-5636 ABBA-ARRIVAL (Долазак) са 10 композиција од којих су већина већ светски хитови. Цена 81,50 динар

5659 PACO DE LUCIA — изузетни гитариста са 10 композиција за кога многи познаваоци музике имају само једну реч — геније. Цена 71,00 динар

5665 CHANSON FRANCAISE — четрнаест најлепших шансона Француске. Цена 71,00 динар

5801/2 THE PLATTERS — ненадмашни квинтет са својим најбољим остварењима. Цена 146,50 динара

5805 DEMIS ROUSSOS са десет изванредних нумера. Цена 71,00 динар

5837 RAYMOND LEFEVRE са Штраусовим валцерима: Краљевски валцер, Приче из Бечке шуме, На лепом плавом Дунаву, Бечка крв... Цена 71,00 динар

4361/62 LOUIS ARMSTRONG — на дуплој ЛП-плочи са двадесет изузетних композиција. Цена 146,50 динара

55-5246 РАДЕ ШЕРБЕЏИЈА на плочи „Не дај се, Инес“. Ту се налази и Барбара, Анабел Ли, Анастасија а учествују још Јосипа Лисац, Зденка Ковачичек, Арсен Дедић. Цена 64,00 динара

2453 ЈОВАН ЈОВИЧИЋ: КОНЦЕРТ ЗА ГИТАРУ — једанаест композиција уметника за кога је ненадмашни Сеговија рекао да је његов најбољи ученик и велики, истински мајстор гитаре. Цена 54,50 динара

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29
НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

НА МНОГИМ УНИВЕРЗИТЕТИМА ШИРОМ СВЕТА БУДУЋИ
ЛЕКАРИ И ДАНАС ПОЛАЖУ ЗАКЛЕТВУ ПОЗНАТУ ПОД ИМЕ-
НОМ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ ЖИВЕО ПРЕ ВИШЕ ОД 2.000 ГОДИНА.

Закорачивши на нај-
виши степен ко-
ји води до храма,
младић се, исцрпљен на-
слонио на стуб. Сунчеви
зраци немилосрдно су за-
пљускивали земљу тала-
сима несносне топлоте.
Бацио је поглед навише,
на табле исписане упут-
ствима за лечење. Био је
то само један од многоброј-
них храмова подигнутих у
част Асклепија, грчког бо-
га исцељења.

Као што ми данас бо-
лесне водимо у болницу,
стари Грци доводили су
своје оболеле у храм, где
их је у току ноћи, како су
веровали, шапућући ча-
робне речи исцељења, по-
сећивало божанство или
један од његових свеште-
ника.

И овај младић сада је
нестрпљиво ишчекивао ко-
раке свештеника — исце-
литеља. Најзад, из дубоке
сенке храма, појавио се је-
дан од „Асклепијевих си-
нова“. Био је много стар, а
испод беле браде провири-
вала је његова старачки
потамнела и наборана ко-
жа.

— Ви сте онај кога на-
зивају Хипократ?

Старац је потврдно клим-
нуо главом.

— Довео сам вам свога
брата. Превалили смо ог-
роман пут да би сте га ви
прегледали. Он је већ ра-
није боловао од исте бо-
лести, а сваки пут када се
поново јави, њему је горе.
Има ли лека?

ПОСМАТРАЈУЋИ ПРИРОДУ

Пре него што је одгово-
рио, Хипократ је дуго раз-
мишљао:

— Живот је кратак, а
моја уметност тражи ве-
кове.

— Али, зар не постоји
неки нови лек који бисте
могли да испробате?

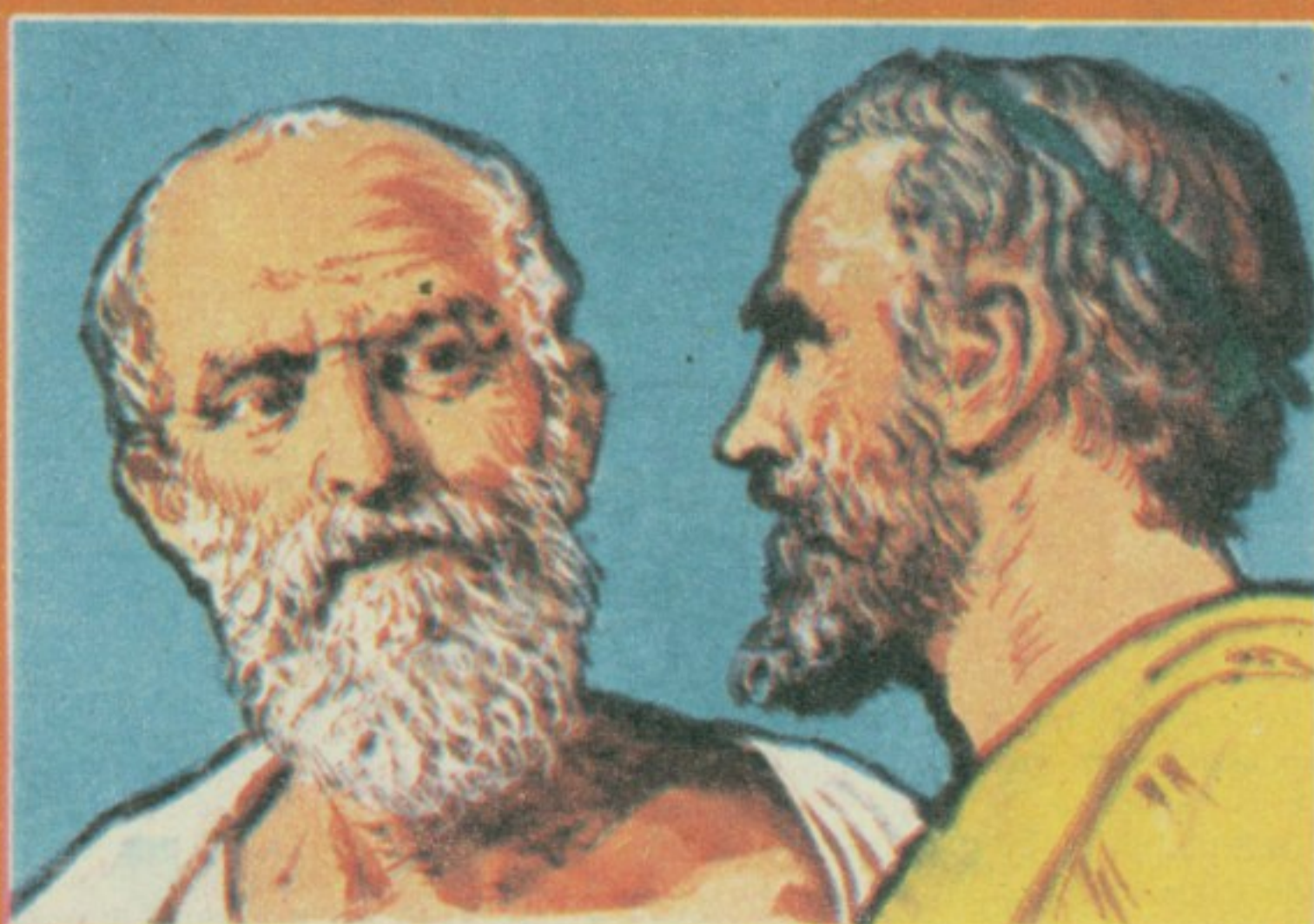
Старчеве очи загонетно
су засветлуцале:

— Експериментисање је
опасно, а доношење суда
гешко.

— Мој је отац, дакле, у
праву када каже да га то
богови кажњавају за ње-
гова недела.

Први пут у току овога
разговора, Хипократ је по-
казао нестрпљење:

— Не верујем да је ијед-

Велики филозоф Платон са Хипократом нога је
сматрао изузетним човеком.

на болест казна богова.
Свака од њих има своју
природу и јавља се као
резултат спољашњих уз-
рока.

Његов одговор је још
једном пружио наду млади-
ћу:

— Наде, дакле, има?
Ипак ћете ми дати једну
од оних биљака које овде
узгајате?

— Сваки лек мора да се
употребљава обзириво и
са мером. Тек тада може
да помогне. Неки пут је
боље не употребити их, да
се не би десило да нанесу
више штете него што то
чини сама болест.

Када је младић са оча-
јањем у гласу још једном
запитао шта се може учини-
ти за његовог брата,
мудри старац само се ос-
мехнуо.

— Оно што увек ради-
мо. Оставићемо природи
да она одлучи.

— Зар је то све што сте
у стању да урадите? Ми
смо, дакле, беспомоћни!

Сталоженим гласом ста-
рац је одговорио:

— Нисте у праву. Ја сам
посматрач. Проучио сам
већ много болести
сличних овој која мучи
вашег брата. Посматрао
сам њихов ток, а затим о
томе и писао. Мислим да
знам како ће се она раз-
вијати. Немате чега да се
плашите.

Биле су то речи човека
који је читав свој живот
провео стрпљиво „посма-
трајући природу“ и чије
је име везано за прве на-
учне описе и објашњења
болести.

Његови записи, скупље-
ни у збирку „Corpus Hi-
pokratikum“, послужили
су каснијим покољењима
медицинара, а њему доне-
ли ласкави назив оца ме-
дицине.

„Чекање да природа
уради своје“ није, у то
доба које није познавало
ни тако просте инстру-
менте као што су стетос-
коп или термометар, било
знак беспомоћног очајања.
Сасвим одређена нега ко-
ја је обухватала дијете,
лековите купке и разне
вежбе — све је то било
саставни део Хипократове
медицине која је до тада
несавладаним тајнама
природе супротставила
човекову моћ запажања и
логичног закључивања.

КАКО СУЗБИТИ НУГУ

Хипократ је рођен на
грчком острву Косу, 460.
године пре н. е. Врло рано
је постао свештеник
тамошњег Асклепијевог
храма, али је већи део
живота провео неуморно
путујући, у сталном нас-
тојању да унапреди своју
вештину. Једно време жи-
вео је на острву Тасос, за-
тим у Абдери и Атини, а
његов дути живот
завршио се у граду
Лариси, у старогрчкој по-
крајини Тесалији. Међу
многобројним ученицима
овог великог лекара била
су и његова два сина, Те-
сал и Дракон.

Када је једном прили-
ком македонски краљ Пер-
дика, тврдећи да га мучи
сушица, затражио његову

помоћ, Хипократ је без
тешкоће успео да излечи
несрећног владара. Дијаг-
ноза коју је поставио гла-
сила је: краља мучи не-
савладива чежња за љу-
бавницом покојног оца.

Али нису све болести
којима је Хипократ морао
да се бави биле тако лако
излечиве. За време епиде-
мије куге која је завла-
дала неким илирским зем-
љама, Хипократ је позван
да, за велику награду,
сузбије ову опаку болест.
Међутим, уместо да
прихвати позив и награду
туђинца, Хипократ је од-
мах кренуо у Атину којој
је такође претила
опасност и, како каже ле-
генда, паљењем огромних
ломача успео да прочисти
кужни ваздух и тако град
спасе од опаке болестине.

Чак је и грчки филозоф
Платон зажелио да упозна
овог изузетног човека.
Дивио се његовој смире-
ној, али делотворној ху-
маности, његовој увек
искреној спремности да од
других научи нешто ново
и да сам на друге пренесе
своја знања.

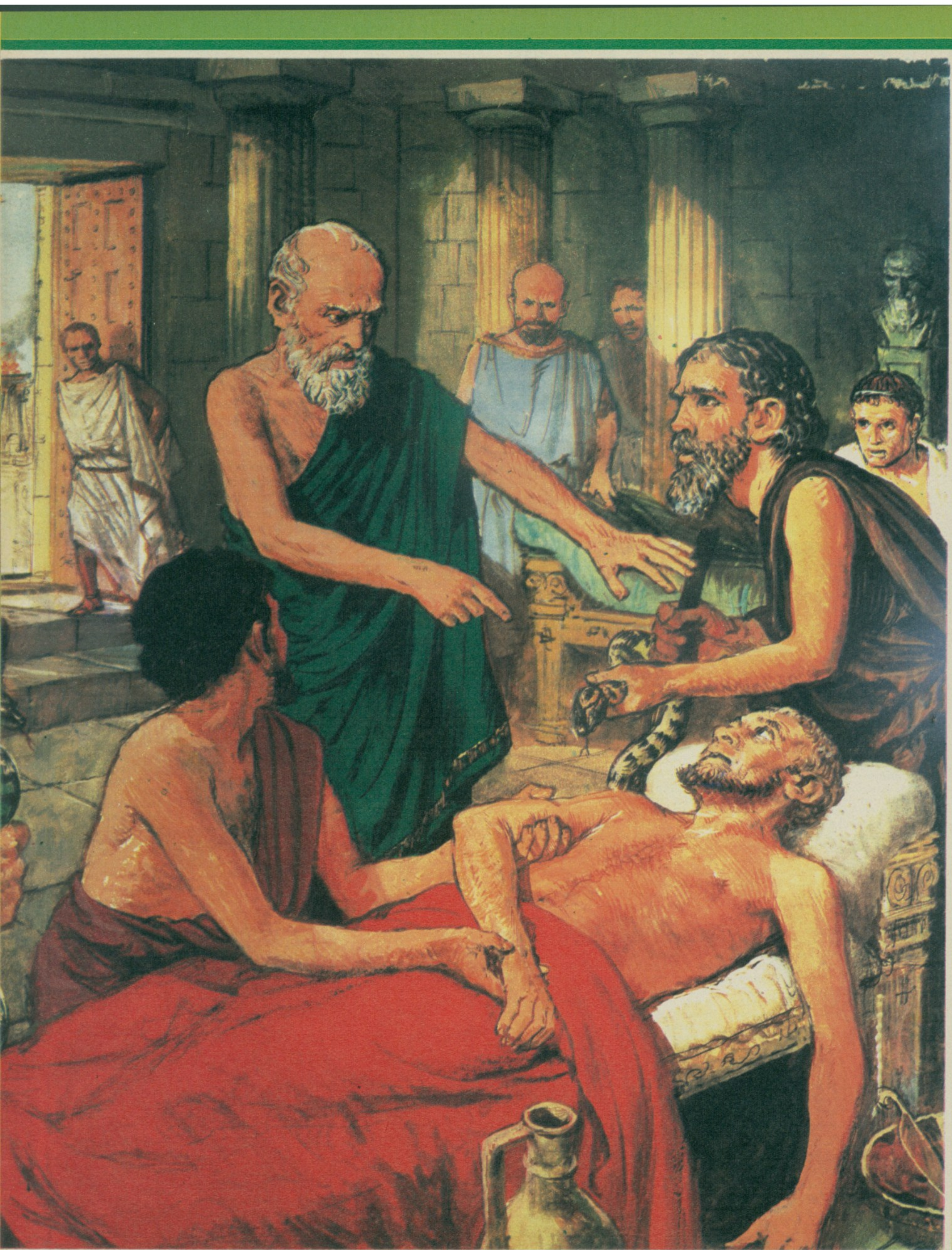
Нека од његових учења
задржала су се у
медицинским уџбеницима
све до деветнаестог века.
Иако су и она несумњиво
значајна, ипак су, можда,
много важнији они
његови принципи на
којима је израстао
данашњи појам лекарске
етике. На многим универ-
зитетима широм света бу-
дући лекари и данас пола-
жу „Хипократову заклет-
ву“ која од њих захтева
беспрекорно понашање
према болесницима и ви-
соку лекарску свест.

Када је Хипократ почео
да се бави медицином, она
је још била нешто мало
више од обичне магије. У
тренутку његове смрти
она је, захваљујући њего-
вом неуморном раду, била
много ближа правој на-
уци.

М. И.

Свуда где је на њих
наилазио, Хипократ
се супротстављао
примитивним
покушајима лечења
и празноверици из
ноје су се они
рађали.

ХИТ-СТРАНА

СТИВИ ВОНДЕР

< STEVIE WONDER >

Једну од највећих звезда светске поп-музике, изузетног певача и још бољег музичара (инструменти са клавијатуром) СТИВИЈА ВОНДЕРА непотребно је представљати, јер не постоји ниједан колекционар плоча који у својој дискотеци нема плоче овог врсног музичара.

Стивленд Цудкинс (касније је променио име у Стиви Вондер) је рођен 13. марта 1950. године у месту Сагино у америчкој држави Мичиген. Јавност је први пут чула за њега кад му је било само 12 година. Ово музичко чудо од детета одмах плени слушаоце, али не због своје трагичне судбине — од рођења је слеп — већ невероватним познавањем музике. После свог првог јавног наступа у „Аполо театру“ млади музичар издаје сингл-плочу са композицијом „Врхови прстију“ („Fingertips“). Песма убрзо долази на америчку топ-листу и за веома кратко време Стиви се сврстава међу десет најкомерцијалнијих певача 1963. године у Сједињеним Америчким Државама. Истовремено он постаје ексклузивни члан продуцентске куће МОТАУН РЕКОРДС која бројним снимцима на најбољи начин представља јавности његов карактеристичан звук, пун ритма и темпа. Његове песме, нимало сентименталне као што би се могло очекивати, на специфичан начин анализирају свакидашњи живот што је, вероватно, и разлог његовог успеха и то не само у Америци већ и у Европи и на готово свим континентима.

Почетком седамдесетих година Стиви се опредељује за нову врсту музике. Долази до раскида са кућом МОТАУН РЕКОРДС и ту нову фазу у којој се Стиви нашао многи

називају „фазом експерименталне песме“. Тада настају добро знане нумере: „Живети за град“ („Livin' for the City“), „Ништа ниси учинила“ („You haven't Done Nothing“), „Жена“ („Woman“) и друге којима је сам био продуцент. Велики број златних плоча и неколико годишњих награда као најбољем музичару само су потврда вредности његовој комплексној музици и — таленту.

Један од његових последњих хитова „Сер Дјук“ („Sir Duke“), који је код нас издала продуцентска кућа ДИСКОТОН из Сарајева, посвећен је познатом музичару Дјуку Елингтону који је од првих дана био и остао велики узор Стивија Вондера. О овој плочи Стиви каже: „То је само мали део моје захвалности једном човеку и генерацији музичара које необично ценим. Не кријем да ми је Дјук био узор не само као музичар већ и као човек. Никада нећу заборавити наш први сусрет. Био сам узбуђен, а Дјук, изузетна људска личност, рекао ми је тада: „Момче, само тако настави. На најбољем си путу да постанеш велико име у свету музике.“ Ова песма је у ствари химна великанима цеза Каунту Бејзију, Глену Милеру, Луису Армстронгу, Ели Фицџералду и, наравно, Дјуку Елингтону кога су из милоште звали СЕР ДЈУК.“

Стиви Вондер је (пored Линде Ронштат и групе Флитвуд Мек) ове године у Холивуду добио награду која се додељује за најбоља остварења у свету рок-музике (слично „Оскар“). Стиви и Линда су проглашени и најбољим певачима рок-ен-рола за ову годину. Стиви је добио и највише признање за свој албум „Песме у кључу живота“.

ПЕСМА за ОВУ НЕДЕЉУ

ГОСПОДИН ДЈУК (SIR DUKE)

Музика и текст:
СТИВИ ВОНДЕР
Изводи: СТИВИ ВОНДЕР

Music is a world within itself
With a language we all understand
With an equal opportunity
For all to sing, dance and clap their Hands
But just because a record has a groove
Don't make it in the groove
But you can tell right away at letter A
When the People start to move
They can feel it all over
They can feel it all over, people
They can feel it all over, people
Music knows it is and always will
Be one of the things that life just
Won't quit
But here are some of music's pioneers
That time will not allow us to forget
For there's Basie, Miller, Satchmo
And the King of all Sir Duke
And with a voice like Ella's ringing out
There's no way the band can loose
You can feel it all over...

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ

ВЕСТИ ДОЊЕГ ИЗ ВАКУФА

Почетком ове године основао сам групу ЧАЈНИ КОЛУТИЋ у Доњем Вакуфу. Моји другови и ја свирамо на иколским приредбама и играма, али надамо се да ћемо, упорним радом и вјежбањем, постати познати и изван нашег града. Имамо и сопствене просторије за рад.

Чланови групе су: Кадих Един (оргуле), Кадих Семир (мелодика), Кулашин Мехмед (бубњеви), Смајић Мунин (ритам-гитара), Смајић Сенад (бас-гитара) и Јанковић Зоран (соло-гитара).

Кадих Един
ул. ЈНА бр. 14
78245 Доњи Вакуф
(хonorар 100 дин.)

ЕЛВИС ПРИСЛИ (ELVIS PRESLEY)

Мит о највећој звезди рок-ен-рола ЕЛВИС ПРИСЛИЈУ створен је још за живота овог познатог певача, идола

једне генерације и једног времена, човека за којим су лудовали милиони. Ипак, оно што је уследило после изненадне смрти великана светске поп-музике превазишло је све што би се могло очекивати. Новено снимљени стари Прислијеви хитови достижу рекордне бројке, а нема ниједне светске топ-листе на којој није бар једна нумера „краља рок-ен-рола“. Али то није све! Све што има било какве везе са Елвисом данас се продаје као алва. Постери, сувенири, књиге, мајице, фотографије, филмови и да не набрајамо више, данас су најтраженија роба на тржишту. За свега десет дана после смрти Елвиса Прислија продато је ове робе у вредности од 250 милиона долара. Како и зашто — то нико не може рећи. Можда ће нам одговор дати екипа социолога која проучава „феномен Присли“.

ФОТО-ПРИЧА

**ЏОН ЛОТОН
(ЈУРАЈА ХИП)**

**JOHN LAWTON
(URIAN HEER)**

Ове јесени млади у три наша града — Љубљани, Загребу и Београду — имали су прилику да уживо чују музику једне од најпопуларнијих поп-група на свету, састава ЈУРАЈА ХИП. Група је основана још 1970. године и до сада је имала неколико светских успеха. Издали су 13 великих плоча, а овогодишња велика турнеја по Европи обухватила је, поред наше земље, и гостовања у Француској, СР Немачкој, Белгији, Холандији, Норвешкој, Швајцарској, Шведској и Данској. У наредним бројевима упознаћемо вас кроз фото-причу са члановима ове популарне групе. Први кога вам представљамо је вокални солиста **ЏОН ЛОТОН**, по стажу најмлађи у саставу.

1

Џон Лотон се већ годинама бави музиком. Има 31 годину, а у групи је заменио, 1976. године Дејвија Бајрона. Има веома специфичан глас и један је од најзаслужнијих за велики успех последње ЛП плоче „Свитац“ (»Fire-fly«).

2

Џон на концертима у карактеристичној пози. Џону ово није било прво гостовање у нашој земљи. Као један од певача групе ЛЕС ХАМ ФРИС већ је наступао у Београду, Љубљани и Загребу.

3

Од спорта Џон највише воли фудбал. Сваки слободан тренутак проводи играјући га са својим сином Патриком.

Џонова кућа у северозападном делу Лондона окружена је ружичњаком о којој се највише стара он лично.

5

У кругу породице са супругом Ирис, кћеркицом Наташом и сином Патриком.

Мењам следеће ЛП плоче за било који ЛП Боб Дилана, Пинк Флојда и Сајмона енд Герфункела: STATUS QUO („On the Level“), ROLLING STONES („Made in the Shade“), THE OSMONDS („Love Me for a Reason“), GRAND FUNK („We're an American Band“).

STATUS QUO („Quo“), THE SWEET („Sweet Fanny Adams“), BAD COMPANY („Straight Shooter“) и YU („YU злато“).

Кнежевић Зденко
кварт 3/IX бр. 7
57000 Задар
Станови

★ ★ ★ БЕРЗА ПЛОЧА ★ ★ ★

Молим да ми се јаве сви они који желе да продају било коју плочу групе SWEET и SLADE или да их мењају за неку другу плочу.

Нејковић Јован
Нишавски одред 25
18300 Пирот

Продајем ЛП плоче следећих састава: ELP, SWEET, BAY CITY ROLLERS, ABBA, SUZY QUATRO, БИЈЕЛО ДУГМЕ, MOVE, ЗДРАВ КО ЧОЛИЋ, а и сингл-плоче. Заинтересовани нека се јаве (шаљем попис и цену) на адресу:

Станковић Дамир
Јаблановићка 2а
41000 Загреб

ТОП 3х

1. ДОМАЋА ЛИСТА

1. ЋАО И ПИШИ МИ — Златко Пејаковић — ПГП РТБ
2. ПУТ ПУТУЈЕ КАРАВАН — С времена на време — ПГП РТБ
3. МАМА, НИСАМ ВИШЕ МАЛИ — Борис Бизетић — БЕОГРАД ДИСК
4. АУ, АУ, — Слађана Милошевић — ПГП РТБ
5. МАЛИНКО-НИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
6. РИЦО, МОЈА ЗЛАТНА РИЦО — Кићо Слабинац — SUZY
7. МОЈ ОТАЦ ТРАВУ КОСИ — Ивер — ЈУГОТОН
8. НОЋАС ЋЕМО ЗЕМЉИ К'О МАТЕРИ РЕЋИ — Мишо Ковач — ЈУГОТОН
9. МЈЕСЕЧЕ, ТИ СТАРИ ДРУЖЕ МОЈ — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
10. МИЛА МАЈКО, ИДЕ БРОД — Либертас — ЈУГОТОН

2. СТРАНА ЛИСТА у домаћој продукцији

1. I'M IN YOU — Peter Frampton — PGP RTB
2. PEARL'S A SINGER — Elkie Brooks — ПГП РТБ
3. BLOOD AND HONEY — Amanda Lear — ПГП РТБ
4. MA BAKER — Boney M — ЈУГОТОН
5. CHANSONE D'AMOUR — Manhattan Transfer — SUZY
6. DON'T CRY FOR ME, ARGENTINA — Petula Clark — SUZY
7. HOTEL CALIFORNIA — Eagles — SUZY
8. GOOD MORNING JUDGE — 10 CC — ПГП РТБ
9. SIR DUKE — Stevie Wonder — ДИСКОТОН
10. WHITE RIOT — Clash — SUZY

3. САД

1. YOUR LOVE HAS LIFTED ME — Rita Coolidge
2. HANDY MAN — James Taylor
3. DON'T STOP — Fleetwood Mac
4. FLOAT ON — The Floaters
5. BEST OF MY LOVE — Emotions
6. TELEPHONE LINE — Electric Light Orchestra
7. I JUST WANT TO BE YOUR EVERYTHING — Andy Gibb
8. ON AND ON — Stephen Bishop
9. HOW MUCH LOVE — Leo Sayer
10. EASY — Commodores

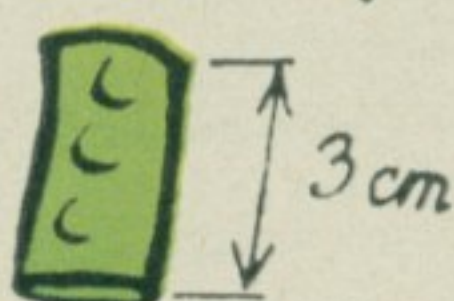
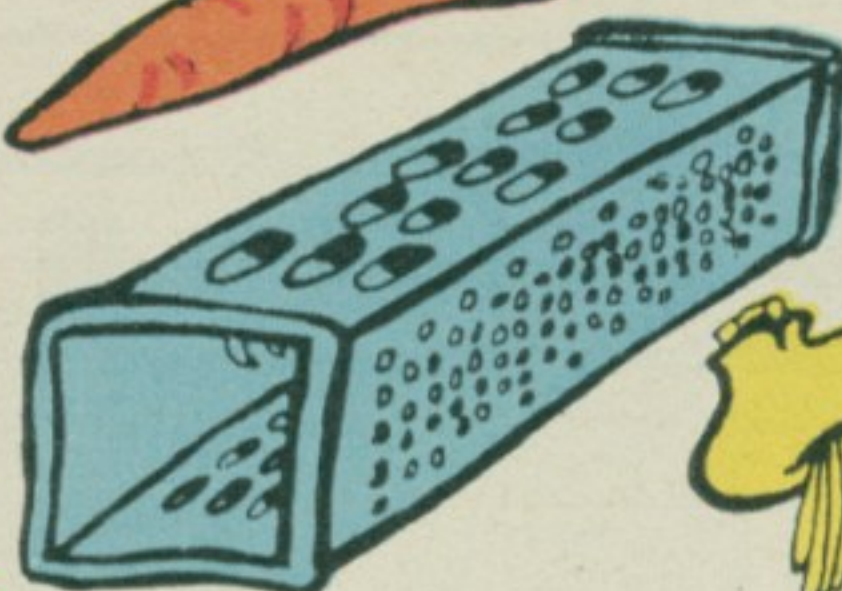
НАША КАРИКАТУРА

ЧОРБА ОД БОРАНИЈЕ

ОЧИСТИТЕ ЈЕДНУ ШАРГАРЕПУ И ИЗРЕНДАЈТЕ ЈЕ. ОЧИСТИТЕ ГЛАВИЦУ ЦРНОГ ЛУКА И СИТНО ГА ИСЕЦКАЈТЕ ПА ШАРГАРЕПУ И ЛУК ПРОПРЖИТЕ НА ДВЕ СУПЕНЕ КАШИКЕ УЉА.

ОЧИСТИТЕ 1/2 КГ БОРАНИЈЕ, ПА БОРАНИЈУ ИСЕЦИТЕ НА ПАРЧИЊЕ ДУЖИНЕ 3 CM И УБАЦИТЕ У СУД У КОМЕ СТЕ ПРОПРЖИЛИ ЛУК И ШАРГАРЕПУ. ПРОМЕШАЈТЕ ДОБРО И ДОДАЈТЕ ЛИТАР И ПО ВОДЕ И ОСТАВИТЕ ДА СЕ КУВА ОКО САТ И ПО.

КАД БОРАНИЈА ПОСТАНЕ МЕКНА (ТРЕБА ДА ИСПАРИ ОКО ПОЛА ЛИТРЕ ВОДЕ) ДОДАЈТЕ КАШИЦИЦУ ВЕГЕТЕ И МАЛО СОЛИ. ЗАТИМ У ШОЉИ РАЗБИЈТЕ ЦЕЛО ЈАЈЕ И ДОДАЈТЕ СУПЕНУ КАШИКУ МИЛЕРАМА (ИЛИ КАЈМАКА), ТО УМУТИТЕ И ДОДАЈТЕ ЧОРБИ. ПОШТО ЈЕ ВРИЛА НЕКОЛИКО МИНУТА СКИНИТЕ ЈЕ СА ВАТРЕ. КОЛИЧИНА ЈЕ ЗА 4 ОСОБЕ.

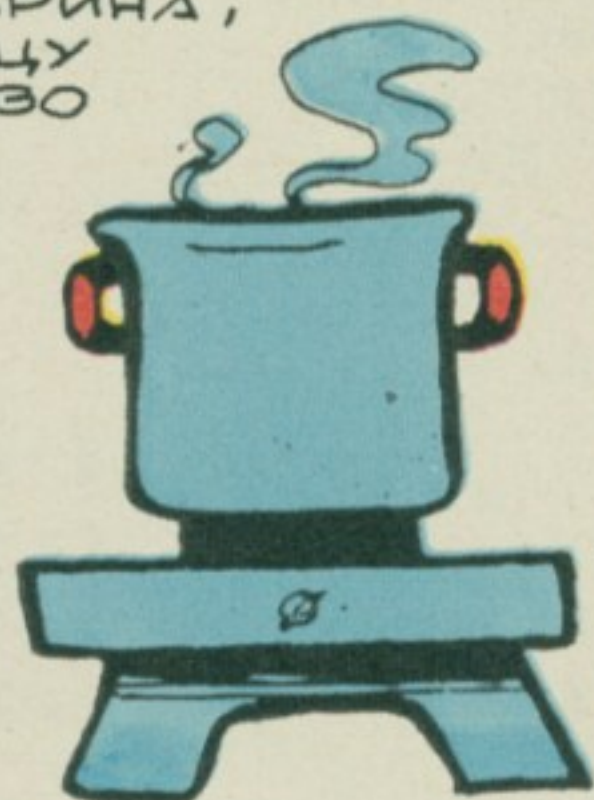

КНЕДЛЕ ОД ШЉИВА

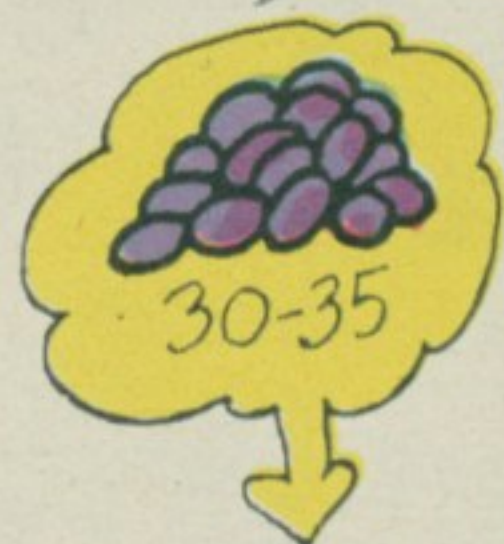
ОМУШТИТЕ 1 КГ КРОМПИРА, КУВАЈТЕ ГА ДОК НЕ ОМЕКША, ПРОПАСИРАЈТЕ ГА, СТАВИТЕ У ПОСУДУ Д ЗАТИМ ДОДАЈТЕ ДВА ЦЕЛА ЈАЈЕТА, 100 ГР МАРГАРИНА, ЈЕДНУ КАШИЦИЦУ ПРАШКА ЗА ПЕЧИВО И 1/2 КГ БРАШНА. ТЕСТО ДОБРО УМЕСИТЕ.

1 kg

ОЧИСТИТЕ ОД КОШТИЦА ОКО 30-35 ШЉИВА.

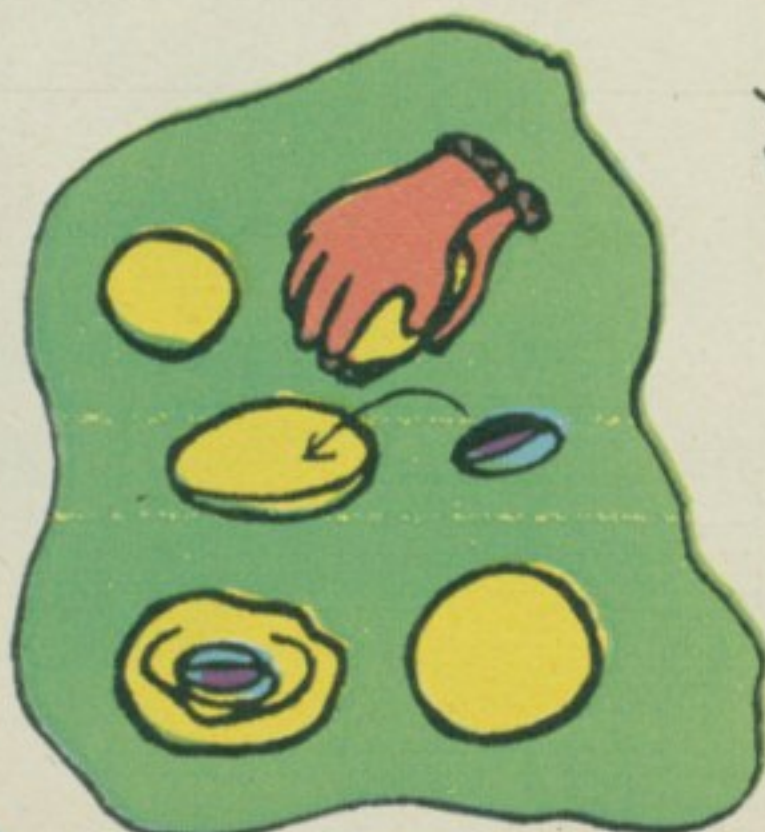

ЗАТИМ ОД ТЕСТА НАПРАВИТЕ КУГЛИЦЕ, СПЉЕСКАЈТЕ ИХ У ПОГАЧИЦЕ И СТАВИТЕ НА СРЕДИНУ ШЉИВУ, А ОНДА ОПЕТ НАПРАВИТЕ КУГЛИЦУ.

У ДУБЉУ ПОСУДУ СТАВИТЕ ВОДУ И МАЛО СОЛИ, ПА КАД ВОДА ПРОКЉУЧА УБАЦИТЕ ЛОПТИЦЕ ОД ТЕСТА И КУВАЈТЕ ИХ ОКО 15 МИНУТА.

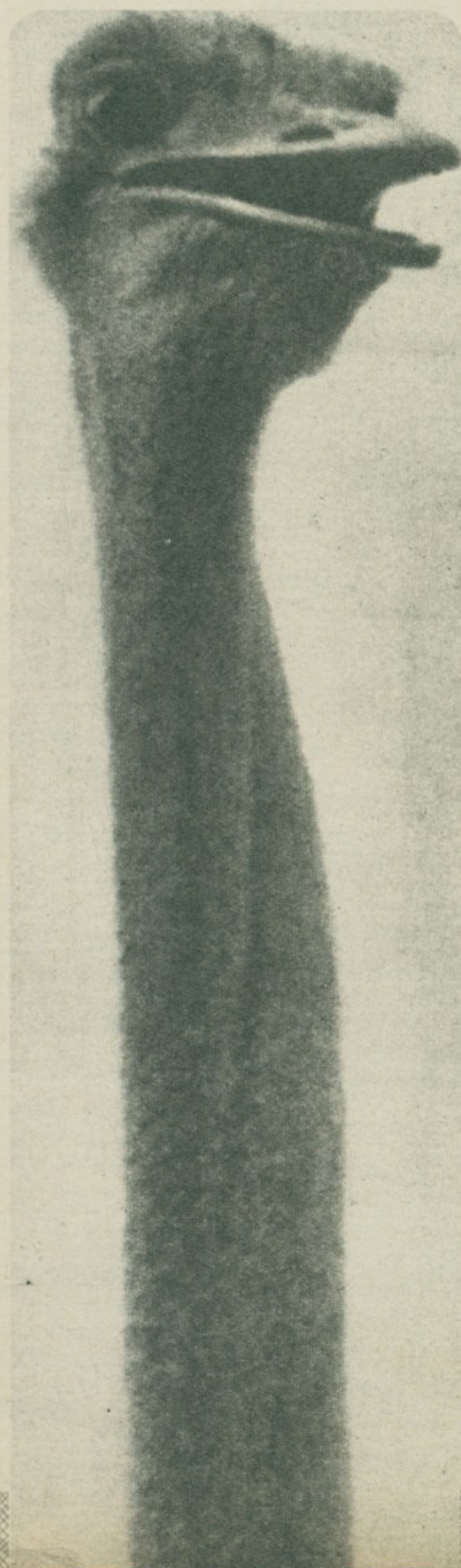
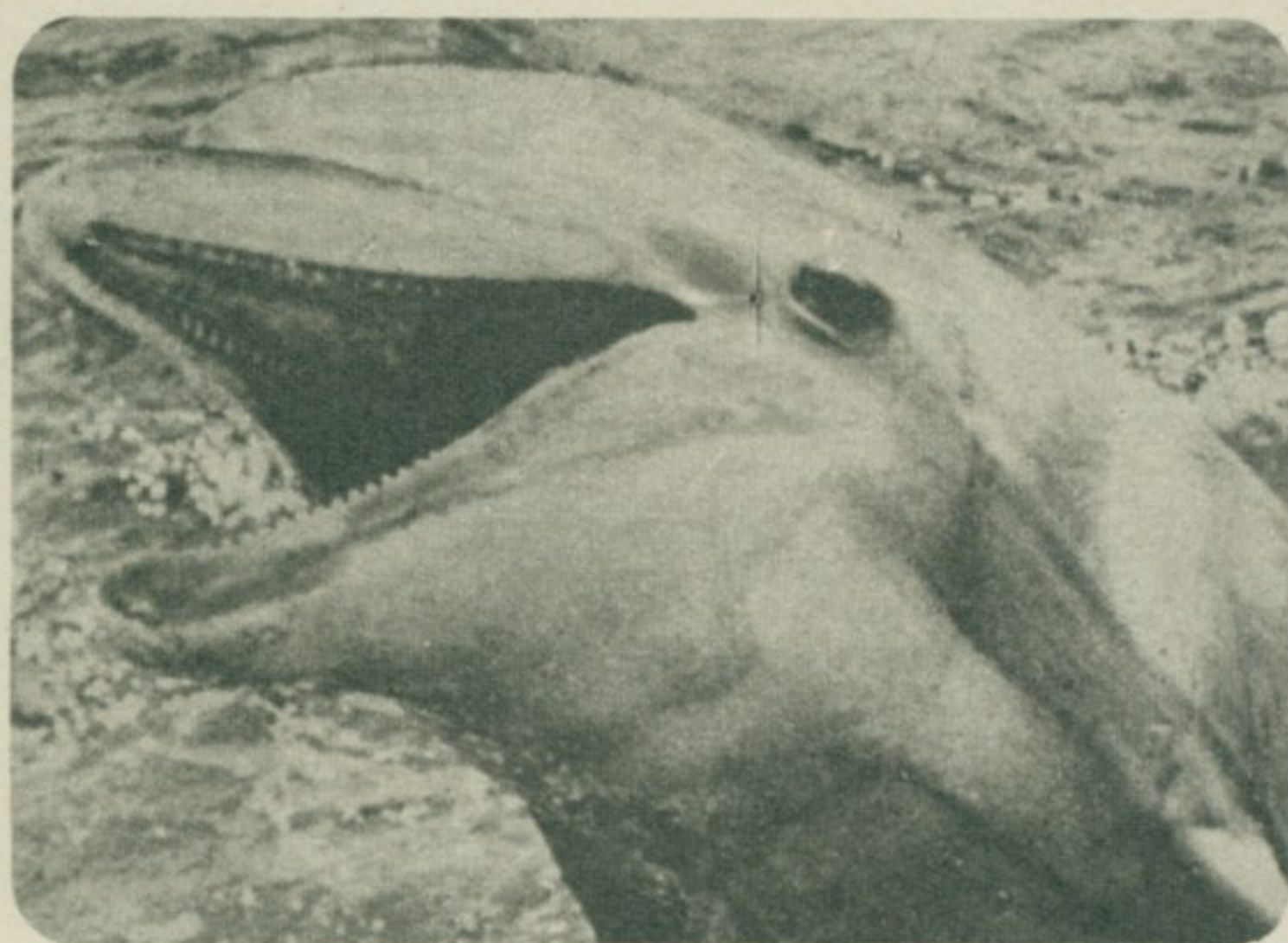
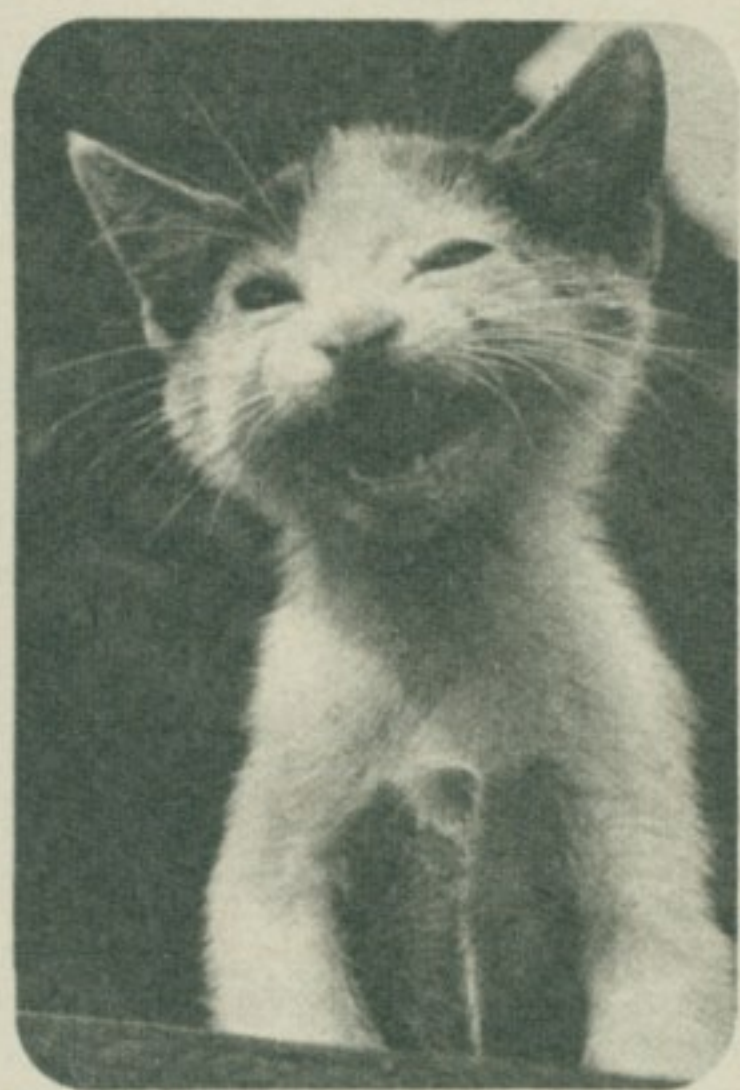
15 min

ТЕСТО ОЦЕДИТЕ И ПРЕЛИЈТЕ ХЛАДНОМ ВОДОМ Д ЗАТИМ ОДМАХ СВАКУ КНЕДЛУ УВАЉАЈТЕ У ПРЕЗЛЕ КОЈЕ СТЕ ПРЕТХОДНО ПРОПРЖИЛИ НА УЉУ. НА КРАЈУ ПОШЕБЕРИТЕ ПО ВОЉИ.

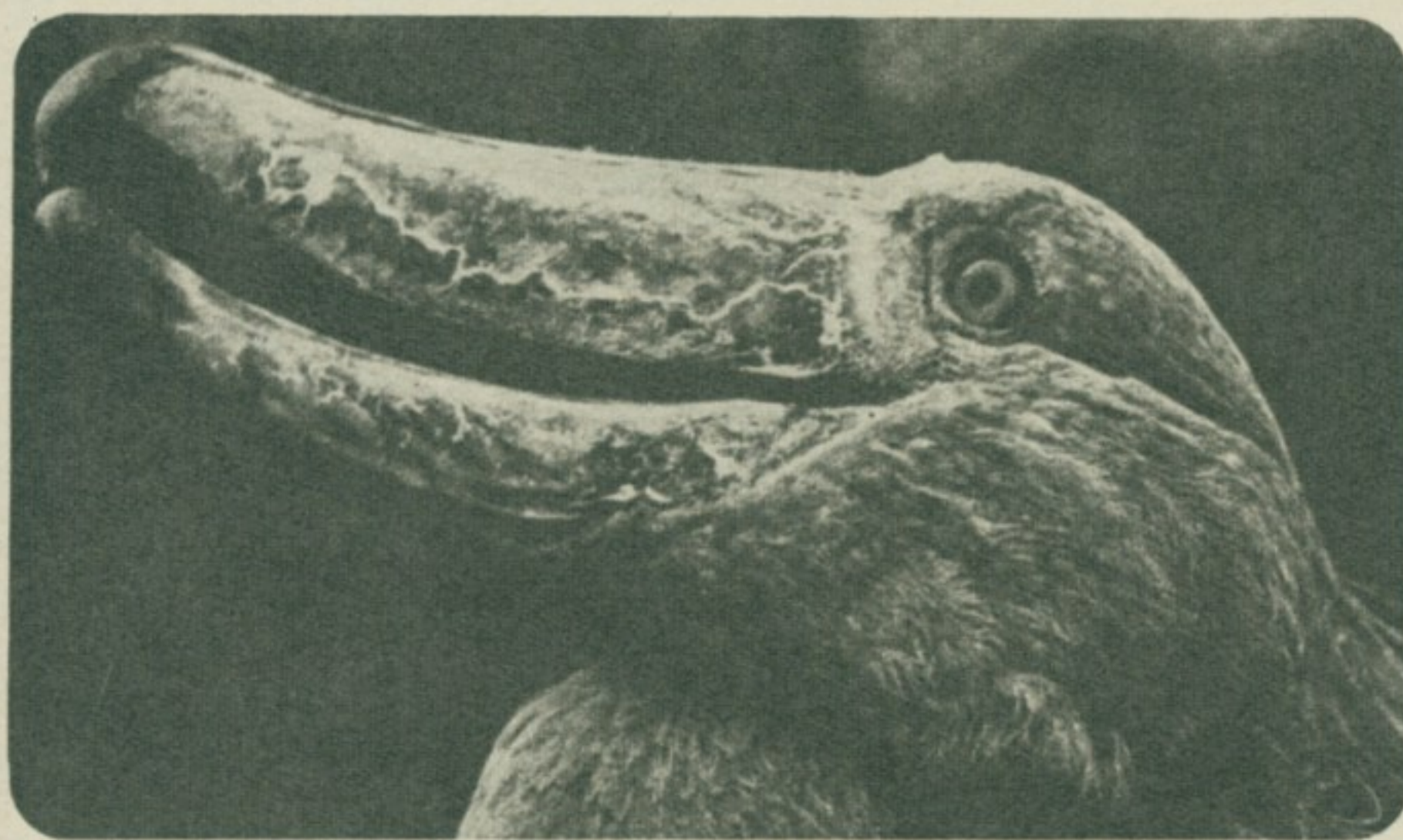

СМЕХ

ЈЕ СВОЈСТВЕН САМО ЧОВЕКУ...

Да ли? Ако судимо по овим снимцима рекли бисмо да није. Зар вам се не чини да се и гусна и маче и крокодил и делфин смеју. У ствари то су само одлично направљени снимци животиња познатих светских фото-репортера који су успели да »улове« прави тренутан.

ПОТРЧКО:
ИЗНЕРВИРАО
ГА

РАКЧИКУ МОЈ, КАД ЗАВР-
ШИМ ПОС'О ИЗВЕШЉУ ТЕ
У ШЕЋЊУ!

ДИША! ИЗБАЦИМЕ МЕ С ПОС-
ЛА АКО ТЕ ВИДИ!

ТРАС!

САКРИКУ ТЕ
ИСПОД ОВИХ ПАПИ-
РА!

ПОТРЧКО, ШТА
РАДИШ ОВДЕ?
БРЗО НА ПОС'О!

ОВА ВИОЛИНА
ВРЕДИ БОГАТ-
СТВО!

ДОНЕО САМ ЈЕ
ДА ЈЕ ПОКАЖЕМ
КОЛЕГАМА!

ИДЕМ
ДА ИХ ПО-
ЗОВЕМ...

ТООНГГГ
БАААНГГГ
БИМП

МОЈА ВИОЛИНА! ОТ-
КУД ОВА ЗВЕР У МО-
ЈОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ?

ШТО СТЕ
ТАКВИ, ДИРЕК-
ТОРЕ! ПА МОЈ
РАКЧИК ВО-
ЛИ МУЗИ-
КУ!

ДАКУ ЈА
ТЕБИ!

ОВАЈ ПОТРЧКО
УВЕК УСПЕ ДА МЕ
ИЗНЕРВИ-
РА!

ЕТО, САД САМ
РАЗБИО И ЕТРУР-
СКУ ВАЗНУ!

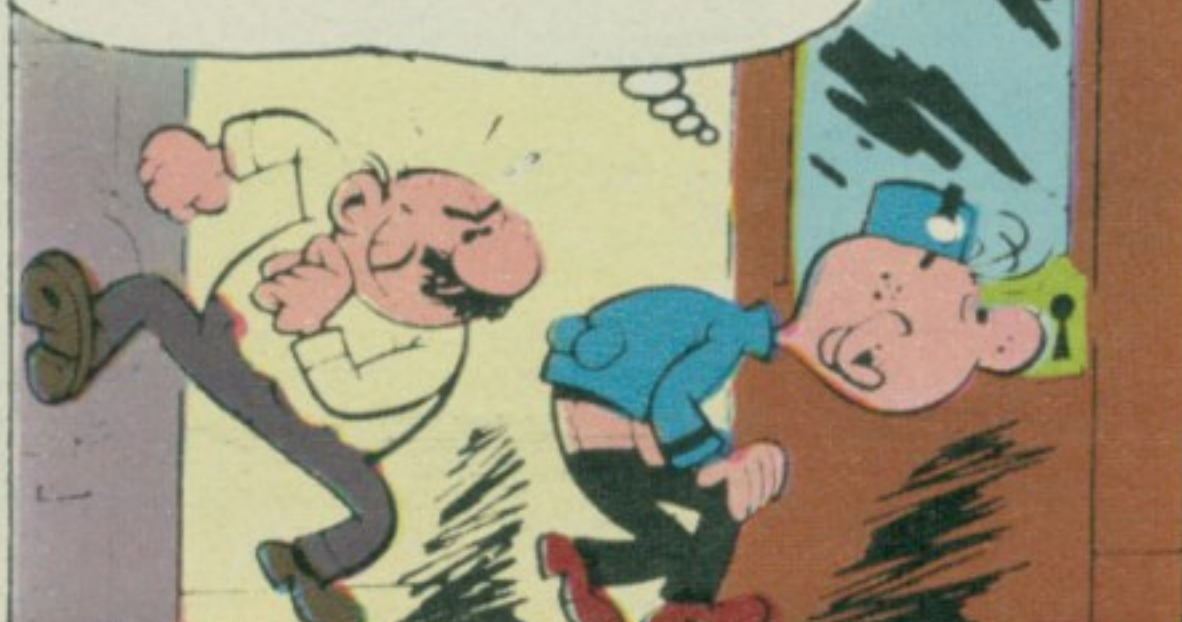
ДА ПОКУ-
ШАМ ДА ЈЕ
ЗАЛЕПИМ!

НИ КАП ДА
ИСУЕДИМ!

ДИШИ ЈЕ ПОТРЕ-
БА ЛЕПАК!

ИДЕМ ДА МУ КУПИМ ЈЕДНУ
ТУБУ! МОЖДА ЂЕ МИ ПОВЕЉА-
ТИ ПЛАТУ!

КОЛЕКЦИОНАР

РОЏЕР ЗЕЛАЗНИ

— ОКРУТАН СИ, ЧОВЕЧЕ. НАДАМ СЕ, БИЋЕШ У БЛИЗИНИ КАДА СЕ БУДЕМ РАСПАО.

Шта радиш овде, човече? — То је дуга прича. — Добро. Волим дуге приче. Седи и причај. Не, не на мене.

— Извини, па то је све због мога ујака... Има имућног...

— Стој, Шта значи имућан? — Исто што и богат.

— А богат?

— Много новца.

— Шта је новац?

— Хоћеш ли ти да слушах што ти причам или нећеш?

— Хоћу, али волео бих и да те разумем.

— Жао ми је, Стено. Али, ни ја сам не разумем.

— Довољно важна да ме пошаље на десет хиљада светлосних година удаљен, безимен свет. Тло је овде мекано, зар не?

— Да.

— Добро. Значи, сакупљање неће бити проблем.

— Шта је то сакупљање?

— То значи да нешто ставиш у кутију и негде однесеш.

— Шта планираш да купиш?

— Тебе, Камене.

— Ја нисам врста која се креће.

— Слушај, мој ујак је сакупљач минерала. Ви сте једина врста интелигентних минерала у галаксији. Схваташ?

— Да, али ја не бих хтео.

— Зашто не? Ти ћеш бити краљ његове збирке. Као једнооки у царству слепих.

— Молим те не чини то, страшно звучи. Реци ми, како је твој ујак сазнао за наш свет?

— Један од мојих учитеља је читао о овом месту у старом свемирском дневнику. Сакупљао је

— Мртав. Готов. Отишао.

— Ох. Када се то догодило? Верујем да је то догађај вишег значаја.

— Стварно, не знам. То ми је рекао ујак који је одлучио да те купим. Зато сам овде, он ме послао.

— Стварно, ценим указано поверење, али не могу те пратити. Дошло је време да се распадне.

— Знам. Читао сам о томе у Фирхиловом дневнику, пре но што сам га показао ујаку. Исцпао сам те странице, да не зна.

— Али, ја желим да се распадне овде, међу стварима којима сам привржен.

— Ово је полука. Одвојићу те од њих.

— Ако покушаш, распаћу се сада.

— Не можеш. Измерио сам ти

запремину пре него што смо почели разговор. Потребно је најмање осам месеци, у земаљским условима, да достигнеш димензије распада и деобе.

— У реду. Лагао сам. Али, зар ти није жао?

— Па, није то тако страшно. Ићи ћеш тамо где ниједна Стена није била.

— То је мала утеха. Хоћу да видим своје пријатеље.

— Не долази у обзир.

— Окрутан си, човече. Надам се, бићеш у близини када се будем распао.

Стена је лагано премештена у свемирско возило, упакована и уз помоћ дизалице смештена уз атомски мотор.

Чињеница да је то било излетничко возило спортског типа, чији га је власник преварио и уклонио скоро сву изолацију, била је разлог што је Стена осетила изненадну плимину снажне опијености, нагло се повећала и распала у тренутку. Неколико младих Стена пало је вриштећи у првим животним боловима.

— Изделио се — рече сусед — раније него што сам очекивао. Осећах ли вреле одсјаје?

— Одлична деоба — сложи се други. — Треба платити, па постао добар колекционар.

СВЕТ ПОД МАСКОМ

ЏЕК ВИЛИЈАМСОН

ЈЕЗИВА БИЉКА ЈЕ СТАЈАЛА КАО СТРАЖА ПОРЕД КОСТИЈУ. ЊЕНИ ГУСТИ ЛИСТОВИ СУ БИЛИ НЕОБИЧНО ИЗБРАЗДАНИ, СПАРУШЕНИ У АГОНИЈИ.

Планета је била под маском.

На десет милиона километара, зловолно зелено око, на милион километара, уплашено и пакосно разроко. Изнад задимљеног круга наших бродова који су се спуштали, била је ружна завеса од црних, длакавих пипака и огромних бледих цветова који су крили загонет ку својих гена.

На већини светова које смо, ми астронаути, открили, живот је углавном сличан нашем. Слични нуклеотиди су везани у сличне ланце ДНА, и садрже сличне генетске поруке.

Гени су овде били другачији и невероватно компликовани. Овде и најпростија травуљина има веће и дуже ланце ДНА него што смо икада видели. Шта су криле њихове поруке?

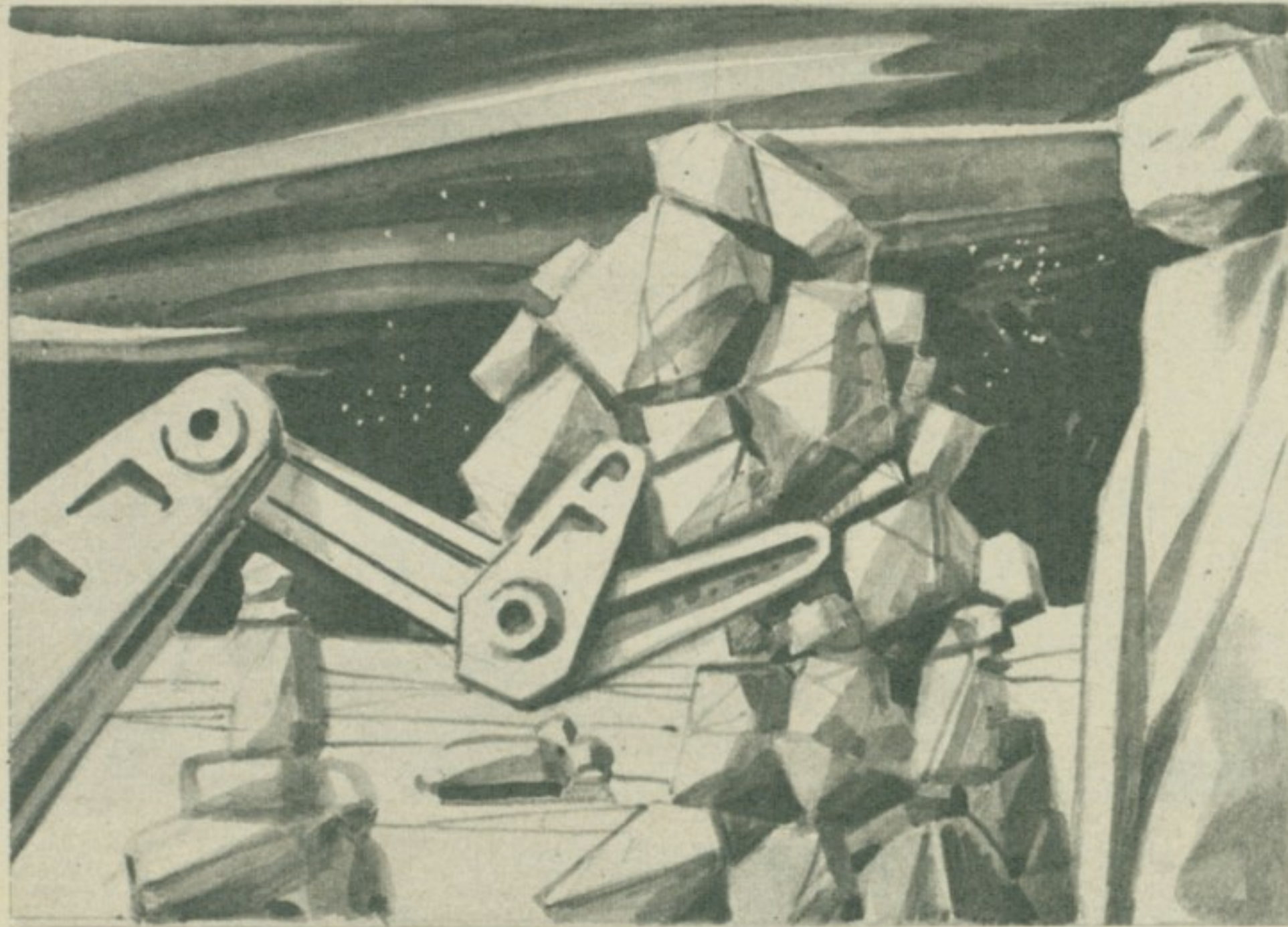
Дошли смо да то прочитамо нашим новим генетским микроскопом. Стотине тона скупочене опреме било је конструисано да посматра и манипулише најмањим животним јединицама.

То је био разлог наше мисије.

Наш брод је био седми истраживачки брод упућен на планету. Шест претходних нестало је без трага. Требало је да откријемо зашто.

Наш пилот је био Ланс Ландарк. Мрзели смо га, док неко није сазнао зашто се добровољно јавио за лет.

Његова жена је пилотирала претходним бродом. Знајући то, осећали смо скривену напетост у његовом уморном гласу, док је једнолично понављао — Шест, јави се... Шест, јави се...

— Зови ме Камен.

— Добро. Мој ујак, који је веома значајан човек, требало је да ме пошаље у Свемирску академију, али није. Мислио је да је слободно образовање боље. Разумеш ли ме? Несрећом, он има пуно новаца.

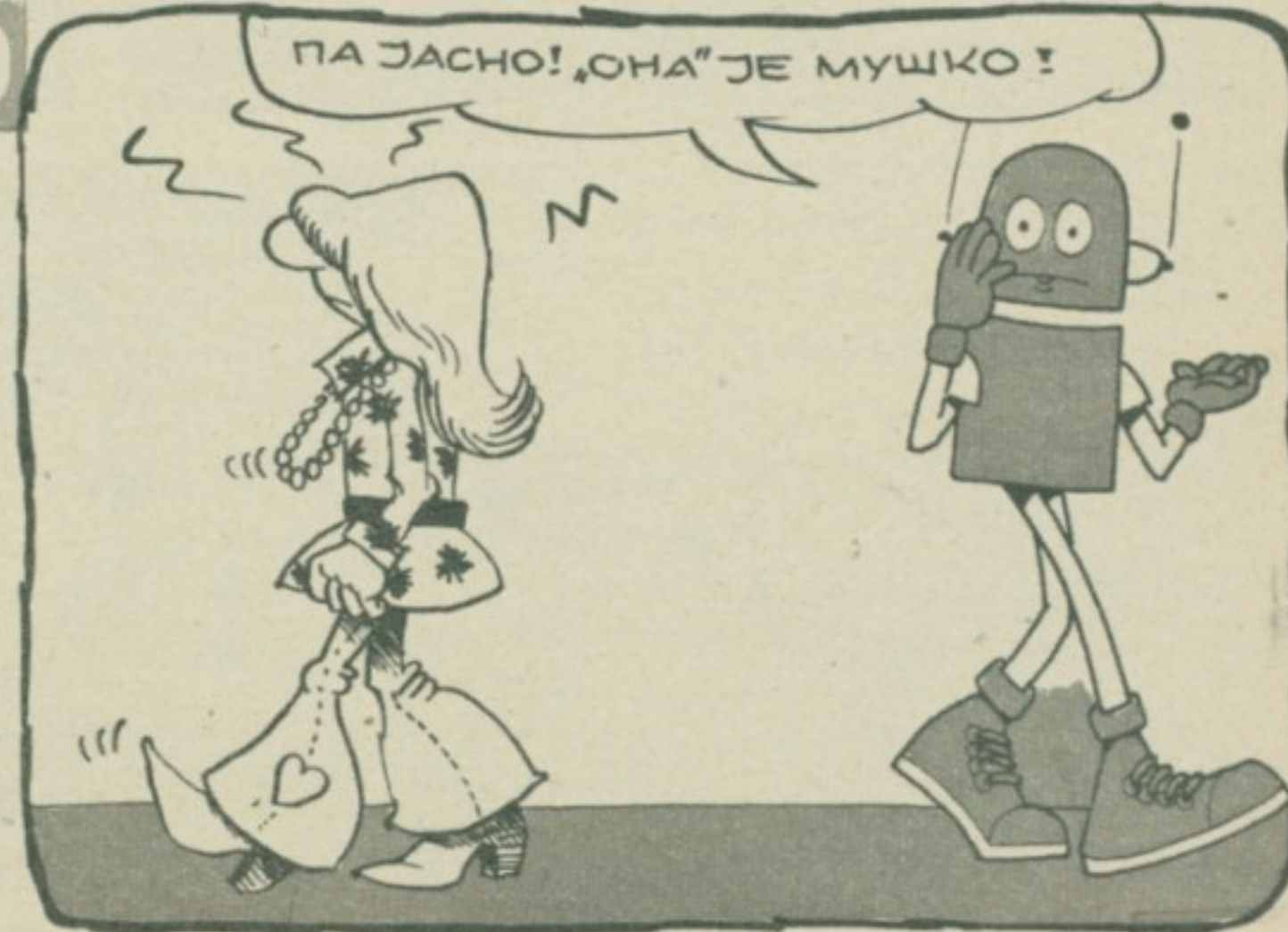
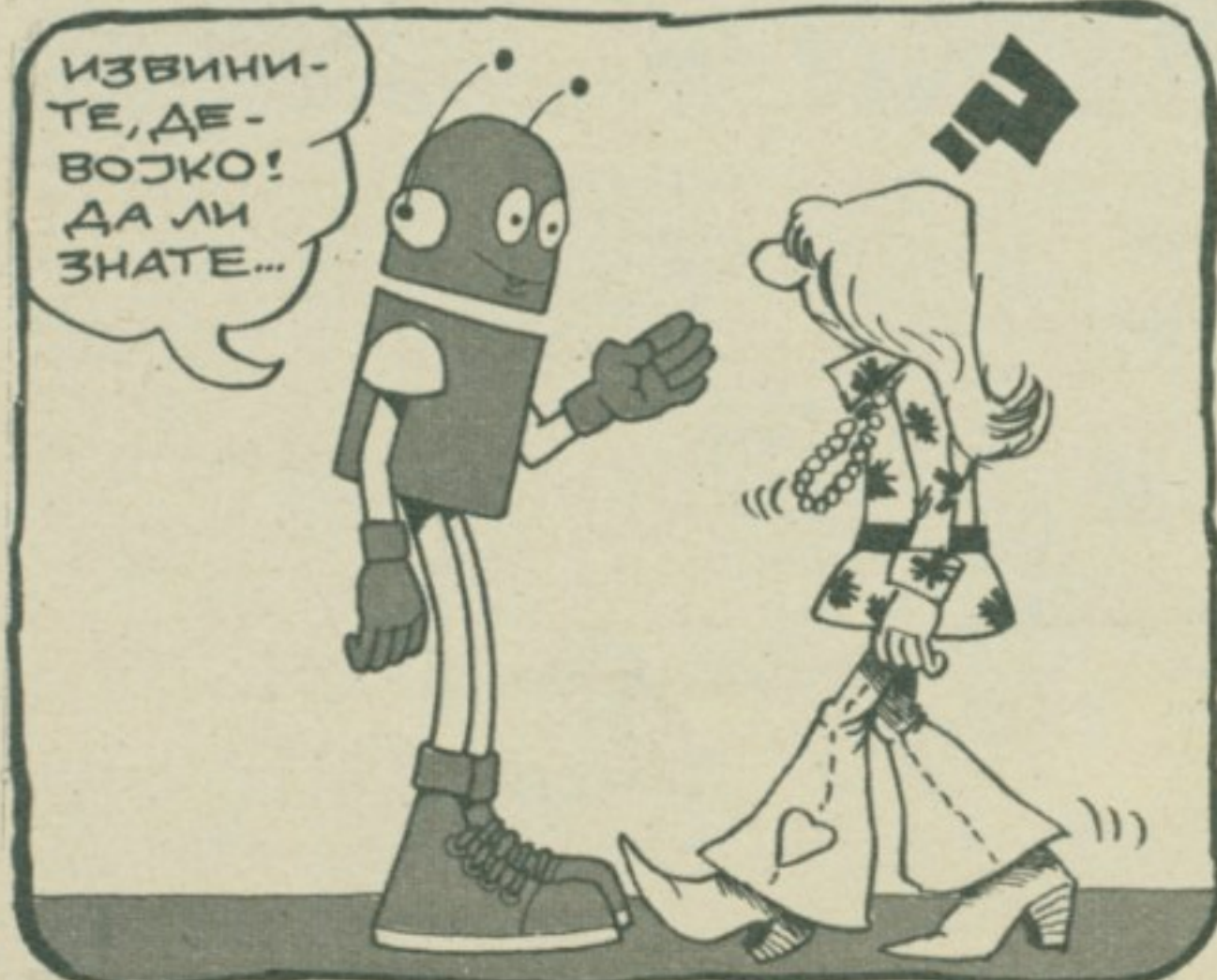
— Тај новац мора да је прилично важна ствар.

старе свемирске дневнике. То је био дневник капетана Фирхила који се спустио овде пре неколико векова и имао дуг разговор са вама.

— Добри стари Фирхил. Како је сада? Поздрави га.

— Мртав је.

— Шта?

Шест се никада није јавио.

Два дана смо посматрали планету. У трећу зору, Ланс Ландарк је са нама двојицом ушао у хеликоптер. Испитујући површину на коју смо слетели, открили смо шест места у тој непријатној дивљини где су се наши бродови вероватно спустили.

Спустили смо се близу најсвежијег кратера где су црни пањеве штрчали као сломљени зуби из чудне, пуне, црвене прашине. Преко њих је трчао жут, заплећен поток.

Језива биљка је стајала као стражар поред костију. Њени густе листови су били необично избраздани, спарушени у агонији. Безоблични, распаднути плодови падали су по тамним костима.

Ланс Ландарк стаде.

— Њена тиркизна птица. — Показо нам је комадић потамнелог сребра и модрих стена. — На Земљи... док су још били на обуци за пилоте, купили смо је од Индијанаца из старог, старог града Санта Фе.

Савио се.

— Лилит — прошапутао је. — Шта те убило, Лилит?

Ниједну кост више нисмо нашли, ништа што би нам открило каква то сила или отров не дозвољава цунгли да се примакне усамљеној биљци. У сумрак смо отишли. Ланс Ландарк је нежно сакупио расуте кости. Пажљиво смо покупили неколико листова и сувих плодова те загонетне биљке. Никакав траг нисмо нашли.

Пажљиво, у дану од четрдесет сати, претражили смо остале кратере. Нашли смо остатке бродова, пањеве и набујалу травуљину, али ништа налик на скелет Лилит Ландарк. Ништа није указивало на то како је планета убила нестале истраживаче.

— Одговор је у генима — прошапута бесно Ланс Ландарк. — Ништа друго није преостало.

Посматрао је најчудније гене, оне из биљке која је расла поред тела његове жене. Потпуно су се разликовали од свих на планети. Дупли ланци ДНА били су невероватно дуги; многи од нуклеотидних спојева су садржавали атоме бакра и арсеника.

— Чудно — Ланс је мрмљао. — Бакра и арсеника нема у другим биљкама. Волео бих да знам зашто.

Он је био заузет посматрањем када смо зачули женски врисак. У дубокој тишини, врисак нас је ошинуо.

Исцепана, упрљана крвавоцрвеном течносту, она се вукла кроз изувљано згуснуто шибље. Упала је у јарак. На пола пута до брода пала је у благо.

Ланс Ландарк поведе тројицу од нас да је доведемо. Она је цвилела и гледала у нас. Сузе су остављале пруге сливајући се низ њено прљаво, напаћено лице.

— Лансе — прошапута. — Драги...

— Лилит. — Али, он се нагло повуче уназад. — Лилит је мртва.

— Скоро сам мртва. — Уморно је покушавала да устане. — Знаш, преживели смо, у жбуњу. Принудно спуштање, пошто смо покушали да узлетимо. Опрема нам је уништена. Потребан нам је један ваш пилот.

— Назад! — Окрену се према нама. — Назад у брод!

— Шта је? — Били смо ошамућени. — Она ти је жена...

— На брод! Сместа!

Послушали смо његов самртнички глас.

— Помозите... — шапутала је исцрпљено за нама, лежећи у благу. — Преживелима је потребан пилот да се врате кући...

Глас јој се прекиде. Љутито се окрену смо према Лансу Ландарку.

— Станите! — обрећу се. — Ја нисам луд, планета је луда.

Дође до микроскопа.

— Испитивао сам плодове биљке крај које смо нашли Лилитине кости — рече.

— Чудно. Ови безоблични листови, увијена стабљика, стерилни плодови, бакар и арсеник. Сувише гена нема никакве улоге. Бескорисни!

— Управо сам открио решење кад је она ствар вриснула. Атоми бакра и арсеника нису генетске поруке планете. Они су порука нама, речи умножене трилионима пута и скривене у сваку ћелију биљке.

— Речи? — прошапута неко у неверици. — Речи исписане атомима?

— Написане су бинарним кодом.

— Глас му је био туробно задовољан. — Права Лилит је формирала прву ћелију својим апаратима. Оставила је, претпостављам, у соп-

ственом телу. То је била порука...

Напољу је нешто поново вриштало.

Притиснуо је дугме и машина поче да исписује.

— ОНОМЕ КО ДОЂЕ... НЕ ОБРАЋАЈТЕ ПАЖЊУ НИ НА КОГА... ОДЛАЗИТЕ СА ОВЕ ПЛАНЕТЕ... ЖИВОТ НА ЊОЈ ЈЕ НЕОРГАНСКИ КРИСТАЛ... НЕ ДОЗВОЛИТЕ МУ ДА СЕ ОДВОЈИ ОД ЊЕ... РЕЧИТЕ ЛАНСУ ЛАНДАРКУ ДА ГА ВОЛИМ... ЛИЛИТ, ЊЕГОВА ЖЕНА... И ОДЛАЗИТЕ СА ПЛАНЕТЕ, БРЗО...

Напољу се зачуо помаман крик.

Отишли смо са планете да се ни када не вратимо.

**ЈЕДНА
АЛИ
ВРЕДНА**

Знање је крајње неопходно свим људима.
(М. Горњи)

укрштене речи

СИСАРИ — ТОРБАРИ

1. Ноћна животиња, подсећа на авет. Креће се по дрвећу и има опаку ћуд; 2. Мала љупка животиња, има њушку налик на лисицу; 3. Зову је и водени опсум, има кратко и густо бледосиво крзно у облику ромбоида; 4. Здепаста животиња без репа, има велик нос и мале очи:

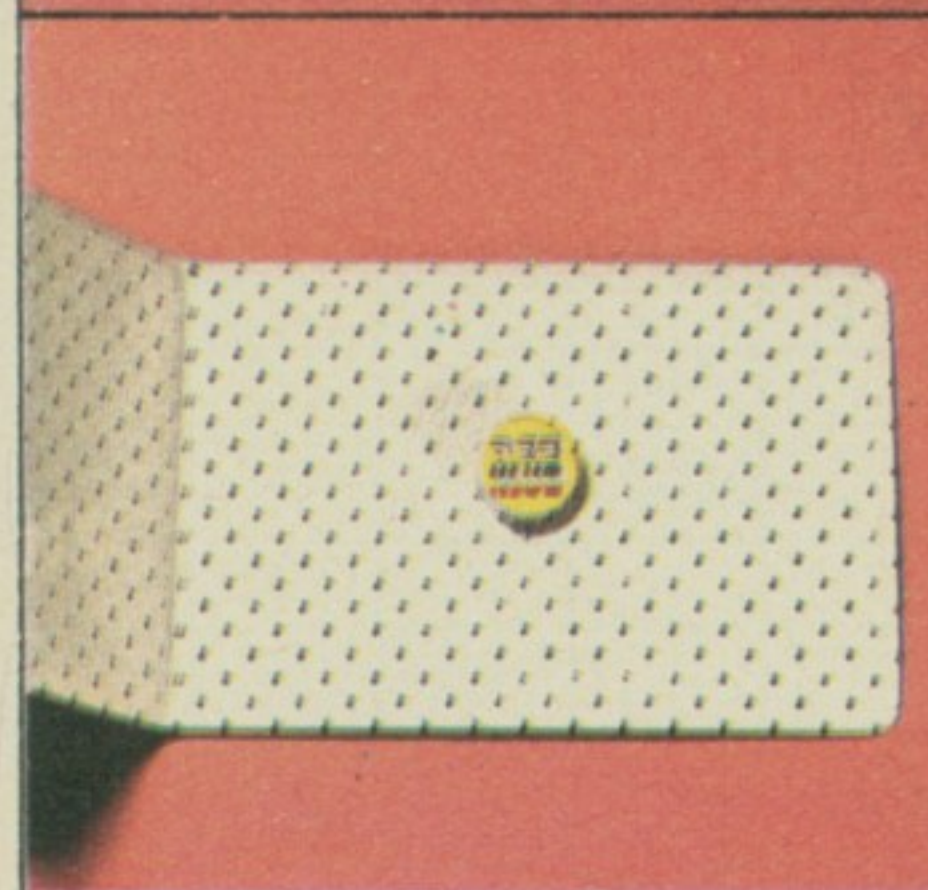
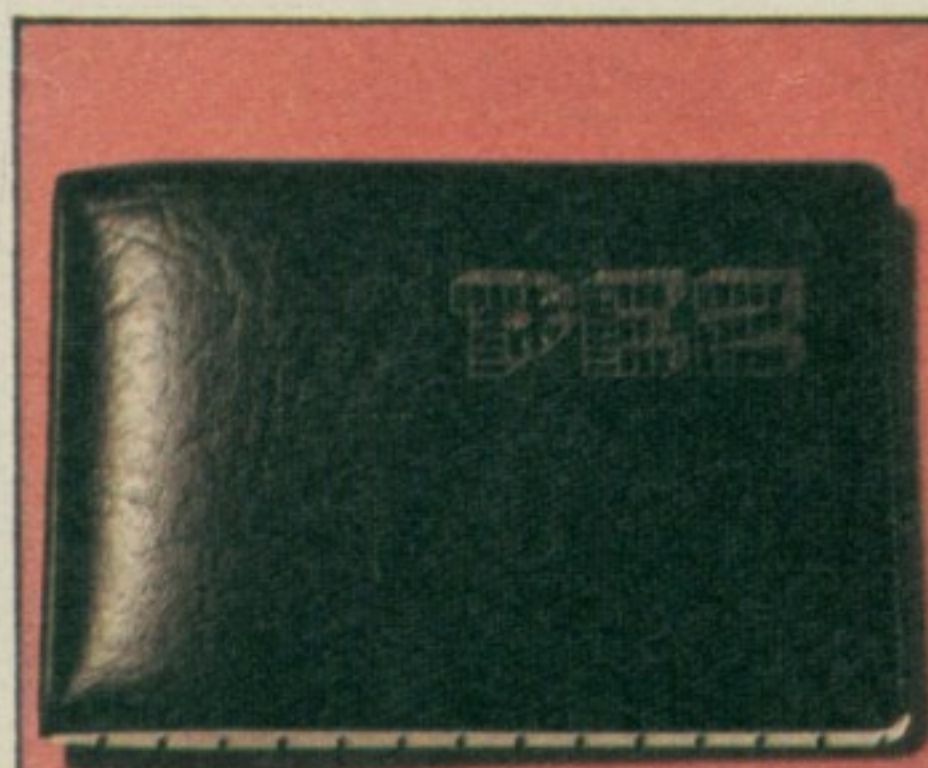

АУТОР ВЕ-МАК	1	УЧЕСНИК НЕКОГ ДОГА БАЗА	ШПАНСКИ ПЕСНИК ФЕДЕ- РИКО	ОПАСНА СИТУА- ЦИЈА	ВОЈНИЧ- КИ ТАБОР ПОСАД	2	ВРСТА ЛАКЕ ТКАНИ- НЕ	ИНДУС- ТРИЈСКА БИЉКА
НАПРАВА ЗА ЗА- ГРЕВА- ЊЕ								
УТВРЂИ- ВАТИ У РОВОВИ- МА								
ОСОБА КОЈА СТРАДА								
ЧАЈНИ КОЛА- ЧИЋ					ФРАНЦ. ПИСАЦ АЛБЕР			
РАДИО- АКТИВ- НИ МЕТАЛ					ЧИНИ- ЈА, ЗДЕЛА	ГРАДИЋ КОД ЗАДРА		
		НАША ПЛАНИНА ЈАМСТВО У НОВЦУ				АФРИЧКИ ПАПКАР ВЛАДАР И ПЕСНИК		
ПРВАК	ТРИЧАНЕ КАСОМ ПРОЛА- ЖЕЊЕ						ПРОЛИ- ТИ, ИСУТИ	
САИГРА- ЧИ, САУ- ЧЕСНИ- ЦИ								3
ПРИПАД. СЛОВЕН- СКОГ НА- РОДА				ХЕМИЈ. ЗНАК СРЕБРА		3. Ј. КОРДАНО ОСТРВО		
ОЧЕВИ				4 СВЕЗА				
ИМЕ ОД МИРА ЗА ЛИСИ- ЦУ					ГРАД У МАКЕДО- НИЈИ С. В.			
ХОЛАНД- СКИ ФУД- БАЛСКИ КЛУБ						НАШ ПИСАЦ БИХАЉИ МЕРИМ		
АУТО- ОЗНАКА ЗАЈЕ- ЧАРА			ПРИЛИЧ- НО ВЕ- ЛИК					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: В, м, с, ФИЦЕРАЛД, проводица, Ален, Тати, натапати, ц, атамани, пет, ас, з, плантажер, пресеzona, е, Авр, еж, Шо, Индија, тер, фар, иј, Растко, да, нос, план.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нуриџана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, Сфрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИНО ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/П, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

Још једна
погодност
за пријатеље
PEZ-а!

ХП Колинска
Љубљана

Драги пријатељу PEZ-а!
Овог пута смо у могућности да
ти понудимо клубску значку
PEZ у албуму.
Само 10.000 значки PEZ клуб
за праве пријатеље PEZ-а.
Наша адреса је: ПРИЈАТЕЉ
PEZ-а, 61111 ЉУБЉАНА, П.
П. 8
За значку у етуију, поштару ћеш
по преузимању платити 11.—
динара.

Купон попуни штампаним словима, изрежи и обавезно наледи на дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр. бр. PEZ чл. карте (највише 3 ком.) датум рођења

Потпис родитеља

ПОШТАНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ЛЕП КАО АПОЛОН

У стриповима сам неколико пута прочитао изреку „леп као Аполон“, па ме занима ко је он био, ако је уопште и постојао.

Зоран Нимчевић, Суботица

Аполон је постојао — само у митологији старих Грка. Био је син главног бога Зевса и Лете, а заштитник земље, пролећа, лова, младежи, светлости и сунца, поезије, муза. Многе су митске приче везане за Аполлона. Тако је он Орфеју даровао лиру па је овај чувени певач на њој измамљивао звуке који су опчињавали све живо. У старој Грчкој постојала су многа Аполлонова светлишта, од којих је најпознатије било у Делфима, заједно са чувеним пророчиштем над чијим је улазом писало „Упознај самога себе“. Лик Аполлона био је стална инспирација за античке уметнике: налазио се на вазама, кованом новцу, рељефима и сликама, а његове кипове радили су и најпознатији старогрчки вајари Фидија и Прак-

ПЕСНИЦИ У ОБЛАЦИМА

Желела бих да знам када је код нас основано прво планинарско друштво?

Нада Симић
Зајечар

Почеци планинарства, спортске дисциплине љубитеља природе, везани су за 14. век. Мало је познато да је први човек који се из задовољства пео на планине био — чувени песник Петрарка. Године 1337. испео се 1920 м на Монт Ванту. Мон Блан, највиши врх Алпа, освојен је 1786. године, девет година касније на врх Триглава ступио је словеначки песник Валентин Водник.

Почетком 19. века у планине су кренули научници и проналазачи, а прве планинарске организације појављују се у другој половини истог века, прва у Лондону 1857. године.

У Загребу је 1874. основано наше прво планинарско друштво, затим 1893. године у Љубљани, 1901. у Београду, Савез планинарских друштава Југославије 1925. године на Плитвицама, а Планинарски савез Југославије 1948. у Београду.

ПИСМО ИЗ БЕЛЕ ЦРКВЕ

Поводом текста „Разбисти — први кошаркаш“ објављеног у једном од прошлих бројева „Мале поште“, хтео бих да кажем нешто детаљније о појави кошарке.

Др Џејмс Нејсмит, „изумитељ“ кошарке решио је да, на предлог Лутера Галика, „измисли нову игру“, јер је разбистима, најпопуларнијим спортистима у САД, досадило да се у зимским месецима баве само гимнастиком да би тако одржали форму.

Експериментирајући петнаестак дана са једним разредом, Нејсмит је „пронашао нову игру“. Била је то узбудљива

игра у којој је до пуног изражаја, баш како је желео Нејсмит, дошла индивидуална и колективна особина сваког играча. А када је корпа за отпатке подигнута на одређену висину, балкон спортске дворане, рођена је кошарка.

Већ јануара месеца 1892. године одиграна је прва права кошаркашка утакмица. Састао се разред који је водио Неј-

смит, а екипе су имале по девет играча. Јер је у одељењу било 18 ученика. Наравно, утакмица је одиграна фудбалском лоптом.

Дакле, кошарка није настала зато што је неко случајно бацио лопту у корпу за отпатке, већ је то превасходно био плод тражења неке „нове игре“. Као неосноване, морају се одбацити и тврдње неких да су за кошарку znale и Инке и Маје. Јер, творац кошарке био је и остао др Џејмс Нејсмит.

Живан Иштванић,
ЈНА 27а, Бела Црква

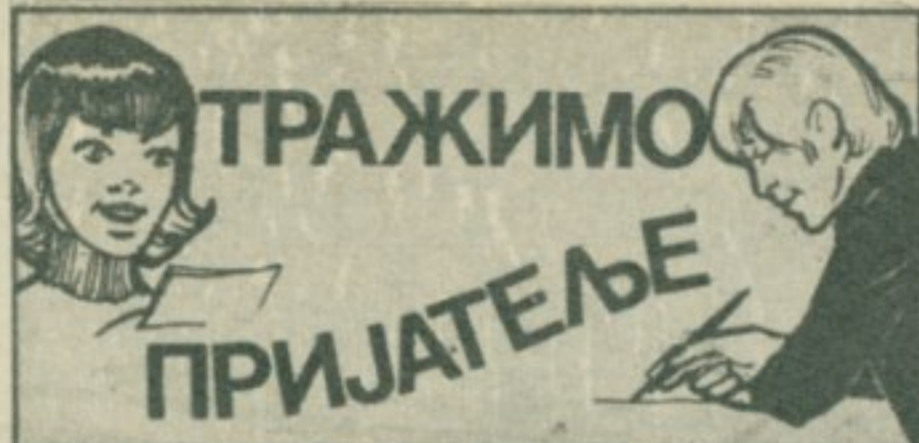

НАЈСЛАЂА БУНДЕВА

Ја тврдим да је лубеница поврће а мој друг је убеђен да је воће. Ко је од нас двојице у праву?

Еровић Љубомир,
Чачак

У праву си ти. Многи погрешно мисле да је лубеница воће, али она је биљка из породице бундева, дакле — поврће. Пореклом је из тропске Африке и узгаја се готово у целом свету.

Горица Момировић, 35210 Свилајнац, Радета Бисића 19/1 — 14 година, скупља салвете и воли забавну музику.

Љупчо Дојчиновски, 91000 Скопље, Аугуста Цесареца 9/III, Топаноско поље — 13 година, скупља разгледнице и стрипове.

Милан Тасић, село Бошњане, 35254 Поповац — 15 година, навија за „Црвену звезду“, воли спорт и музику.

Татјана Петровић, 23207 Арадац, Новосадска 52 — 14 година, свира хармонику и воли све што воле млади.

Лаура Балинт, 24000 Суботица, Студеничка 4 — 15 година, скупља значке, постере, маркице и салвете.

Дамир Воркапић, 54221 Јосиповац, Осијечка 19 — 11 година, воли забавну музику и навија за „Црвену звезду“.

Ивица Здравковић, 91000 Скопље, Рузвелтова 62/11 — 17 година, навијач „Партизана“, скупља значке и маркице.

Иван Толарић, 25264 Сента, Иве Лоле Рибара 42 — 15 година, навија за „Војводицу“, скупља маркице и стари новац.

Слађана Стакић, 35210 Свилајнац, Цетињска 14/2 — 13 година, скупља маркице, значке и воли забавну музику.

мини формуле макси успех!

Формат: мини (5 x 6 см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

____ Ком

Формат: мини (5 x 6 см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изази ускоро

НАРУЧУЈЕМ

____ Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ *

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.

Обе књиге комплет 50 дин.

Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

сител, као и Леохар који је живео у 4. веку пре нове ере и коме се приписује чувени кип „Аполон белведерски“, сачуван и изложен у Ватикану. Овај мермерни кип сматра се типичним примером класичне лепоте, каква је служила за узор ренесансним вајарима, па је због тога настала и изрека „леп као Аполон“.

